

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
DIAKONIA TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO
SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

CRUX

5 ■ 2002

KIRKON TÖIHIN

TOIMITUS

Päätoimittaja

Hannu Ronimus
(09) 150 2466
hannu.ronimus@pappisliitto.fi

Toimitussihteeri

Tuula Anttonen
(09) 150 2453
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Osoite

Akavatalo
Rautatietäisenkatu 6,
00520 Helsinki,
(09) 150 2453
Fax (09) 148 5875

Sähköposti:

tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Ulkoasu

Timo Saarinen
timo.saarinen@pelagus.fi

TOIMITUSKUNTA

Hannu Ronimus, past. (pj.)
Kati Helin, diakonissa
Leena Huovinen,
korkeakoulupastori
Sirpa Lampinen, kanttori
Reijo Liimatainen, seurakuntapastori
Heikki Mäntylä, kirkkoherra
Outi Niemi, diakoni
Sakari Vilpponen, kanttori
Seppo Wuolio, seurakuntapastori

OSOITTEENMUUTOKSET

Pappisliitto: Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@pappisliitto.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto:

Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Kanttori-urkuriliitto:

Nina Järvensivu (09) 150 2446
nina.jarvensivu@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

ILMOITUSHINNAT

Sivu	2/1	1 670 €
	1/1	930 €
	1/2	490 €
	1/4	270 €
	1/8	150 €
Nelivärilisä		170 €

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka

Auranen oy, Forssa

Tervetuloa Papiston päiville!

Papiston päivät lähestyvät! Ne pidetään Helsingin Finlandia-talossa 15.–16.10.2002. Päivien teemana on »Keskellä kylää? — Pappi palvelijana ja vaikuttajana». Osallistujien määrä tulee arviolta olemaan noin 700–800 henkilöä. Kirkkomme papistolle suunnatuista tilaisuuksista ne ovat suurin yksittäinen koulutus- ja neuvottelupäivätapahtuma.

Järjestyksessään viidensillä Papiston päivillä kysellään ja pohditaan sitä, missä yhteyksissä ja millä tavoin yksittäinen pappi, koko papisto ja kirkko ovat nykypäivänä »keskellä kylää» ihmisten elämässä ja yhteiskunnassa? Lisäksi arvioidaan sitä, mitkä voisivat olla niitä uusia toimintafoorumeita ja -tapoja, missä pappien tulisi voida palvella ja vaikuttaa sekä missä asioissa heidän olisi parempi pysyä sivummalla?

Päivien tarkoituksena on tukea ja syventää pappien kollegiaalisuutta ja pappisidentiteettiä, antaa ajatuksellisia ja käytännöllisiä virikkeitä papin työhön ja käsitellä ajankohtaisesti kiinnostavia kysymyksiä. Osaltaan päivät tarjoavat myös virkistävän hetken vanhojen ja uusien tuttavuuksien parissa.

Päivien ohjelman, sopimus-hotelliluettelon ja ilmoittautumislomakkeen löydät tästä lehdestä ja myös liiton kotisivujen www.evl.fi/jst/pappisliitto »ajankohtaista» -valikosta. Osallistumismaksu on 75 €, sisältäen ohjelmatarjonnan, materiaalin ja ruokailut.

Toivottavasti Sinä pääset tulemaan! Ystävällisesti myös pyytäisin, että voisit osaltasi

myötävaikuttaa oman seurakuntasi ja vaikutuspiirisi papiston osallistumiseen päiville. Ilmoittautumisaikaa on 16.9. saakka. Tapaamisiin Keskellä kylää!

Hannu Ronimus
Päätoimittaja

Julkikuva

»Kⁱⁱtos, että jaksoit kärsivällisesti meitä.» »Ne jutut Jeesuksesta tuli ok selviks.» »Sopivasti piti kuria, ei liian löysä eikä tiukka.» »Otit hyvin huomioon meidät muutkin työntekijät ja annoit tilaa.» »Hassuttelija, mutta sitte taas harras. Panit mutkin miettimään elämän suuria kysymyksiä.» »Kiitti, että luotit meihin!» »Paras tuntemani pappi.» Tällaista oli tämän kesän rippikoululaisten palaute tamperelaisesta papista.

Kesän aikana papeista luotiin jälleen hyvin laajalti julkikuvaa. Se tapahtui paitsi rippikoulu- ja muilla leireillä, konfirmaatioissa, kesähäissä, hengellisillä juhlilla... Tutuksi, tai vielä parempi läheiseksi, tultaessa kuva on pääsääntöisesti ollut hyvin myönteinen, kuten edellä oleva esimerkkikin kertoo.

Pappejakin paremmin ovat viime vuosina omaa julkikuvaansa muokanneet myönteiseen suuntaan diakoniatyöntekijät. Siihen ei ole tarvittu mitään erityiskonsteja. Ammattitaitoinen ja lähimmäisistä välittävä työ vaikeuksissa olevien keskellä on riittänyt. Aidon välittämisen ymmärtävät kaikki. Työpaineen ja väsymisen aiheuttama ajoittainen kire-

yskään ei diakoniatyöntekijöiden julkikuvaa ole heikentänyt.

Kesän aikana myös Valkealan seurakunnassa muokattiin papin julkikuvaa. Kesän uutisköyhään aikaan media teki sitä tavalla, jota kumpikaan asian osapuoli ei varmasti itse halunnut. Valkealan monisyyisestä tilanteesta totean tässä yhteydessä vain sen, että Pappisliiton ammattieettisten ohjeiden mukaan pappi »ei hyväksy minkäänlaista kollegan syrjintää». Papin julkikuvan kannalta hie- man laajempi pohdinta on paikallaan.

Suomen Kuvalehti kiteytti monien muidenkin ajatukset Valkealan tapahtumien vaikutuksista tähän tapaan: Seurakunnan kirkkoherran toiminta on entisestään vahvistanut ihmisten yleisen kuvan papista. Hän on mies, konservatiivinen, tuomitseva ja muita aliarvioiva. Tällainen »ihmisten yleinen kuva papista» ei rohkaise ja kannusta.

Meidän pappien ja kirkonkin ongelma on oman tutun läheisen papin ja yleensä pappien julkikuvan suuri ero. »Ihmisten yleinen kuva papista» on kovin usein negatiivisesti sävyttynyt samaan aikaan kun se oma tuttu pappi on jotakin aivan muuta. Ei Kuvalehdenkään tuttu pappi (päätoimitaja pastori Tapani Ruokanen) ole sellainen, joksi lehti meitä pappeja yleensä ottaen arvioi. Miten luoda umpeen julkikuvien välinen kuilu?

Papin, kuten muidenkaan kirkon työntekijöiden, julkikuva ei ole toisarvoinen kysymys. Se ei kosketa vain kirkon imagoa tai kuvasta yleistä myötämielisyyttä. Papin julkikuva liittyy keskeisellä tavalla hänen sanomansa vastaan ottamiseen. Modernissa yhteiskunnassa ei ole samantekevää, kuka jotakin sanoo. Sanojalla tulee olla sellainen julkikuva, että häntä halutaan ja kannattaa kuunnella. Tietysti pitää olla myös sanottavaa.

Lokakuun puolivälissä papisto kokoontuu Finlandia-talolle. Papiston päivillä haetaan yhdessä teitä toimia vaikuttajina. Julkikuva on siinäkin tilanteessa tärkeässä roolissa.

*Juha Kauppinen
Suomen kirkon pappisliiton puheenjohtaja*

KESKELLÄ

Tiistai 15.10.

Pappi palvelijana

9.00 Ilmoittautuminen

*Finlandia-talon kongressisiiven sisäuntulo-
aula*

10.00 Viikkomessu

Saarna rovasti Pertti Luumi.
Liturgia Taivallahden seurakunnan
papisto.
Temppeli aukion kirkko

11.15 Siirtyminen Finlandia-taloon

Kirkkokahvit
Finlandia-talon kongressisiiven aulatilat

12.00 Pappi keskellä kylää?

Päivien avaus, Pappisliiton puheenjohtaja Juha Kauppinen.
Pappi keskellä kylää? -tematiikkaan johdattavat päätoimittaja Sirkku Nyström, elokuvataarkastamon johtaja Matti Paloheimo ja kirkkoherra Simo Rundgren.
Finlandia-talon kongressisali

12.45 Lounas ja kollegoiden kohtamista kylänraitilla

Finlandia-talon ruokailusali

14.00 Pappi palvelijana -torit

Torien kylänvanhimmat johdattelevat aiheeseen.
Finlandia-talon kokoussalit

1. Pönttönä pöntössä?

Pappi Sanan ja sanankuulijan palvelijana.
Kuka minussa saarnaa? Mitä ja miten saarnaa? Saarnaamisen ilon ja ahdistuksen, kuivuuden ja virvoituksen maiseissa saarnan ja draaman tekijöitä. Kylänvanhimpana toimii hiippakuntasihtööri Liisa Viitaniemi. Matkakumppaneina hiippakuntasihtööri Jussi Holopainen, pastori Kai Sadinmaa ja ryhmä Helsingin Tarinateatterilaisia.

2. Pomoitta paras?

Palvelija johtajana.
Millaista johtajuutta seurakunnassa ja kirkossa tarvitaan? Miten yhdistää strateginen johtaminen pastoraaliseen johtajuuteen? Miten johtamista voi oppia ja tukea? Millaista voisi olla johtajan ja alaisen rakentava vuorovaikutus? Näkökulmia johtajuuteen

avaavat kylänvanhimpana hiippakuntasihtööri Raimo Turunen, Diakin yksikönjohtaja Pentti Huhtinen, kirkon keskusrahaston toimistopäällikkö Heikki Kämäräinen, kirkkoherra Harri Palmu ja kouluttaja Timo Totto.

3. Puristaako panta?

Ihminen palvelijan virassa.
Onko jossain pappi, jota panta ei purista? Puristavatko työ ja työyhteisö? Puristaako Jumala? Puristavatko oma minä ja perhe? Ääniä eri puolilta maata, erilaisilta papeilta. Tule kuuntelemaan muita ja kertomaan omista kokemuksista. Kylänvanhimpana kaitsevat piispa Eero Huovinen ja seurakuntapastori Annele Martin. Torilla mukana myös seurakuntapastori Aija Simonen, johtava sairaalapastori Antti Sipola ja kappalainen Mirja Vuoristo.

4. Rassaako rakastaminen?

Ammattina rakastaja.
Lähimmäisenrakkaus voi toimia yhteiskunnan rassina. Ihmisten ongelmat ja hätä kertovat yhteiskunnan muutoksesta. Ihmisen häpeän kokemus haastaa kirkon. Miten kirkko auttaa akuutissa kivussa? Miten se kykenee ongelmien syiden paljastamiseen? Voiko diakonia olla evankeliumin ydin? Mukana kylänvanhimpana Seurakuntaopiston johtaja Jarmo Kökkö, kirkkoherra Pertti Hietalahti, lehtori Kari Latvus, sosiaalietiikan dosentti Martti Lindqvist, kouluttaja Kai Peltonen, lastenohjaaja Tuula Taittonen ja diakonijohdaja Paavo Voutilainen.

5. Pappisuuden pelikentät?

Palvelija lainavaatteissa.
Pystyykö pappi paremmin palvelemaan seurakunnassa vai erityisvirassa? Onko selektiivipappi kirkossa ja elämässä enemmän keskellä vaiko kehällä? Mitä pappisuus edellyttää ja vaatii, antaa ja mahdollistaa? Millaista pappisuudesta Sinä unelmoit? Mukana kylänvanhimpana taiteilijapappi Hannu Konola ja pappisuuden erilaisilta pelikentiltä kenttäpiispa Hannu Niskanen, seurakuntapalvelun johtaja Satu Norja, työnohjaaja ja kirjailija Heikki Palmu sekä psykologi ja toimittaja Outi Reinola.

6. Spirituellit prästprat?

Den verklighet vi lever i har också en andlig dimension. Den andliga erfarenheten är svår att beskriva i ord

och lätt att prata sänder. Ändå har vi ett behov att kunna dela med oss av erfarenheterna och få vägledning av varandra. Hur förstår vi varandra? Vilka uttrycksätt har andligheten? Kan vi bli bättre på att kommunicera när det gäller andlig erfarenhet? Byåldste är Lärkkulla direktor Stefan Forsén, deltagare är författare Paul von Martens, kyrkoherde Kent Danielsson, och inläggen kommenteras av redaktör Lisa Enckell och kyrkoherde Monica Heikel-Nyberg.

15.30 Kahvitaiko

Finlandia-talon kongressisiiven aulatilat

16.00 Torien 1-6 työskentely jatkuu

17.30 Tauko

19.00 Yhteyden ilta

Miellyttävää yhdessäoloa buffet-tarjoilun ja Mustarastas-musikanttien kyydittämänä. Ohjelmassa mm. Vuoden papin ja liiton apurahojen saajien julkistaminen, ajankohtaisia yhteisistä asioista ja runoilijapappi Risto Kormilaisen 'Maailma runoina nähty' -esitys.

Finlandia-talon ruokailusali

21.00 Ilta sykkii Stadissa

Perinnerikas ravintola Ostrobotnian juhla-kerros (Museokatu 10), vastapäätä Finlandia-taloa, on varattu päiville osallistuvien yhteiseksi illanistumispäiväksi klo 21-02. Miellyttävä musiikki mahdollistaa niin jututuksen kuin tanssimisenkin. Vapaa pääsy.

KYLÄÄ?

Pappi palvelijana ja vaikuttajana.
Papiston päivät 15.–16.10.2002.
Finlandia-talo, Helsinki

Keskiviikko 16.10.

Pappi vaikuttajana

8.30 Aamun sana

Piispa Eero Huovinen
Finlandia-talon kongressisali

9.00 Papit ja kirkko vaikuttajina

Professori Antti Eskola tarkastelee kirkkoa ja papistoa yhteiskunnallisena vaikuttajana. Mikä on kirkon painoarvo ja uskottavuus yhteiskunnallisena keskustelijana? Mihin asioihin kirkon ja sen papiston tulisi erityisesti kiinnittää huomiota? Lisäksi kuulemme kirkkoherra Matti Taatilan ajatuksia papin mahdollisuuksista toimia vaikuttajana omissa toimintaympäristössään.
Finlandia-talon kongressisali

10.00 Tauko ja siirtyminen

10.30 Papit vaikuttajina toreilla ja tuuruilla

1. Pappi ja mediavaikuttaminen

Olen mediassa — siis olen olemassa — mutta millä hinnalla? Mikä on myönteisen ja kielteisen mediaseksikyyden raja? Mitkä pappien ja kirkon tekemiset kiinnostavat ja miten niistä uutisoidaan? Onko niin, että liian yksipuolisesti kerrotaan vain kirkon kielteisistä piirteistä? Miten saataisiin enemmän julkisuutta sille hyvälle työlle, mitä kirkossa tehdään? Millaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta tarvitaan papiston ja median välillä? Mukana mm. hiippakuntasihteeri Raine Haikarainen ja Sanomatalon edustaja.
Sanomatalon auditorio (osallistujia mahtuu enintään 100 henk.)

2. Pappi ja kulttuurivaikuttaminen

Kirkko on perinteisesti ollut kulttuurin tukija ja monet papit kulttuurivaikuttajia. Millainen on nykytilanne? Miten pappi voisi parhaiten ilmentää

omia kulttuurillisia taitojaan? Mikä on substanssin ja muodon välinen suhde, jos pappi käyttää vaikkapa laulun lahjaansa kristillisen sanoman välittämiseksi? Mukana mm. kirjailijapappi ja kappalainen Liisa Järvinen ja Oopperatalosta laulajapappi Esa Ruuttunen.
Oopperatalon Almsalin lämpö (osallistujia mahtuu enintään 100 henk.)

3. Pappi ja poliittinen vaikuttaminen

Yhteiskunnallisessa osallistumisessaan papin tulee toimia vastuullisesti. Poliitiikka on yhteisten asioiden hoitamista. Tulisiko siis pappien olla poliittisesti aktiivisia? Mitä mahdollisia jännitteitä ja ongelmia siitä voi aiheutua? Kattavatko papit poliittisen kirkon niin, että heidän voidaan sanoa olevan keskellä poliittista yhteisöä? Vai ovatko he vain jollakin laidalla tai peräti marginaalissa? Jäävätkö kristilliset arvot ja kirkon asiat ajamatta, jos papit eivät toimi puolueissa? Onko jokainen saarna myös poliittinen teko? Professori Tapio Lampisen ja kansanedustaja Lauri Oinosen puheenvuorot virittävät keskusteluun.
Eduskunnan Auditorio (osallistujia mahtuu enintään 100 henk.)

4. Ken etsii valtaa, loistoa?

Papit, maallikot ja vallankäyttö kirkossa.
Papeilla on koulutuksensa, osaamisensa, asemansa ja perinteen johdosta keskeinen rooli kirkossa ja seurakunnassa. Demokraattisten toimielinten kautta myös jäsenillä on kirkossa vastuunkantajan ja vallankäyttäjän asema. Miten papit ja maallikot voisivat yhteistyössä löytää parhaimmat keinot edistää seurakunnan tehtävän toteuttamista? Mikä on vaikuttamisen ja vallankäytön välinen suhde? Aihetta pohdiskelevat mm. toimittaja Leena Huima, professori Esko Koskenvesa ja kirkolliskokousedustaja Maaria Perälä.
Finlandia-talon kokoussali

5. Oi, muistatko vielä sen valan?

Pappi esikuvana ja mielipidevaikuttajana.

Pappiin kohdistuu monenlaisia odotuksia ja toiveita. Papilla itsellään on oma käsityksensä pappeudestaan ja papin työstä. Millaista vaikuttamista papilta odotetaan? Mihin pappi itse haluaa ja voi vaikuttaa? Onko esikuvana oleminen mahdollista ja tarpeellista? Keskustelijoina kirkkoherra Tapio Luoma, seurakuntapastori Marja Heltelä, kappalainen Arto Köykkä ja Diakin yksikönjohtaja Timo Junkkaala.
Finlandia-talon kokoussali

6. Mä mistä löytäisin sen papin?

Papit ja kirkon henkilöstöpolitiikka.
Hyvä henkilöstö on kirkon voimavara. Millaisin eväin kirkko turvaa asemansa riittävän kiinnostavana työnantajana? Mitkä ovat hyvän henkilöstöpolitiikan avainkohdat? Mikä on papiston asema ja tehtävä nyt ja tulevaisuudessa? Suuntaviivoja hahmottelevat kirkkoherra Juha Kauppinen johdolla toiminnanjohtaja Esko Jossas, kirkkohallituksen kansliapäällikkö Risto Junttila, kappalainen Seppo Sattilainen, seurakuntapastori Minna Tanska, teol. yo. Riikka Turunen ja kirkon sopimusjohtaja Risto Voipio. Höysteensä mukana opiskelijoiden esittämiä kysymyksiä.
Finlandia-talon kokoussali

12.30 Lounas ja kollegoiden kohtaa- mista kylänraitilla

Finlandia-talon ruokailusali

14.00 Pappi keskellä kylää?

Ohjelmassa mm. Laulavat Liperit. Päivien päätös ja lähettäminen, ohjelmatyöryhmän pj. hiippakuntasihteeri Esa-Matti Peura.
Finlandia-talon kongressisali

15.00 Kotinlähtö

»Lentotilaa on oltava tarpeeksi»

Suomen Kanttori-urkuriiliiton hallitus nimesi Vuoden kanttoriksi 2002 Kontiolahden seurakunnan kanttorin director cantus Tiina Korhosen. Valinnan keskeisenä perusteena oli Tiina Korhosen ansiokas työ hengellisen nuorisomusiikin parissa sekä hänen merkittävä panoksensa Inkerin kirkon kanttorikoulutuksen järjestämisessä.

Tiina Korhonen on syntynyt vuonna 1960 ja suorittanut Sibelius-Akatemiassa musiikin kandidaatin tutkinnon vuonna 1985. Valmistumisensa jälkeen hän toimi aluksi kanttorina Parikkalan seurakunnassa, josta siirtyi vuonna 1991 Kontiolahden kanttoriksi. Tiina Korhonen on muun seurakuntatyön ohessa perustanut Kontiolahteen Nardus-nuorisokuoron, joka toimii hengellisen nuorisomusiikin suunnannäyttäjänä koko Pohjois-Karjalan alueella. Nardus on esiintynyt myös ulkomailla ja julkaissut äänitteen. Inkerin kirkon koulutuskeskuksessa Keltossa Tiina Korhonen on organisoinut inkeriläisten kanttoreiden koulutusta ja toiminut kouluttajana.

Vuoden kanttori 2002 -palkinnon saaja julkistettiin Suomen Kanttori-urkuriiliiton liittokokouksessa Porissa 4.6.2002. Kokouksen yhteydessä Tiina Korhoselle luovutettiin tunnustuksena ansioistaan **Nordea Järjestöpankin** lahjoittama 500 euron suuruinen rahapalkinto sekä Urkurakentamo **Veikko Virtanen Oy:n** valmistaama Principal-urkupilli seinälaattaan kiinnitettynä.

Puheenjohtaja Marjukka Andersson, varapuheenjohtaja Hannu Niemelä ja toiminnanjohtaja Annamari Jokinen luovuttivat Tiina Korhoselle Vuoden kanttori 2002 -palkinnon.

Tiina Korhonen kertoo seuraavassa ajatuksistaan ja työstään:

Pääskynen, tämä hartaasti odotettu muuttolintu, tuo kesän tänne Pohjolaan. Monet pääskylajit pesivät ihmisten seuralaisina. Linnut asettuvat taloksi latoihin, navettoihin ja viihtyvät vaikkapa huoltoasemilla. Sulkeutuneita pihoja ne välttelevät, sillä lentotilaa on oltava tarpeeksi.

Näin loppukesällä linnut kiertelevät parvina peltojen ja järvien yllä. Jotakin samaa on nähtävissä nuorten ryhmissä, jotka kuljeskelevat täällä Kontiolahdella. Koulupäivinä eri-ikäisten lasten ja nuorten joukot täyttävät Keskuskadun, paikallisen päiväylän.

NUORISO ON KEVÄT

Perjantaisin pyrähtää kohtalainen joukko lapsia ja melko iso parvi nuoria meidän seurakuntatalomme saliin laulamaan. En lakkaa

sitä ihmettelemästä! Nuorten toiminta ja toistuva mukanaolo on kuin kevään saapuminen. Kun kevät saapuu, on sitä odotettu, ja silti se usein tulee yllättämällä!

Reilu kymmenen vuotta sitten aloittaessani työtä Kontiolahdella olin kuullut nuorekkaan ja lapsirikkaan seurakunnan mielenkiintoisista mahdollisuuksista. Lasten ja nuorten parissa tehtävä kasvatustyö onkin noussut työni keskeisimmäksi juonteeksi. Tällä hetkellä saan iloita vahvasta lapsi- ja nuorisokuorotoiminnasta. Se on osa seurakunnan kasvatustoimintaa, joka toteutuu vahvasti myös muilla seurakunnan työaloilla. Kuorotoiminnan kautta myös nuorten vanhemmat ja kotiväki tulevat vedetyksi seurakunnan toiminnan yhteyteen. Heidän monin eri tavoin antamansa tuki, on erittäin tärkeä.

KASVATUS YHDISTÄÄ KIRKON VIRKOJA

On hyvä, että kasvatus ja opetus huomataan jumalanpalveluksen lisäksi kirkon eri virkoja yhdistäväksi tekijäksi. Hahmotellessamme virkarakenneuudistusta ja kanttorin viran tulevaisuutta ovat kasvatuksen ja opetuksen näköalat haastavia ja avaria. Seurakunnan työntekijöinä emme saa hyvää tulosta aikaiseksi, jos toimimme toisistamme riippumattomina tekijöinä. Uusi rippikoulusuunnitelmaakin on merkinä tästä suunnanotosta. Kanttori kuuluu seurakunnan kasvatusasioista vastaavaan tiimiin luontevasti.

Omat lahjamme ja erityisosaamisemme vahvistuvat toisten kanssa yhdessä tehden. Ja siinä paljastuvat myös heikkoutemme ja rajallisuutemme.

KUOROTOIMINTA TURVALLISENA »PESÄNÄ»

Musiikki toimii yhtenä kasvamisen, etsimisen ja itsenäistymisen välikappaleena nuoren elämässä. Monista seurakunnan toimintamuodoista, kuten kuorotoiminnasta, voi nuorelle tulla turvallinen »pesäpaikka» hänen lentäessään kohti aikuisuutta ja itsenäisyyttä. Yhteyttä koetaan monella tasolla, ja yhteys hoitaa.

Nooan arkista lentoon pyrähtäneillä linnuilla oli tärkeä tehtävä. Linnut, jotka sitten kantoivat nokassaan tuoretta oliivipuun lehteä, kuljettivat vahvaa toivon merkkiä mukanaan.

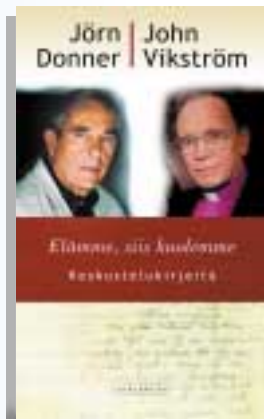
»Sinun alttarisi luota on varpunenkin löytänyt kodin, pääsyksen pesäpaikan, jossa se kasvattaa poikasensa.» (Ps.84:46)

Pesä on linnun koti. Altтари on rukouksen paikka. Psalmin jae muistuttaa minua seurakunnan kasvatustehtävän ja jumalanpalveluselämän yhteydestä, toiminnan ja rukouksen yhteydestä.

tiina.a.korhonen@evl.fi

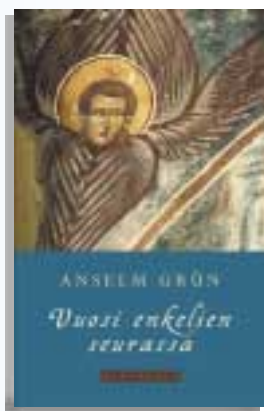
Kasvun aineksia

Jörn Donner -
John Vikström
**ELÄMME, SIIS
KUOLEMME**
Keskustelukirjeitä
Kaksi vahvaa
persoonallisuutta ja
kulttuurivaikuttajaa
puhuu avoimesti
elämästä, sen
merkityksestä –
ja kuolemasta.
Ovh. 27,90

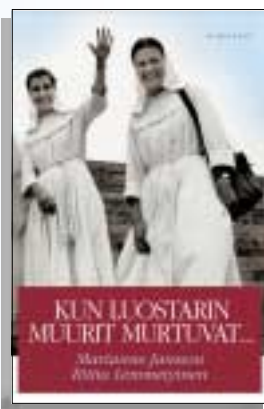
Erkki Kurronen
(toim.)
**SEURAKUNNAN
LUOTTAMUS-
HENKILÖN
PERUSTIETO**
Jokaisen luottamus-
henkilön välttämätön,
päivitetty tietopaketti.
Ovh. 18,00

Anselm Grün
**VOOSI ENKELIEN
SEURASSA**
Enkelit kantavat
elämää. Rikas ja
syvä lukemisto
koko vuodeksi.
Ovh. 23,60

Anja Porio -
Ilkka Porio
YSTÄVÄ AUTTAA
Opas lähimmäiselle
Kaivattu apuneuvo
seurakunnan vapaa-
ehtoistyöhön.
Ovh. 29,60

Marianne Jansson -
Riitta Lemmetyinen
**KUN LUOSTARIN
MUURIT
MURTUIVAT**
Odotettu uusinta-
painos arasta aiheesta.
Mitkä seikat johtivat
luostarielämästä
luopumiseen
20 vuoden jälkeen.
Ovh. 27,50

Ruth Burgess
**PIENI SIUNAUSTEN
KIRJA**
Rikas kokoelma
rukouksia – siunausten
pyyntöjä ja toivotuksia
eri tilanteisiin. Kelttiläistä
kristillisyyttä. Ovh. 23,60

**TUTUSTU
KIRJAJAHAN
KIRJANÄYTTELYYN
PAPISTON PÄIVILLÄ
FINLANDIA-
TALOLLA!**

*Kirjat ilmestyvät
syyskuun lopulla.*

Voiko naispappeuden vastustaja toimia kirkkoherrana?

Kuluvan vuoden aikana Pappisliiton hallitus on pohtinut liiton linjausta kysymykseen, joka liittyy naisten pappisvirkaan torjuvasti suhtautuvien kirkkoherrojen menettelytapoihin. Elokuussa hallitus päätti lähettää asian johdosta kirjeen hiippakuntien tuomiokapituleille ja esittää, että tuomiokapitulit harkitsisivat, onko naisten pappisvirkaan torjuvasti suhtautuvaa syytä asettaa ehdolle ainakaan monipappisen seurakunnan kirkkoherran virkaan. Kirje on luonteeltaan myös avoin kirje ja se julkaistaan Crux-lehdessä.

Hiippakuntien tuomiokapituleille

Suomen kirkon pappisliitto edustaa yli 90 %:ia seurakuntaviroissa toimivista papeista. Liittoon kuuluu jäseniä kaikista virkaryhmistä ja hiippakunnista. Jäsenkuntaamme kuuluu yksin jo sen suuruuden takia myös hyvin eri tavoin ajattelevaa ja kokevaa papistoa. Naisten osuus aktiivijäsenkunnasta on 34 % ja opiskelijoista 62 %.

Liiton keskeisenä tehtävänä on papiston kollegiaalisuuden, yhteyden ja yhteistyön edistäminen sekä ammattikunnan arvostuksen vaaliminen kirkossa ja yhteiskunnassa. Myös papiston julkinen kuva kiinnostaa liittoa. Nykyisessä mediakeskeisessä ajassa sen vaaliminen on yhä tärkeämpää.

Kollegiaalisuus- ja yhteistoimintakysymykset ovat tulleet esille eräiden lähinnä miespuolisten pappien kieltäytyessä yhteistoiminnasta naispuolisten kollegojensa kanssa.

Pappeja laajalti edustavana ammattiliittona Pappisliitto esittää asiassa seuraavan, liiton hallituksen hyväksymän kannanoton.

TAUSTA

Kun kirkossamme käsiteltiin pappisviran avaamista naisille, Pappisliitto ei järjestönä ottanut kantaa asiaan. Liitossa katsottiin, että teologisena ja opillisena kysymyksenä asian ratkaisu kuului kirkolle. Samoin liitto oli tietoinen siitä, että sen jäsenkunnassa asiasta ajateltiin hyvinkin monella eri tavalla.

Ratkaisun tapahduttua liitto halusi osaltaan kantaa vastuuta kollegiaalisuuden ja yhteistyön säilymisestä papiston keskuudessa. Tässä tarkoituksessa se julkaisi vuonna 1987 ns. ajo-ohjeet, joissa korostettiin yhteistyön ja keskinäisen kunnioittamisen välttämättömyyttä. Ohjeissa painotettiin myös sitä, että mikäli yhteistyön esteitä ilmenee, ns. torjujalla on väistämisen velvollisuus ja vierailevan papin tulee

sopeutua seurakunnassa noudatettavaan käytäntöön.

Vuonna 1998, kun tuli kuluneeksi kymmenen vuotta ensimmäisten pappisnaisten vihkimyksestä, liitolle tehtiin jäsenaloite, jotta liitto ottaisi voimakkaan kannan pappisnaisten tukemiseksi. Tilanne näytti aloitteen tekijöiden mielestä siltä, että torjuihin valmiudet yhteistyöhön eivät olleet parantuneet vuosikymmenen kuluessa. Liiton hallitus päätti pitkän keskustelun jälkeen kuitenkin jatkaa omaksutulla linjalla ja jättää asian kirkon piispallisen johdon hoidettavaksi ja papiston sisäisen kollegiaalisuuden haasteeksi. Linjaus sisälsi kuitenkin myös sen näkökohdan, että asiaan on syytä puuttua ja kirkon linja pikimmin määritellä.

UUSI TILANNE

Kysymystä kollegiaalisuudesta tulee Pappisliiton mielestä käsitellä myös johtamisen ja työyhteisön ongelmista ja haasteista käsin. Juuri tällä kohtaa kirkossamme on nyt tultu merkittävän muutoksen eteen.

Pappi, joka suhtautuu torjuvasti joidenkin kollegojensa pappeuteen, ei voi johtaa työtä eikä työyhteisöä seurakunnan etua vastaavalla tavalla. Onnistunut johtaminen varsinkin seurakunnan kaltaisesa yhteisössä edellyttää vähimmäisvaatimuksena tasapuolista ja oikeudenmukaista suhtautumista alaisiin ja näiden kaikkien hyväksymistä oman alansa ammattilaisina ja asiantuntijoina. Sukupuoleen perustuva erilainen kohtelu ei missään tilanteessa ole oikein eikä perusteltua. Tämä on selkeästi lausuttu myös Pappisliiton eettisissä ohjeissa, joissa todetaan: »Kollegiaalisuus on papin työssä voimavara; siksi pappi arvostaa kollegojaan ja heidän ammattitaitoaan sekä toimii yhteistyössä heidän kanssaan. Hän ei hyväksy minkäänlaista kollegan syrjintää.»

Pappisliitto esittää, että tuomiokapitulit harkitsisivat, onko naisten pappisvirkaan torjuvasti suhtautuvaa syytä asettaa ehdolle ainakaan monipappisen seurakunnan kirkkoherran virkaan. Liitto on tietoinen, että tällaista arviointia jo nyt on olemassa ja että tuomiokapitulit muutenkin käyttävät sitä harkintavaltaa, joka niille on annettu kirkkoherran viran täyttämiseksi.

Vastaisten tilanteiden varalle ja koska kyseessä on ainakin lievä muutos Pappisliiton tähänastisessa

linjauksessa, yllä oleva kannanotto saatetaan tuomiokapituleiden tietoon.

Ilmoitamme, että liitto saattaa tämän kirjeen jäsentensä tietoon Crux-lehden välityksellä.

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO R.Y.

*Juha Kauppinen
puheenjohtaja*

*Esko Jossas
toiminnanjohtaja*

Diakoniatyöntekijän ydinosaamista selvitetään

Diakonia-ammattikorkeakoulu ja Diakonia-työntekijöiden Liitto ryhtyvät selvittämään sitä, mitä diakoniatyöntekijän työ pitää sisällään. Kysely lähetetään kaikille diakoniaviranhaltijoille eli yhteensä yli 1200 työntekijälle.

Tutkimus on lähtenyt liikkeelle tarpeesta saada täsmällisempää tietoa diakoniatyöntekijöiden työn sisällöstä. Mitä ovat tehtävät ja mitä niiden hoitaminen edellyttää tekijältään? Mitkä tehtävät koetaan tärkeimmiksi ja mihin työaika käytetään eniten? Kyselyn toteutuksesta vastaa Diakonia-ammattikorkeakoulun Helsingin yksikön johtaja, HT Reijo Tolppi.

Diakoniatyöntekijöiden koulutus sisältää kaksioispätevyyden antaen pätevyyden sekä kirkon että sosiaali- tai terveydenhuollon tehtäviin. Yhteiskunnallisen pätevyyden osalta sairaanhoitajan ammattipätevyys on jo vanhaan ollut suhteellisen tarkoin normitettua. Viime vuoden aikana ilmestyi raportti sosionomin ydinosaamisesta. Tolppi kertoo, että nyt halutaan selvittää kirkollisen pätevyyden osalta diakoniatyöntekijöiden ydinosaamista. Ydinosaamiskartoitukset vaikutta-

vat annettavan koulutuksen sisältöön. Ne antavat tietoa siitä, mitä tulee tietää ja hallita. Näkymätön työ pyritään saamaan näkyväksi.

Tolppi painottaa sen tärkeyttä, että työntekijät itse ovat määrittelemässä ydinosaamistaan. »Tässä on nyt vaikuttamismahdollisuus diakoniatyöntekijöille». Hän toteaa, että kypsän ammatikunnan merkki on, että »vanhemmat kouluttavat nuorempia». Diakoniatyöntekijöiden kirkollista koulutusta määrittelee piispainkokouksen antamat ohjeet, mutta ne ovat yleisellä tasolla, eivätkä kerro yksityiskohtaisesti sitä, mitä kirkolliseen koulutukseen tulee sisältyä.

Tutkimuksessa selvitetään myös diakoniatyöntekijöiden sosiaalista taustaa, kuten sitä, millaisesta kasvuympäristöstä diakoniatyöntekijät tulevat. Näin saadaan tietoa siitä, millaisista taustoista henkilöitä hakeutuu opiskelemaan diakoniaa. »Tieto auttaa suunnittelemaan diakoniaopiskelijoiden rekrytoimista», Tolppi toteaa. Hän kertoo, että kirkon piirissä ammatit yleensä periytyvät.

Diakonia-ammattikorkeakoulu on kiin-

nostunut myös siitä, mitä valmistuneille tapahtuu heidän siirtytään työelämään. Tutkimuksessa selvitetäänkin diakoniatyöntekijöiden ammattiuraa, työhön sioutuneisuutta ja työssä jaksamista. Tutkimus kartoittaa myös sitä, millaisia ammattieettisiä ongelmia työntekijät kohtaavat työssään ja miten he suhtautuvat alan eettisiin ohjeisiin.

Diakoniatyöntekijöiden Liitto on ollut kyselyn suunnittelussa mukana ja suosittelee kyselyyn vastaamista kaikille jäsenilleen. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja tulokset esitetään siten, että vastaajien henkilöllisyys ei käy millään lailla ilmi.

Kyselyn tuloksena on tarkoitus saada aikaan mahdollisimman tarkka kuva diakonian viranhaltijoiden työstä ja urasta. Tuloksia voivat hyödyntää niin diakonia-työssä jo toimivat kuin alalle vasta hakeutuvat henkilöt. Kysely

postitetaan 20.9. ja vastaukset pyydetään kahden viikon kuluessa eli viimeistään 4.10. Tulokset julkaistaan vuoden 2003 syksyllä mm. Cruxissa.

Lisätietoja kyselystä antaa Reijo Tolppi, puh. 040-869 6014.

Suomen Kanttori-urkuriiliiton liittokokous Porissa 3.–4.6.2002:

Päätöksentekoa porilaisten tahdissa

 Suomen Kanttori-urkuriiliiton vuoden 2002 liittokokous pidettiin Porissa Ruosniemen kirkossa tiistaina 4.6.2002. Liittokokousta edelsi maanantaina valmisteleva kokous Porin seurakuntayhtymän hallintovirastossa, jonka jälkeen ohjelmassa oli mm. vierailu Juseliuksen mausoleumiin ja Ulvilan kirkkoon. Paikallisista järjestelyistä vastasi Satakunnan Kanttori-urkuriyhdistys. Ensi vuonna liittokokous pidetään Kokkolassa 2. - 3.6.

Kerran vuodessa kokoontuva liittokokous on liiton ylin päättävä elin, ja se on avoin kaikille liiton jäsenille. Osallistujia oli tällä kertaa nelisenkymmentä ja lisäksi valtakirjalla edustettuna satakunta. Liittokokous valitsi puheenjohtajakseen Asikkalan kanttorin *Paavo Haapiaisen*. Liittokokouksen alkuhartauden toimitti kappalainen *Raili Turtola*.

UUSIA KUNNIAJÄSENIÄ

Liiton puheenjohtajaksi vuodeksi 2003 liittokokous valitsi yksimielisesti *Marjukka Anderssonin*, Helsingin Lauttasaaren kanttorin, joka on johtanut liittoa vuodesta 1997. Hallituksen varsinaiset jäsenet ensi vuonna ovat nykyiset eli *Hannu Niemelä*, *Sirkka Rouhiainen* ja *Jukka Kuninkaanniemi*. Varajäsenistä jatkavat *Jaana Partanen* ja *Mikael Helenelund*, ja kol-

manneksi varajäseneksi valittiin Vuoden kanttori -palkinnon saaja *Tiina Korhonen*.

Liittokokous päätti kutsua liiton kunniajäseniksi musiikkitieteeri *Kaija Eerolan*, professori *Erkki Tuppuraisen* sekä kouluttaja *Osmo Vatasen*. Kunniajäseniksi voidaan sääntöjen mukaan kutsua henkilöitä, jotka ovat toimineet ansiokkaalla tai muuten merkittävällä tavalla liiton tarkoituksien hyväksi. Edellisen kerran kunniajäseniä on kutsuttu liiton 90-vuotisjuhlien yhteydessä viisi vuotta sitten.

ELÄKELÄISILLÄ EI JÄSENMAKSUA

Liittokokous vahvisti vuoden 2001 tilinpäätöksen ja hyväksyi

vuoden 2003 toimintasuunnitelman ja talousarvion. Työelämässä olevan jäsenen jäsenmaksu päätettiin pitää ennallaan (1,2 %), ja ilman ansiotuloja olevien jäsenmaksuja pyöristettiin alaspäin tasaeuroiksi. Eläkeläisten jäsenyys on edelleen maksuton.

Kainuun Kanttoreiden liittokokoukselle esittämän haasteen perusteella päätettiin, että liitto kannustaa alaosastoja seuraamaan ja tukemaan Inkerin ja Baltian maiden evankelis-luterilaisten seurakuntien musiikkityötä esimerkiksi yhteistyössä liiton tai Suomen Kirkkomusiikkiliiton kanssa

OPISELIJAVALIOKUNNAN ESITTELY

Kokoukselle esittäytyi vuoden alussa perustetun liiton opiskelijavaliokunnan puheenjohtaja *Mikko Kallio* Turun konservatoriosta. Opiskelijavaliokunnan edustaja osallistuu tästä lähtien säännöllisesti liittokokoukseen puhe- ja läsnäolo-oikeutettuna. Myös hallituksen kokoonpanoa on täydennetty opiskelijaedustajalla, joka tänä vuonna on *Olli Pyylampi* Siabelius-Akatemiasta Helsingistä.

Liittokokouksen avasi liiton puheenjohtaja Marjukka Andersson. Kokouksen puheenjohtajaksi valittu Paavo Haapiainen ja sihteeri Annamari Jokinen valmistautuivat tukemaan kokouksen työtä liiton edellisen ja tulevan vuoden kysymysten ratkaisemiseksi.

Communio-sävellyskilpailun parhaimmistoa julkaistu

Suomen Kanttori-urkuriiliton ja Suomen Kirkkomusiikkiliiton Yhteiskustannuksen sävellyskilpailun Communio voittajateokset on nyt julkaistu. Kilpailun tarkoituksena oli saada uutta ehtoollismusiikkia kuorojen käyttöön. Communio järjestettiin kutsukilpailuna.

Kilpailun voitti säveltäjä **Jyrki Linjama** teoksellaan **Paimenpsalmi**. Tuomariston mielestä Linjaman Paimenpsalmin meditatiivinen sävy sopii erinomaisesti ehtoollismusiikiksi ja tekstiltään monipuolisesti eri kirkkovuoden aikoina käytettäväksi. Erityisesti psalmi 23 liittyy 2. pääsiäisen jälkeiseen sunnuntaihin. Teos on kirjoitettu diskanttiaänille, ja ääniä voidaan vahvistaa myös soittimin.

Toinen palkinto jaettiin kahden sävellyksen kesken. Palkitukset tulivat **Kaj-Erik Gustafssonin** a cappella -teos sekakuorolle Elias Erlandssonin tekstiin Pyhä leipä sekä **Pekka Kostiaisen** kolmiääninen kuoroteos Herra, teidän Jumalanne.

Tuomaristo antoi kolmannen palkinnon Jyrki Linjaman sävellykselle Jumalan Karitsa. Teos on sävelletty sekakuorolle (puhekuorolle) ja uruille.

Palkittujen teosten lisäksi kaksi muuta kilpailuun lähetettyä sävellystä päätettiin lunastaa, koska ne ovat oivaa käyttömusiikkia seurakuntien kuoroille.

Kilpailusävellysten arviointiperusteina käytettiin ennen kaikkea sävellysten taiteellisia ansioita. Lisäksi otettiin huomioon toimivuus messun ehtoollismusiikkina, käyttöarvo seurakuntien kuorotoiminnassa ja kuorotoiminnan kehittämisessä.

COMMUNIO- SÄVELLYSKILPAILUSSA PALKITTUA PSALMIMUSIIKKIA

YK 102 Linjama Jyrki, Paimenpsalmi, 2,50 €, I Palkinto

YK 103 Linjama Jyrki, Jumalan Karitsa, 4,00 €, III Palkinto

YK 104 Gustafsson Kaj-Erik, Pyhä leipä, 2,00 €, II Palkinto, jaettu

YK 105 Gustafsson Kaj-Erik, Viini, leipä kasteen lailla, 3,00 €, Lunastettu teos

YK 106 Kostiainen Pekka, Herra, teidän Jumalanne, 2,50 €, II Palkinto, jaettu

YK 107 Kostiainen Pekka, Maan ääretkin saavat tietä, 3,50 €, Lunastettu teos

YK 108 Kostiainen Pekka, Herra antaa, 3,00 €, Lunastettu teos

Tilaukset:

Yhteiskustannus, Suomen Kirkkomusiikkiliiton toimisto puh. (09) 566 5660

sähköposti:

pirkko.paakkanen@skml.inet.fi

Pohjoismaille

Pohjoismaiset kirkkomusiikkien ammattiyhdistykset olivat koolla Porvoossa 14.–16.6.2002. Puolentoista vuoden välein järjestettävää »Nordisk facklig konferens» -kokousta isännöi tällä kertaa Suomen Kanttori-urkuriilitto. Kokouksessa oli ammattiyhdistyksissä toimivia kirkkomusiikoita kaikista pohjoismaista, yhteensä 16 osallistujaa. Asialistalla olivat osallistujajärjestöjen ajankohtaiset ammatilliset ja edunvalvonnalliset kysymykset, kuten kirkkomusiikon virkojen määrä ja palkkauksen kilpailukykyisyys. Kokouksessa puhetta johti SKUL:n puheenjohtaja Marjukka Andersson.

RUOTSALAISKANTTORIT TYTTYVÄISIÄ UUTEEN PALKKAUSJÄRJESTELMÄÄNSÄ

Ruotsissa kanttorit siirtyivät muutama vuosi sitten uuteen palkkausjärjestelmään, jossa jokaisen palkkaus määräytyy yksilöllisesti hänen tehtäviensä vaativuuden sekä oman työsuorituksensa perusteella. Palkkatasossa on jo tapahtunut huomattavaa parannusta, ja kanttorit ovat olleet tyytyväisiä ratkaisuunsa — johon mo-

Kjartan Sigurjonsson (oikealla) kertoo kokousväelle, millaisia vaikeuksia kirkollisiin toimituksiin sopivan musiikin valinnassa on Islannissa, missä toimitukset ovat seurakuntalaisille maksullisia.

Pohjoismaiset kanttorijärjestöt kokoontuivat:

yhteistä monipuolinen kirkkomuusikkous

SKUL:n puheenjohtaja Marjukka Andersson kuuntelee ruotsalaisen kanttorijärjestön Kyrkomusikernas Riksförbundetin edustajan Ola Carnelidin selostusta uudesta palkkausjärjestelmästä, joka on parantanut kirkkomuusikoiden palkkatasoa ja -kehitystä.

net muut kirkon työntekijäryhmät eivät vielä ole olleet valmiita.

Kaikissa Pohjoismaissa on huomattu tulossa oleva kanttoripula, johon väestön ikärakenteen lisäksi merkittävästi vaikuttaa kirkon palkkauksen ja työolojen taso suhteessa muihin työnantajasektoreihin.

Kanttoreiden koulutusjärjestelmät Pohjoismaissa eroavat toisistaan melko lailla. Suomalainen kanttorikoulutus on tässä vertailussa korkeatasoista ja monipuolista sekä konservatorioissa että korkeakouluissa.

POHJOISMAISET KIRKKOMUSIIKKIJUHLAT TANSKASSA 2004

Ammattiyhdistysasioiden lisäksi pohjoismaista yhteistyötä tehtiin kirkkomusiikin hyväksi. Facklig Konferenssin yhteydessä kokoon-tui myös Pohjoismainen kirkkomusiikkineuvosto, joka valmistelee Tanskassa vuonna 2004 jär-

jestettävää pohjoismaista kirkkomusiikkijuhlaa. Kokouksen päätösten pohjalta kunkin maan edustajat ryhtyvät kokoamaan

juhlien ohjelmaa. SKUL:n edustajat ovat Marjukka Andersson ja Mikael Helenelund. Edellisen kerran juhlat — Jubileum 2000 — pidettiin Suomessa.

TUUSULANJÄRVEN TAITEILIJAMILJÖÖ TEKII VAIKUTUKSEN

Kokouspaikkana oli Haikon Kartano. Kokousedustajat tekivät retken Tuusulan Rantatielle tutustuen Jean Sibeliuksen Ainolaan ja Pekka Halosen Halosenniemeen. Konferenssi päättyi sunnuntaina jumalanpalvelukseen Porvoon tuomiokirkossa. Osa vierasta osallistui saaristolaismessuun Emäsalon kappelissa, missä musiikista vastasi Mikael Helenelund, Porvoon ruotsinkielisen tuomiokirkkoseurakunnan kanttori ja liiton hallituksen jäsen.

Seuraava Nordisk Facklig Konferens järjestetään tammi-kuussa 2004 Islannissa.

Kotiin viemisiksi isäntäväki antoi vierailleen tietenkin suomalaista musiikkia, Tuomo Nikkolan Pienen urkukoraalin.

Perusalojen akateemisten työttömyyskassa sulautuu Erityiskoulutettujen työttömyyskassaan

Perusalojen akateemisten työttömyyskassan (Pat-kassan) ja Erityiskoulutettujen työttömyyskassan (Erkon) sulautuminen toteutuu 1.10.2002 alkaen. Uuden kassan nimi on Erityiskoulutettujen työttömyyskassa (Erko). Pat-kassan toimisto on jo muuttanut uusiin toimitiloihin Itä-Pasilaan elokuun loppupuolella ja toimii siellä omalla nimellään syyskuun loppuun.

Erkon toimiston osoite on Asemamiehenkatu 2 C, 00520 Helsinki. Toimisto on avoinna C-rapun 6. kerroksessa arkisin klo 9–16. Puhelinpalveluajat ovat maanantaista torstaihin klo 9–11 ja keskiviikkoisin myös klo 13–15. Puhelinnumero on (09) 15021 Akavatalon keskus ja faksi (09) 272 1212. Erkon kotisivut palvelvat osoitteessa www.erko.fi. Toimiston sähköpostiosoite on erityiskoulutettujen.tk@erko.fi.

Kassan johtajana toimii Marja

Hakonen, lakimiehenä Eero T. Anttila ja toimistosihteerinä Tuulia Peltoniemi. Etuuskäsittelystä huolehtivat Erkon ja Pat-kassan toimihenkilöt yhdessä.

Sulautumisessa Pat-kassan jäsenet siirtyvät Erkoon vanhoina jäseninä. Erkon jäseninä ovat palkkatyötä tekevät ja siitä pääsiallisen toimeentulonsa saavat jäsenet seuraavien järjestöjen edustamilta ammattialoilta: Agronomiliitto, Akavan Erityisalojen Keskusliitto, Diakoniatyöntekijöiden liitto, Kirkon hallintovirkamiehet, Luonnontieteiden akateemisten liitto, Metsänhoitajaliitto, Suomen Kanttori-urkuriiliitto, Suomen kirkon pappisliitto, Suomen Lentomäntä- ja Stuerttityhdistys, Suomen Puheterapeuttiliitto, Suomen Työterveyshoitajaliitto, Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto, Terveystieteiden akateemiset johtajat ja asiantuntijat sekä Upseeriliitto. Jä-

senmäärä on yhteensä noin 45 000 henkilöä.

Erko maksaa jäsenilleen ansiosidonnaisesta työttömyyspäivärahaa, koulutustukea, vuorottelukorvausta ja koulutuspäivärahaa.

Ansiosidonnaisen päivärahan saaminen edellyttää, että henkilö on ollut työttömyyttä edeltävän kahden vuoden aikana 43 viikkoa (10 kuukautta) työssä ja samaan aikaan työttömyyskassan jäsenenä. Päivärahaa maksetaan enintään 500 arkipäivältä. Tämän jälkeen hakijan on täytettävä uudelleen 43 viikon (10 kuukauden) työssäoloehto päästäkseen ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiriin. Työssäoloehtoon voidaan ottaa mukaan sellaiset kalenteriviikot, joina tehdään työtä vähintään 18 tuntia/viikko. Työttömyyskassan jäsenmaksu peritään liiton jäsenmaksun yhteydessä eli se sisältyy liiton jäsenmaksuun.

Hyvää työhön Kirkon kirja työstä

Hinta 10 euroa

Hyvää työhön — kirkon kirja työstä tuo esille kirkon yhteiskunnallisen työn näkökulman suomalaisen työelämään. Tietotekniikan kehitys, maapalioistuminen, työelämän sääntelyn vähentäminen ja kovat tulostavoitteet ovat monin paikoin heikentäneet työelämän laatua. Epävarmuus, kiire ja pätkätyöt hankaloittavat monen elämää.

Työ on ihmiselle tärkeää. Siksi sen on oltava mahdollisimman hyvää ja ihmiselle sopivaksi järjestettyä. Hyvää työhön -kirjassa pohditaan, mikä tekee työstä hyvää. Kirjassa peilautuvat kirkon Hyvä työ -projektin keskustelut, joita on käyty työpaikoilla ja seurakunnissa sekä työntekijä-, työnantaja- ja yrittäjäjärjestöjen kanssa. Prosessissa syntyi kymmenen hyvän työn kriteeriä, joita kirjassa perustellaan ja problematisoidaan.

Tilaukset: kirkkohallituksen julkaisu- ja av-myynti, sp: julkaisumyynti@evl.fi

Pika-apua vai laatutyötä

» **D**iakoniatyöntekijä auttaa ihmistä hädässä»
Alkukesästä diakonian avustustyö pääsi jälleen otsikoihin turkulaisessa lehdistössä. Otsikoihin pääsemiseen vaikutti se, että asiakkaaksi tulevat kesän alussa opiskelijaperheet ja heiltä jos joltain kirjoittaminen onnistuu. Joten palautettakin voi tulla. Diakoniatyöntekijä oli antanut kirjoittajaperheelle korvaamatonta pika-apua muutaman päivän odotuksen jälkeen. Sosiaalitoimiston toimeentulotukiasiakkaaksi pääsee täällä äärimmillään jopa seitsemän viikon jonotuksella. Yleisönosastossa kollegalleni osoitettu kiitos sävytti, kiitos oli vähintäänkin ansaittu ja tuli suoraan avun saajalta. Hyvinvointiyhteiskunta ei enää pysty katsomaan ihmistä ja tilannetta, kaikki ovat saman systeemin hampaissa. Diakonisin perustein ihmistä ei voi vaatia jonottamaan ensin toimeentulotukea puolen kesää ja palaamaan sitten diakoniatoimistoon hakemaan lisääpua. Ajallaan annettu apu kantaa kauemmaksi kuin luulemmekaan.

Meillä ei voi diakoniatyöntekijällekään marssia päivystysaikana ovesta sisään hoitamaan asioitaan, vaan käytössä on puhelin- ja ajanvarausaika, jolloin voidaan sopia tapaamisesta ja tapaamiseen tarvittavista etukäteisvalmisteluista puolin ja toisin. Tapaaminen järjestyy kyllä useimmiten aika nopeasti. Asiakkaan elämäntilanne vaikuttaa useimmiten siihen, kuinka pian apua saa. Lähes kaikki

asiat hoituvat sosiaalitoimistossakin ajanvarauksella, joten asiakas on tottunut odottamaan. Toisaalta uudet asiakkaat eivät tiedä sosiaalitoimen käytäntöjä, joten heiltä ei voi vaatia, että he kävisivät ensin sosiaalityöntekijällä ja tulisivat sitten vasta meille. Heillä ei ole useinkaan mahdollisuutta jonottaa viikkokausia akuuttia apua.

Perinteisesti diakoniatoimistoon on jonotettu kuten entisinä aikoina kunnanlääkärille, saapumisjärjestys ja jonottajien määrä ratkaisevat kohtelun. Asiakkaalle voi olla aikaa vaikka tunti jos muita jonottajia ei ole tai sitten on hoidettava asiansa viidessä minuutissa jos odotustila on täynnä ja jonoa jopa ulkona asti. Työntekijän on arvioitava jono silmämääräisesti jakaakseen aikansa oikein ja pitääkseen päivän aikataulun koossa.

Diakonian asiakastyön laatuun kuuluu asiakkaan kannalta mahdollisimman nopea avunsaanti. Ennen sitäkin uskoisin olevan kuitenkin mahdollisuus puhua asiansa rauhassa, perusteellisesti, aikana, jolloin asiakasjono, puhelin tai ovisummeri eivät häiritse kohtaamista. Laatu edellyttää mielestäni ajanvarausta, molemminpuolista keskittymistä vain ja ainoastaan tähän kohtaamiseen. Avun voi tällaisella järjestelmälläkin saada muutaman päivän kuluessa. Mutta isommat asiat vievät aina enemmän aikaa, meidän on annettava itsellemme lupa aikaan. Olen usein rauhoittanut kiirettäni asioiden hoitamiseen toteamalla itselleni, että eivät nämä ongelmat ole päivässä syntyneetkään, joten ei niitä tarvitse päivässä ratkaistakaan.

Työaikataulun rauhoittaminen antaa henkisen vapauden irrottautua myöskin lomaan ja vapaa-aikaan. Uskaltaa olla lomalla kaikessa rauhassa, kun ei muutenkaan toimi palokuntaperiaatteella. Palokuntahan ei koskaan ole yksi yksittäinen palomies vaan palokunta, joka ei lomaile koskaan. Diakonia on sinänsä palokunta, josta kuitenkin yksittäiset työntekijät voivat irrottautua aika ajoin ja luottaa siihen, että diakoniaa toteuttavat kaikki muutkin kristityt omassa elämässään.

Itse en voisi enää kuvitellakaan siirtyväni avovastaanottokäytäntöön, kyllä tämä arjen työ on muutenkin aivan tarpeeksi ennalta ennustamatonta ja aikataulut vaikeita hallita. Muussakin kuin asiakastyössä on yhtä tärkeää suunnitella etukäteen työnsä ja aikataulunsa, ettei työ ole yllättäen kuljeksimista paikasta toiseen, vailla tavoitetta. Kaleri onkin yksi parhaista työkaluista, joka auttaa suunnittelemaan ja pitämään lupauksensa. Loppujen lopuksi hitaasti kiiruhtamalla saavuttaa tavoitteensa varmemmin kuin vauhdilla. Tavoitteena voisi olla vaikka laatutyö.

kirjoittaja on Diakoniatyöntekijöiden liiton varapuheenjohtaja

Pappisliiton opintomatkat vuonna 2003 ja 2004

ROOMA: 24.–31.3.2003 JA KEVÄÄLLÄ 2004

Matkanjohtajina kirkkohistorian professori Kyllikki Tiensuu (asiantuntijajohtaja) ja toiminnanjohtaja Esko Jossas.

HUOM! Keväällä 2002 järjestetyltä Rooman opintomatkalta jonotuspaikoille jääneitä ja tähän mennessä muuten ilmoittautuneita on 46 henkilöä, joten näin ollen vuoden 2003 matka on jo täynnä.

HUOM! Rooman matkojen suosiosta johtuen liitto järjestää myös vuoden 2004 keväällä kolmannen matkan Roomaan. Tällä matkalle ilmoittautuminen alkaa keväällä 2003 ja siitä ilmoitetaan ajallaan Cruxissa. Tässä vaiheessa ei siis vuoden 2004 matkalle vielä oteta vastaan ilmoittautumisia.

USA / NEW YORK JA WASHINGTON: LOKAKUU (VKO 41 TAI 42) 2003

»Amerikkalainen uskonnollisuus».

Matkan kesto on 8 vrk ja alustava hinta noin 1.800 €, sisältäen lentomatkat Hki – New York – Washington – Hki, kenttäkuljetukset ja -verot, hotellimajoittumisen kahden hengen huoneissa, aamiaistarjoilun ja ohjelmatarjonnan. Liiton matka-apurahaan oikeutetut saavat apurahan 1½-kertaisena eli 405 € suuruisena.

Ilmoittautumiset 31.3.2003 mennessä, minkä jälkeen arvioidaan voidaanko matka toteuttaa, koska matkan järjestämisen edellytyksenä on vähintään 10 matkalaisen ryhmä. Matkanjohtajina toimivat professori Tapio Lampinen (asiantuntijajohtaja) ja apulaistoiminnanjohtaja Hannu Ronimus.

UUDEN 2004 SYYSKAUDEN MATKASTA (kohde avoinna) tiedotetaan keväällä 2003.

Opintomatkojen tiedustelut ja ilmoittautumiset toimitositiiteeri Heli Meinolalle, puh. (09) 150 2653 tai sähköposti heli.meinola@pappisliitto.fi.

Ajankohtaista verkossa

Vieraile liittojen kotisivuilla

PAPPISLIITTO

WWW.EVL.FI/ST/PAPPISLIITTO

Papiston päivät 2002 -ohjelma ja ilmoittautumislomake.

Pappisliiton lausunto kirkollisten toimitusten kirjasta.

Jäsenkyselyn tulokset.

Englannin opintomatkan kuvat löytyvät Ajankohtaista –valikosta.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

WWW.DTL.FI

Etusivulta pääset katsomaan **työturvallisuuteen** liittyvää aineistoa.

Englannin opintomatkan kuvat löytyvät Ajankohtaista –sivulta.

Tietoa vuoden 2003 **diakoniaityöntekijöiden neuvottelupäivistä** Ajankohtaista –sivulla.

KANTTORI-URKURILIITTO

WWW.KOLUMBUS.FI/SKUL

Nu även svenska sidor! Nyt myös ruotsinkieliset sivut!

Hallitustiedote elokuu 2002.

Työttömyyskassatietoa osoitteessa www.erko.fi.

Pappisliiton jäsenkysely 2002

KOULUTUS JA TAIDOT AUTTAVAT URALLA ETEENPÄIN

Puolet Pappisliiton jäsenistä (53 %) on tyytyväisiä ja 14 % tyytymättömiä mahdollisuuksiinsa edetä uralla. Miehet ja naiset ovat uralla etenemismahdollisuuksiinsa suunnilleen yhtä tyytyväisiä.

*Kuva 1.
Uralla etenemiseen
vaikuttavat tekijät.*

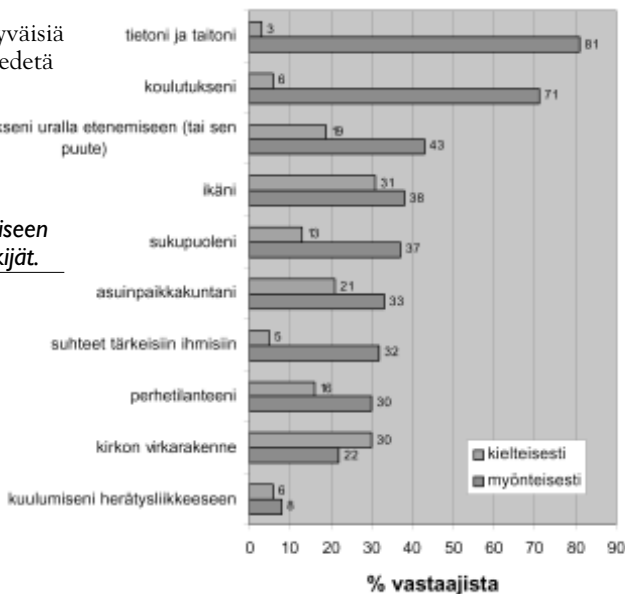
Tietojen ja taitojen sekä koulutuksen koetaan vaikuttavan hyvin myönteisesti mahdollisuuksiin edetä uralla (ks. Kuva 1). Vastaajista 81 % arvioi omien tietojensa ja taitojensa vaikuttavan uralla etenemiseen myönteisesti ja vain 3 % kielteisesti. Vastaajista 71 % pitää oman koulutuksensa vaikutusta uralla etenemiseen myönteisenä ja 6 % kielteisenä.

Uralla etenemisen esteinä pidetään useimmin kirkon virkarakennetta ja omaa ikää. Vastaajista 22 % kokee kirkon virkarakenteen vaikuttavan urakehitysmahdollisuuksiin myönteisesti ja 30 % kielteisesti. Naiset kokevat virkarakenteen vaikutuksen selvästi kielteisempänä kuin miehet.

Oman ikänsä vaikutusta uralla etenemiseen pitää myönteisenä 38 % ja kielteisenä 31 % vastaajista. Nuorimmat ikäryhmät arvioivat ikänsä vaikutuksen myönteisimmin. Alle 35-vuotiaista pitää ikänsä vaikutusta myönteisenä 64 % ja kielteisenä 20 % vastaajista. Enemmistö yli 55-vuotiaista arvioi ikänsä vaikuttavan kielteisesti mahdollisuuksiin edetä uralla.

	Alle 35 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55- vuotta
Myönteisesti	64	58	29	14
Ei vaikutusta	11	30	35	22
Kielteisesti	20	7	32	59
Ei osaa sanoa	5	5	5	5
Yhteensä	100	100	100	100

Taulu 1. Ikä ja uralla eteneminen. Eri ikäryhmiin kuuluvien vastaajien arviot siitä, miten oma ikä vaikuttaa mahdollisuuksiin edetä uralla (%).

Miehistä 47 % arvioi sukupuolensa vaikuttavan urakehitysmahdollisuuksiinsa myönteisesti ja 3 % kielteisesti. Naisista puolestaan 17 % arvioi oman sukupuolensa vaikutuksen uralla etenemiseen myönteiseksi ja 34 % kielteiseksi. Uralla eteneminen on selvästi asia, jossa monet naispapit eivät koe suku-

Pappisliiton jäsenkysely 2002

Pappisliiton jäsenkysely toteutettiin valtuuston vaalin yhteydessä tammi-helmikuussa 2002. Vastaukset saatiin yli 1 200 jäseneltä.

Kyselyn tavoitteena on antaa Pappisliitolle aineistoa tulevan toiminnan kehittämistä varten. Aineistoa käytetään hyödyksi myös Pappisliiton vision 2003–2006 rakentamisessa.

Vastaukset analysoidaan Kirkon tutkimuskeskuksessa Tampereella. Crux-lehden artikkeleita tarkemmin tuloksista raportoidaan noin 40 sivun raportissa Papisto 2002, joka löytyy myös Pappisliiton www-sivulta.

puolten välisen tasa-arvon toteutuvan. Voisiko Pappisliitto vaikuttaa asiaan vaikkapa laatimalla oman tasa-arvo-ohjelmansa?

Kuopion hiippakunnan papit arvioivat muita useammin asuinpaikkansa vaikuttavan kielteisesti uraan. Helsingin hiippakunnan papit puolestaan pitävät muita useammin asuinpaikkansa vaikutusta myönteisenä. Pienillä maaseutupaikkakunnilla koetaan uranäkymät selvästi heikommiksi kuin suurilla kaupunkipaikkakunnilla.

KIRKKOHERRAN JA KAPPALAISEN VIRAT TAVOITTELLUIMPIA

Mihin tehtäviin eri henkilöt sitten haluaisivat edetä urallaan? Yli puolet papeista olisi 10 vuoden päästä mieluiten joko kirkkoherrana tai kappalaisena. Nämä ovat papiston keskuudessa selvästi suosituimmat tehtävät. Muista viroista suosituimmat ovat sairaalasielunhoitajan, perheneuvojan ja muut seurakunnan tai seurakuntayhtymän selektiivivirat.

Naispapit ovat miespappeja useammin kiinnostuneita kappalaisen, seurakuntapastorin, sairaalasielunhoitajan, perheneuvojan ja muista seurakunnan erityisviroista. Miehet ovat puolestaan naisia kiinnostuneempia kirkkoherran ja tutkijan viroista sekä ulkosuomalaistyöstä.

	% vastaajista
Kirkkoherrana	27,9
Kappalaisena	26,7
Sairaalasielunhoitajana	7,0
Muussa seurakunnan tai seurakuntayhtymän erityisvirassa	7,0
Perheneuvojana	4,6
Jossakin muussa kuin papin/teologin tehtävässä	4,7
Lähetystyöntekijänä	4,1
Ulkosuomalaistyössä	3,7
Tutkijana	3,7
Hiippakunnan työntekijänä	2,9
Seurakuntapastorina	2,5
Kristillisen järjestön työntekijänä kotimaassa	2,4
Kirkon keskuksellisen työntekijänä	1,9
Ulkomaanopettajana	0,6
Yhteensä	100

Taulu 2. Pappisliiton jäsenkyselyn vastaajien mielestä mieluisin tehtävä 10 vuoden kuluttua.

Kahdelle kolmasosalle nykyisistä seurakuntapastoreista seurakuntatyö on mieluisin vaihtoehto jatkossakin. Heistä 11 % olisi 10 vuoden päästä mieluiten kirkkoherran virassa, 41 % kappalaisen virassa ja 7 % edelleen seurakuntapastorin virassa. Seurakuntapastoreista 18 % olisi puolestaan mieluiten selektiivitehtävissä joko perheneuvojana, sairaalasielunhoitajana tai muussa erityistehtävässä, ja 8 % ulkomailla lähetys- tai ulkosuomalaistyössä. Jossakin muussa kuin papin tai teologin tehtävässä olisi mieluiten 7 % seurakuntapastoreista.

KESKIKOKOISET PAIKKAKUNNAT SUOSITUIMPIA

Yli puolet papeista työskentelisi mieluiten keskikokoisilla 5 000–80 000 asukkaan paikkakunnilla.

Noin kolmasosa papeista ei missään tapauksessa lähtisi alle 2 500 hengen paikkakunnalle. Sen kokeisella paikkakunnalla työskentelisi vain joka neljäs pappi erittäin tai melko mielellään. Toisaalta neljäsosa papeista ei haluaisi missään tapauksessa työskennellä pääkaupunkiseudulla. Suurin osa papeista olisi mieluiten työssä jatkossakin saman kokeisella paikkakunnalla kuin tällä hetkellä.

Mieluisin paikkakuntakoko	% vastaajista
Pääkaupunkiseutu	18
Muu kaupunki yli 80 000 henkeä	16
20 001–80 000 henkeä	25
5 001–20 000 henkeä	29
2 500–5 000 henkeä	8
Alle 2 500 henkeä	5
Yhteensä	100

Taulu 3. Vastaajien mielestä mieluisin työskentelypaikkakuntakoko.

Pienet paikkakunnat ovat vähiten houkuttelevia työpaikkoja. Vain joka kolmas 2 500–5 000 hengen paikkakunnalla työskentelevä pitää tuota paikkakuntakokoa kaikkein mieluisimpana. Ainoastaan 7 % vaihtaisi töihin vielä pienemmälle paikkakunnalle. Yli puolet siirtyisi mieluiten suuremmalle paikkakunnalle.

Alle 2 500 hengen paikkakunnilla työskentelevistä papeista puolet olisi mieluiten jatkossakin saman kokoisella paikkakunnalla, mutta toinen puoli lähtisi mieluiten isommalle paikkakunnalle. Potentiaalisten lähtijöiden joukossa suosituin on 5 001–20 000 hengen paikkakunta.

Tämänhetkinen työskentelypaikkakunta:	Mieluisin työskentelypaikkakunta			Yhteensä %
	Nykyistä suurempi %	Nykyisen kokoinen %	Nykyistä pienempi %	
Pääkaupunkiseutu	—	64	36	100
Muu kaupunki yli 80 000 henkeä	6	65	28	100
20 001–80 000 henkeä	19	56	25	100
5 001–20 000 henkeä	25	66	10	100
2 500–5 000 henkeä	59	34	7	100
Alle 2 500 henkeä	53	47	—	100

Taulu 4. Eri kokoisilla paikkakunnilla työskentelevien pappien mieluisin työskentelypaikkakuntakoko.

Kun pienet paikkakunnat ovat vähiten houkuttelevia, voi helposti ennustaa, että lähivuosina aiheutuva pappispula tulee koskettamaan etenkin pienten paikkakuntien seurakuntia. Niillä voi olla vaikeuksia saada varsinkin seurakuntapastoreiden virkoja täytettyä. Tilannetta pahentaa entisestään se, että pienillä köyhtyvillä seurakunnilla on taloudellisia vaikeuksia, joten niiden on vaikea pitää yllä nykyistä henkilöstömääräänsä ainakaan ilman kirkon keskusrahaston tukea.

**Lue lisää! Pappisliiton
jäsenkyselyn raportti
Papisto 2002 on luetta-
vissa Pappisliiton www-
sivulla osoitteessa
[http://www.evl.fi/jst/
pappisliitto](http://www.evl.fi/jst/pappisliitto).**

Maaseudun palkkatason nostaminen kaupunkiin verrattuna voisi lisätä maaseudulla työskentelemisen houkuttelevuutta. Kaikista papeista 21 % on sitä mieltä, että maaseudulla pitäisi maksaa parempaa palkkaa kuin kaupungissa. Maaseudulla työskentelevistä tätä mieltä on 34 % ja kaupungissa työskentelevistä 14 %.

Jos maaseudulla maksettaisiin parempaa palkkaa kuin kaupungissa, joka viides nykyään kaupungissa työskentelevistä papeista olisi nykyistä kiinnostuneempi työstä maaseudulla. Vastaavasti, jos kaupungissa maksettaisiin parempaa palkkaa kuin maaseudulla, joka viides nykyään maaseudulla työskentelevistä papeista olisi nykyistä kiinnostuneempi työstä kaupungissa. Näyttää siis siltä, että vain pieni osa papeista olisi ohjattavissa joko kaupungista maaseudulle tai maaseudulta kaupunkiin paremman palkan avulla. Suurin osa papeista valitsee kaupungin tai maaseudun työskentelypaikkakunnakseen muista kuin palkkasyistä.

Kirjoittaja toimii Tampereella Kirkon tutkimuskeskuksen tutkijana.

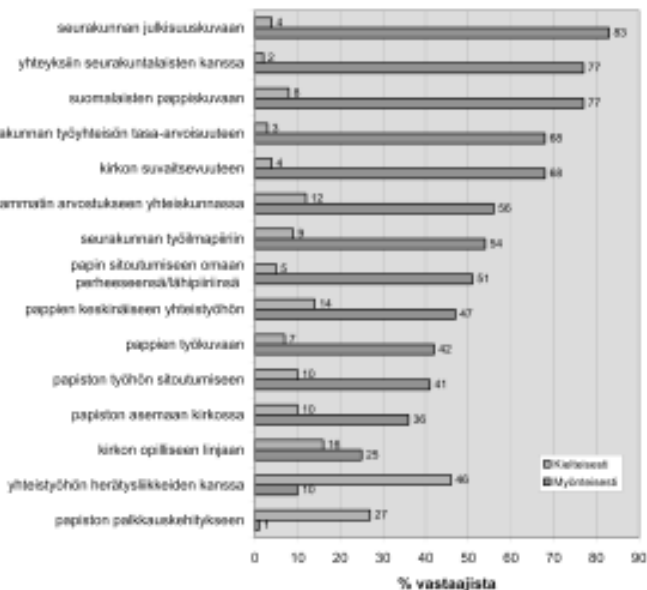
Papiston naisistumisen vaikutukset myönteisiä

Enemmistö papeista kokee papiston naisistumisen vaikuttaneen myönteisesti hyvin moneen papin ja kirkon työhön liittyvään asiaan. Jäsenkyselyn perusteella naisistumisen on koettu vaikuttaneen myönteisimmin yhteyksiin seurakuntalaisten kanssa, seurakunnan julkisuuskuvaan ja suomalaisten pappiskuvaan.

Yli puolet papeista oli sitä mieltä, että naisistuminen on vaikuttanut myönteisesti myös seurakunnan työyhteisön tasa-arvoisuuteen, kirkon suvaitsevaisuuteen, papin ammatin arvostukseen yhteiskunnassa, seurakunnan työilmapiiriin sekä papin sitoutumiseen omaan perheeseensä tai lähipiiriinsä. Papiston naisistumisen koettiin vaikuttaneen kysytyistä asioista kielteisesti vain papiston palkkauskäytökseen ja yhteistyöhön herätysliikkeiden kanssa.

Naispapiit itse pitivät papiston naisistumisen vaikutuksia myönteisempinä kuin miehet. Suurimmat erot miesten ja naisten keskiarvoissa olivat papiston työhön sitoutumisen arvioimisessa. Kun miesten mielestä naisistuminen ei ole juurikaan vaikuttanut papiston työhön sitoutumiseen, naispappien mielestä työhön sitoutuminen on selvästi lisääntynyt.

Kuva 2. Pappisliiton jäsenten näkemykset siitä, miten papiston naisistuminen on vaikuttanut eri asioihin.

KIRKKOTEKSTIILIT TARVITSEVAT HOIVAA JA HUOLTOA

Monen seurakunnan komerossa on suuri aarre — kirkkotekstiilejä. Onko niitä muistettu hoitaa ja huoltaa, vai ovatko ne jääneet unohduksiin. Nyt on aika tarkistaa, mitä komeroon kuuluu.

KIRKKOTEKSTIILIT — OSA SEURAKUNTAELÄMÄÄ

Kirkoissamme ovat kirkkotekstiilit liittyvät joko kirkon sisutukseen tai pappien vaatetukseen. Niiden moninaisuus on huomattava, ei unohdettava. Paramentit ovat osa seurakuntaelämää, vaikkakin viime vuosikymmeninä ne ovat tulleet yhä tavallisemmiksi ja arkipäiväisemmiksi.

TEKSTIILIVASTAAVA SEURAKUNTIIN

Kirkkotekstiilien ollessa arvotekstiilejä, niiden säilytykseen, huoltoon ja korjaukseen olisi kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota. Tähän tehtävään seurakunnat voisivat palkata ammattitaitoisen henkilön. Sillä kun tekstiileille annetaan niiden arvon mukainen säilytys ja huolto, niin samalla kirkkotekstiilien käyttöikää pidennetään ja voidaan säilyttää hyvinkin vanhoja tekstiilejä tuleville sukupolville ja samalla kirkon kulttuurihistoriaa. Kirkkotekstiilit ovat osa suurta juhlaa, jumalanpalvelusta, eikä niiden merkitystä ja arvoa saisi koskaan unohtaa.

SISUSTUSPARAMENTTIEN SÄILYTYKSESTÄ

Pieni katsaus tekstiilien säilytystiloihin ei liene pahitteeksi. Tehdessäni opinnäytetyöni erään seurakunnan kirkkotekstiileistä, järkytin. Miten kallisarvoista liinaa voidaan säilyttää siivouskomeron hyllyllä?! Tällaiset alttarin paramentit olisi hyvä kääriä rullalle hapottomaan silkkipaperiin tai valkaisemattomaan puuvillakankaaseen. Rullalle käärittyinä tekstiilit säilyvät suorina, kun taas taiteltuihin niihin muodostuu vekkejä ja ajan saatossa tekstiili kuluu taitteen kohdalta puhki. Osa materiaaleista on erityisen herkkää syömään itse itseään, silkki on tällaisesta oiva esimerkki. Rullalle käärit-

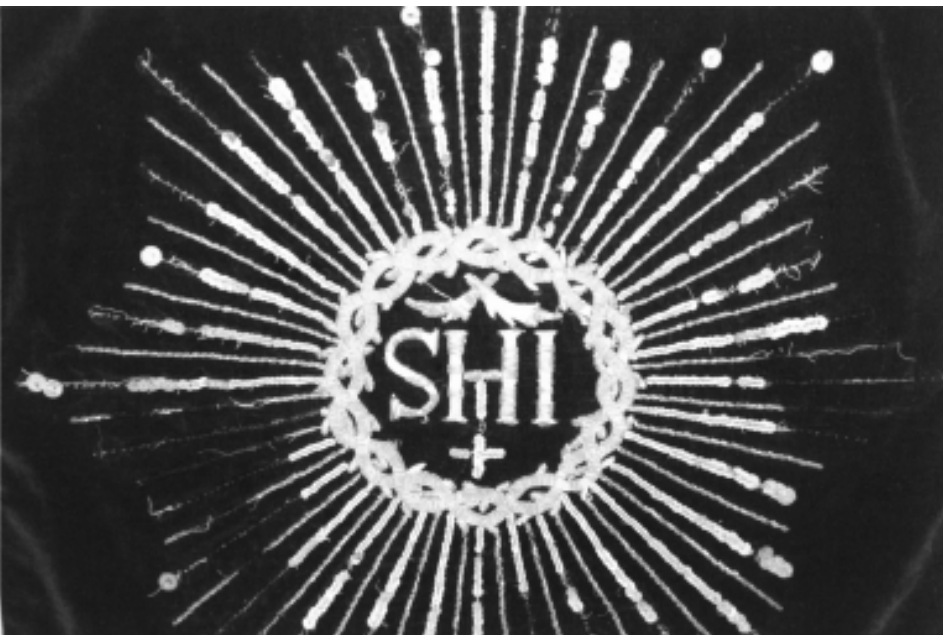
tyinäkin kirkkotekstiileitä ei tule säilyttää missä ja miten tahansa. Auringon valolta, lialta ja pölyltä suojassa oleva, riittävän iso komero tai vetolaatikko on niille oikea paikka. Jos käytettävissä on runsaasti tilaa voidaan jokainen tekstiili säilyttää myös suorana laatikossa, mutta silloinkin on hyvä muistaa laittaa suojaksi hapoton silkkipaperi tai valkaisematon puuvillakangas.

ALBAT OMIIN HENKAREIHIN

Liturgisten vaatteiden säilytys on usein hoidettu paremmin kuin sisustusparamenttien, johtuneeko siitä, että ovat kovemmassa käytössä, mene ja tiedä.

Isompaan komeroon

Tai ehkä vaatteita vain pidetään jotenkin arvokkaampina. Alboille on syytä varata riittävän tilava komero, jottei ne joudu hankaukseen toistensa kanssa muodostaen kankaan pintaan nyppyjä. Jokaiselle alballe olisi hyvä olla tukeva, muotoiltu puinen tai muovinen henkari. Pesulasta tulevat rautalanka-henkarit ovat huonoin mahdollinen vaihtoehto, sillä metalli syö materiaaleja ja aiheuttaa ruostevaurioita. Stolat sen sijaan on hyvä säilyttää puisen tangon yli ripustettuina valolta ja liialta suojassa olevassa komerossa.

MESSUKASUKOILLE RIITTÄVÄN ISOT TILAT

Mikäli kasukalle ei ole riittävästi tilaa sen säilyttämiseen vaakatasossa esimerkiksi vetolaatikossa, voidaan sitä säilyttää henkarissa. Mutta silloin on muistettava, että henkarin on oltava juuri sitä kasukkaa varten muotoiltu. Se ei saa olla liian

kaapea, sillä kasukan paino aiheuttaa helposti henkarinpäiden kokoisen reiän kasukkaan.

SAKASTIIN ISOMMAT KOMEROT

Komerossa, jossa liturgisia vaatteita säilytetään, on oltava riittävästi tilaa. Yksikään tekstiili ei saa joutua hankaukseen muiden tekstiilien tai komeron seinien kanssa. Hankaaminen aiheuttaa materiaaleihin nyppyjä ja huonot, liian kapeat henkarit reikiä.

PUHTAUS ON KAIKEN A JA O

Oikein hoidettuina kirkkotekstiilit ovat pitkäikäisiä. Ensinnäkin tekstiilit on pidettävä puhtaina. Lika pintyyttää tekstiiliä ja edesauttaa materiaalin kulumista, joten tahriintuessaan ne on hyvä hoitaa heti puhtaaksi. Mutta ennen pesua on syytä tarkistaa hoito-ohjeista, millainen huolto kyseiselle tekstiilille soveltuu. Sillä jokainen varmasti tietää sen, että vaateen voi myös pilata pesemällä sen vaikkapa väärässä lämpötilassa, eivätkä kaikki kestä vesi-pesua lainkaan.

TEKSTIILIHUOLTO OSAAVIIN KÄSIIN

Mikäli seurakunnassa ei ole tekstiileistä huolehtivaa henkilöä, on ne syytä jättää ulkopuolisen ammattilaisen hälle huomaan. Samoin on hyvä tehdä, kun huomaa tekstiilin kuluneen puhki tai muutoin olevan korjauksen tarpeessa. Kun tietää mitä tekee ja miten tekee niin säästyy suuremmilta harmeilta. Sillä se on tosi, että kaikkea voidaan korjata ja parsia. Mutta tässä on huomattava, että taidepar-sinta on jätettävä alansa taitavalle henkilölle.

Kuka minua hoivaisi?

Hyvää työtä

Olemme väärässä paikassa

SÄÄSTETÄÄN, MUTTA MISSÄ?

Usein kuvitellaan, että säästetään kun kuka tahansa kursii reiän umpeen, mutta näin ei asianlaita kuitenkaan ole. Kun korjataan väärin, pilataan arvokas tekstiili ja on ostettava tilalle uusi. Mutta kun annetaan työ taitaviin käsiin tekstiilin ikä pitenee, eikä tarvitsekaan ostaa uutta. Tässä säästetään iso kasa euroja, vaikka toisin saatetaan ajatella, kun kuullaan mitä esimerkiksi taideparsinta maksaa.

UUSIEN TEKSTIILIEN HANKKIMINEN

Kirkkotekstiilejä saa hankituksi ainakin Sacrum Oy:ltä sekä monilta kirkkotekstiileihin erikoistu-

neilta tekstiilitaitelijoilta. Kustannukset riippuvat täysin siitä, mitä ja mistä tilataan. Mitä yksilöllisempää, sen arvokkaampaa, kun jatkuvassa tuotannossa olevia tekstiilejä saa huomattavasti edullisemmin.

PITKÄIKÄINEN ILO

Mutta eihän kirkkotekstiilejä usein tarvitsekaan uusia, kunhan niistä muistetaan pitää huolta. Eli pitäkäämme huoli omistamme, niin ilo on moninkertainen vielä vuosikymmenienkin, ehkäpä jopa vuosisatojen jälkeen.

Kirjoittaja on artenomi-amk.

RAKKAUDEN NIMESSÄ!

Aika ajoin kirkossa ja myös ihmisten yksityiselämässä esiin nouseviin ongelmatilanteisiin pyritään löytämään ratkaisua perustelemalla jotain vaihtoehtoa rakkauden nimessä. Rakkaus toimii tällöin eräänlaisena auktoriteettina, joka kutsutaan paikalle ratkaisemaan paikoilleen juuttunut kiista. Voiko rakkautta kuitenkaan käyttää näin?

Kiistojen keskellä erimielisyyttä aiheuttavien asioiden perusteisiin paneutuminen on useimmiten hankalaa ja aikaavievää. Jos erimielisyys ei ratkea asiatasolla, se voidaan kuitenkin helposti ratkaista tunteiden ja mielikuvien tasolla. Näin voi käydä muun muassa silloin, kun kiistan toinen puoli julistautuu rakkauden edustajiksi tuomiten näin toisen osapuolen rakkaudettomaksi. Tässä vaiheessa on usein jo myöhäistä kysyä millä perusteella jokin ratkaisu on rakkauden mukainen; tällöin vajottaisiin taas puhumaan asioista itsestään, joka on, kuten todettiin, useimmiten hankalaa.

Rakkaudesta tulee tällaisena auktoriteettina käytettynä kuitenkin helposti sangen hahmoton voima, joka jokerikortin lailla voi edustaa melkein mitä tahansa. Rakkauteen vedotaan tällöin kuin johonkin muuttumattomaan voimaan, joka aina ja kaikkialla edustaa hyvää. Paradoksaalista on, kuinka rakkauden nimissä kuitenkin on aikain saatossa petetty, murhattu, sorrettu, hylätty ja riistetty.

Cambridgen yliopiston kirjallisuuden professori C. S. Lewis (1898–1963) oli kiinnostunut rakkauskäsitteestä. Erityisesti hänen teoksensa *Neljä rakkautta* tarjoaa yhden 1900-luvun oivaltavimmista rakkaus-käsitteen analyysistä. Lewisin analyysi tarjoaaakin hedelmällisen lähtökohdan sen selvittämiseksi, minkä muodon rakkaus saa silloin, kun siihen vedotaan kiistan ratkaisevana hyvää edustavana auktoriteettina.

IHMISEN RAKKAUS EI OLE JUMALALLISTA

Ihminen voi kokea läheisyyttä Jumalan kanssa kahdella eri tavalla. Ensinnäkin hän luomisen kautta on Jumalan kaltainen; ihmisen olemuksessa on jälkiä Jumalan omasta olemuksesta. Toisekseen on olemassa läheisyyttä, jota Lewis kutsuu läheisyydeksi lähestymisen kautta. Jumalan kaltaisuus pysyy tässä elämässä vakiona, mutta läheisyys lähestymisen kautta on uskon syvenemisen kautta lisääntyvää läheisyyttä. Inhimilliset rakkaudet ovat luonnollisessa tilassaan jumalallisia vain kaltaisuuden kautta.

Ongelmia syntyy silloin, jos nämä kaksi läheis-

yyden lajia samaistetaan. Ihmisessä on luotuna kyky tuntea erilaisia rakkauksia, jotka ovat heijastuksia Rakkauden Itsensä, eli Jumalan, olemuksesta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ihmisen rakkaus olisi luonnollisessa tilassaan *yhtä* Rakkauden kanssa.

Vaikka ihminen syntyinlangenneenakin kykenee jonkinasteiseen epäitsekkykseen lahjarakkauteen on ihmisen varsinainen laji tarverakkaus. Jokainen meistä luotuisuutensa pohjalta tarvitsee rakkautta. Ihmisen olemus on yhtä suurta tarvetta. Ihminen on kuin musta aukko, joka imee itseensä kaiken lähelleen tulevan rakkauden koskaan täytymättä. Tämä tarve kontrolloi vahvasti ihmisen elämää. Olisi suuri virhe pitää tätä sykkäistä tarvetta jumalallisena auktoriteettina.

RAKKAUS VOI OLLA DEMONI

Mikään inhimillinen rakkaus ei saisi koskaan ottaa *rakkauden itsensä* paikkaa niin, että jokin ihmisen kokemista rakkauden lajeista alkaisi hallita ihmisen elämää. Lewisin mukaan jokainen ihmiselle tyypillinen rakkaus voi vaatia itselleen jumalallista auktoriteettia. Rakkaus alkaa puhua äänellä, joka kuulostaa Jumalan tahdolta. Se voi vaatia ihmiseltä monenlaisia tekoja ja uskottelee, että kaikki teot, jotka tehdään rakkauden nimessä eivät ole vain oikeutettuja, vaan myös erityisen ansiokkaita. Tällöin rakkaus on ottanut Jumalan itsensä paikan, ja muuttunut samalla demoniseksi voimaksi, epäjumalaksi. Rakkaus ei silloin enää ole rakkautta, vaan päinvastoin »monimutkainen vihan muoto». Lewis toteaa tylsisti: »Rakkaus lakkaa olemasta demoni vasta kun se lakkaa olemasta jumala.»

Rakkauden epäjumalaisuus tulee näkyviin hyvin siinä tavassa, jolla siihen vedotaan. Rakkautta ei vedetä esiin lieventävänä asianhaarana, ikään kuin kyse olisi puolustelusta, vaan *jumalallisena auktoriteettina*, johon vedotaan ääni väristen kuin kerskausten ja uhmaten. Jos joku uhmaa rakkauden auktoriteettia, siihen vedonnut kokee itsensä marttyyriksi, joka kuolee vakaumuksensa puolesta.

Inhimillisen rakkauden ongelma näyttää olevan sen typistyminen vain yhteen rakkaudelle ominaiseen luonteeseen. Rakkaus voi typistyä esimerkiksi pelkästään rajojen asettamiseksi tai yksilön vapauden korostamiseksi, joista toinen ilman toista on silkkää pahuutta. Syvempään ajatteluun kykenemätön ihminen ymmärtää rakkauden todennäköisesti vain tunteena.

Inhimillinen rakkaus itsessään, ilman että se

ymmärretään suhteessa sen kaikkiin aspekteihin, ei kuitenkaan voi olla moraalisen valinnan peruste. Kuitenkin inhimillinen rakkauskin palvelee aina jotain itsessään hyvää. Mielihyvän tuottaminen itselle tai toiselle ei ole väärä tai paha asia. Ihminen ei voi kuitenkaan eristää omaa hyväänsä tai muiden hyviä rakkaudesta kokonaisuutena. Asian oikeellisuutta ei ratkaise siihen liittyvä tunne. Hyvät teot voivat usein tuntua vastenmielisiltä ja pahuus suorastaan hokuttelevan ihanalta. Lewisin mukaan mittarina käytetään paljon arkisempia ja selkeämmin mitattavia kriteerejä, kuten lupausten pitäminen tai rikkominen, oikeudenmukaisuus tai epäoikeudenmukaisuus, lähimmäisenrakkaus tai itsekkyyys, kuuliaisuus tai tottelevaisuus — ihmisille ja Jumalalle.

RAKKAUS TARVITSEE APUA

Yksi Lewisin hienoimmista oivalluksista kuitenkin on, että nimenomaan *rakkaus jotakuta asiaa kohtaan voi saada ihmisen käyttäytymään toisin kuin rakkaus tosiasiaa vaatisi*. Esimerkiksi äiti voi sanoa rakastavansa lastaan, mutta rakkaudellaan tukahduttaa hänet henkisesti. Joku voi sanoa rakastavansa isänsä maataan ja sen perusteella alistaa muita kansallisuuksia. Jos ihminen ei ole selvillä rakkautensa luonteesta, ei hän voi olla varma, että hän toimii

oikein, vaikka teko tuntuisikin rakkauden mukaiselta.

Lewisin analyysin pohjalta on selvää, että inhimillinen rakkaus ei aina ja kaikkialla edusta hyvää. Päinvastoin rakkaus voi muuntua jopa juroksi perkeleeksi, ja silti esiintyä rakkauden nimellä. Näin tapahtuu juuri silloin, kun rakkaudella yritetään perustella jotain eli se ottaa paikan joka kuuluu yksin Jumalalle. Jotta rakkauden hyvyys ja oikeellisuus voitaisiin taata, tarvitsee ihmisen rakkaus Lewisin mukaan rinnalleen omia rakkauksiaan suuremman *rakkauden*, joka ohjaa ihmisen rakkautta. Tällöin taas ei voida välttää asioista itsestään puhumista, eteen tulevat kysymykset etiikasta ja moraalista sekä Jumalan olemuksesta. Pelkkä rakkaus ei riitä. Itsessään se on vain kehys, jonka jokainen voi halutessaan täyttää millä haluaa.

Kaiken yllä sanotun luulisi olevan päivänselvää. Kuitenkin on hämmästyttävää kuinka helposti suuri yleisö ja jopa papisto nielee kyseisen argumentin. Yksiselitteinen rakkauteen vetoaminen on paitsi epärehellisyyttä myös populismia, jolla kierretään todellinen ongelma. Kirkon ja teologien tehtävänä on kuitenkin uskaltaa puhua asioista — myös hankalista — eikä sortua lemменrunouteen.

Kirjoittaja toimii tutkijana Helsingin yliopiston systemaattisen teologian laitoksella.

Naisteologien neuvottelupäivät

Laukaa 18. - 19.3.2003

»Kunnon päivät«

www.nic.fi/~naisteol

KIUSATUN AAPINEN

Kirkossa on tutkimusten mukaan paljon kiusattuja työntekijöitä. Eri asia on, onko kiusaamista enemmän kuin työpaikoilla yleensä tai onko kiusaamisen kirkossa jotenkin omaleimaista. Kiusatun kannalta valtakunnallisilla tilastoilla ei ole merkitystä. Hän etsii vastausta omiin kysymyksiinsä ja ulospäisyä omasta tilanteestaan.

Kiusaamisen loppuminen ja kiusatun puolustaminen on ennen muuta esimiehen, mutta myös koko työyhteisön asia.

Seuraavaan on koottu työpaikkakiusaamiseen liittyvää aineistoa ammattijärjestön näkökulmasta.

KIUSAAMINEN — MITÄ SE ON?

Kiusaaminen tulee mahdollisimman tarkasti erottaa muista työpaikan tilanteista ja ongelmista.

1. Esimies antaa työhön liittyvän selkeän määräyksen. Se ei ole kiusaamista, vaikket määräyksestä pidäkään ja vaikka se olisi vastoin Sinun »työnäköäsi».

2. Sinua syrjitään ihonvärin, vakaumuksen, sukupuolen, sukupuolisen suuntautuneisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Se ei ole kiusaamista, vaan lain rikkomista. Laki syrjintäkiellosta työpaikalla koskee myös luterilaista kirkkoa.

3. Työtoveri tai esimies lähentelee Sinua tavalla, jota et toivo. Se ei ole työpaikkakiusaamista, vaan sukupuolista häirintää, jota koskevat omat säännöksensä.

Terminologia ei säädöksissäkään ole aivan tarkkaa. Kaikki yllä mainittu voidaan kokea kiusaamisena.

Jäljempänä on viittauksia materiaaleihin, jotka sisältävät informaatiota asioista ja auttavat myös oman tilanteen rajaamisessa ja selkiyttämisessä.

KIUSATUN VIIISI KÄSKYÄ

1. Puutu asiaan heti — älä jää seuraamaan tilannetta tai odottamaan.

2. Keskustele asiasta työtovereiden kanssa. Ilmoita heille, että aiot tehdä jotain. Pyydä heitä mukaan.

3. Ilmoita asiasta esimiehelle (kirkkoherra). Jos esimies on kiusaaja, ota yhteys hänen esimieheensä (lääninrovasti, piispa).

4. Jos tilanne ei muutu, ota yhteys alueesi työsuojelupiiriin ja informoi tarkastajaa. Työsuojelupiireissä on yleensä nimetty tarkastaja seurakunta-asioita varten.

5. Pyydä työsuojelutarkastajaa käymään tai ainakin uhkaamaan tarkastuksella.

AIHEESEEN LIITTYVÄÄ MATERIAALIA

Viime vuosina kiusaamiseen ja muihinkin työyhteisökysymyksiin on kiinnitetty runsaasti huomiota. Materiaalia löytyy ainakin seuraavista osoitteista.

Kirkon Sopimusvaltuuskunnan kotisivuilla on Kirkon työolobarometri, joka sisältää tietoa nykytilanteesta seurakunnissa.

Työturvallisuuskeskus on julkaissut kirjasen Hyvinvointi seurakuntatyössä. Se sisältää materiaalia myös kiusaamisesta, käyttäen käsitettä henkinen väkivalta.

Työturvallisuuskeskuksen kotisivut sisältävät muutenkin paljon materiaalia. Seurakunta-asiat löytyvät kunta-alan alta.

Työsuojelupiirien kotisivuihin kannattaa ehdottomasti tutustua. Ne ja muu työhallinnon materiaali löytyvät osoitteesta www.mol.fi.

Keskusjärjestöjen sivuilla (mm. julkaisu Hyvä käytös sallittu — häirintä kielletty on AKAVAn sivuilla) on myös arvokkaita lähteitä ja yhteyksiä.

Kiusattujen Tuki ry:n sivuilla on keskeistä aineistoa.

Palveluksessasi ovat myös akavalaiset luottamusmiehet, joiden yhteystiedot ovat liittojen kotisivuilla. Luottamusmiesten keskeisintä alaa ovat tosin sopimusasiat, mutta heitä voinee käyttää yhteishenkilöinä myös kiusaamistilanteissa.

Liittojen toimistoissa on asiaan liittyvää tietämystä ja näkemystä. Työntekijät auttavat voimavarojensa mukaan.

Kirjoittaja on Pappisliiton toiminnanjohtaja.

Muuttuuko kanttorin asema, kun hänet vihitään hengelliseen virkaan?

SKUL:n neuvottelukokous Lahdessa

Kirkon virkarakennekomitean tuore, lähes 300-sivuinen mietintö oli kanttorien neuvottelukokouksen tärkeimpänä keskustelunaiheena. Alustajaksi oli kutsuttu Mikkelin hiippakunnan pääsihteeri Ouri Mattila. Evästyistä saamaan oli kutsuttu kanttori-kirkolliskokousedustajat, joista paikalla olivat Mari Lamminen ja Mika Mäntyranta.

Puheenjohtaja Marjukka Andersson avasi kokouksen ja kertoi puheessaan liiton tämän vuoden keskeisistä edunvalvonta- ja järjestöasioista. Ouri Mattila kävi alustuksessaan läpi virkarakennekomitean työn sisällön erityisesti kanttoreita koskettavilta kohdilta.

KOLMISÄIKEINEN HENGELLINEN VIRKA

Virkarakennekomitean mietintö liittyy normaaliin kirkollisen päätöksenteon kaavaan, jossa kirkolliskokous antaa tehtävän, asettaa komitean ja tekee sitten päätöksen. komitean mietinnön pohjalta. Komitea etsi ratkaisua diakonaattikeskustelusta tuttuun virkaongelmaan: miten kootaan yhteen musiikin, diakonian ja kasvatuksen virat? Millainen virkarakenne kirkossa tulisi olla? Vastausta ei löydy Raamatusta eikä Tunnustuskirjoista. Komitea selvitti niin perusteellisesti kirkon virkojen kehityksen, että selvitys on Ouri Mattilan mukaan samalla oppikirja, jota voidaan käyttää (kirkon) oppilaitoksissa.

Komitean mukaan vihkimyksessä saatu kirkon hengellinen virka on yksi, mutta se jakaantuu kolmeen säikeeseen: piispuuteen, pappeuteen ja diakonaattiin. Näin komitea joutui korvaamaan ilmaisun 'erityisen palvelun virka' käytännössä lakitekstiin sopivammalla sanalla 'diakonaatti' huolimatta siihen liittyvistä painolasteista. Tulevaisuudessakaan ei siis kirkossa pitäisi työskennellä nuorisodiakoneja eikä kanttoridiakoneja. Kanttori tekee diakoniaa vain musiikin ja nuorisonohjaaja kasvatuksen avulalla.

Periaatetasolla diakonaatti- eli vihkivirkoja ovat: lehtori, kanttori, diakoni(ssa) ja katekeetta. Seurakunnan virkasuhteessa katekeetta voi olla esimerkiksi nuorisonohjaaja, lähetys sihteeri tai lapsityön ohjaaja. Pätevyysvaatimuksena on tulevaisuudessa vähintään ammattikorkeakoulututkinto, jonka jos-

sain vaiheessa on orietoitumiskoulutus hengelliseen työhön. Työnantaja eli seurakunta päättää diakonaatin virkasuhteista ja pyytää tuomiokapitulilta vihkimystä uudelle viranhaltijalle. Kapitulin antama kanttorin valtakirjakin jäisi siten historiaan. Kapituli antaa ennen piispan suorittamaa vihkimystä viikon mittaisen ordinaatiokoulutuksen. Vihkimys voidaan toimittaa yhdessä pappisvihkimyksen kanssa.

VIHITYN UUDET OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

Erityistapauksissa diakonaattiin kuuluvalla on oikeus toimittaa sanajumalanpalvelus, siunata (jo solmittu) siviiliavioliitto ja siunata hautaan. Diakonaatissa saarnaamisoikeus on vain lehtoreilla. Hautaan siunaamisessa ajatellaan tilannetta, jossa esimerkiksi saattohoidossa oleva haluaa (todistettavasti) tutun diakoniatyöntekijän siunaavan hänet haudan lepoon.

Vaikka kaikki oikeudet kirjataan lakitekstiin, se ei merkitse, että kaikkialla näitä oikeuksia myös yleisesti käytettäisiin. Pikemminkin on kysymys oikeuksista, joita voidaan käyttää tarvittaessa - kirkkolaki ei sitä enää estä. Diakonaatin työaloja ei laajenneta eikä töitä sekoiteta, vaan jokainen tekee edelleen sitä työtä, johon on saanut koulutuksen. Vihkimyksen tarkoituksena on vahvistaa koulutuksessa hankittua identiteettiä. Vihkikaavaan sisältyy lupaus ja velvoitus pysyä kirkon opissa.

Vihityllä on oikeus käyttää viran merkkejä; vaatuksesta onkin keskusteltu jo pitkään. Komitea ehdottaa diakonien vaatteenksi dalmatikaa (= väljä päällyspuku myöhäisroomalaiselta ajalta ja katolisessa kirkossa diakonien messukaapu). Paidan väri olisi diakonaattiin kuuluvilla harmaa. Vihityllä on pappien tavoin oikeus (ja velvollisuus?) piispaalliseen kaitsentaan. Elämän on sujuttava soveliaissa puitteissa kuten papeilla, mikä vaatimus kirjataan nyt diakonaatinkin kohdalla lakitekstiin.

Äänioikeus kirkollisissa vaaleissa laajenee, eli diakonaattiin kuuluville tulee sama äänioikeus kuin nykyään papeille.

Kirkolliskokouksessa hengellisen viran haltijat olisivat samassa kiintiössä. Nykyinen 32 papin kiintiö puolitettaisiin: 16 papin ohella olisi 16 diako-

Ouri Mattila

naattiin kuuluvaa. Diakonaatin edustus laajennetussa piispainkokouksessa tai tulevassa hiippakuntavaltuustossa on vielä avoin kysymys.

OIKEUS VAI VELVOLLISUUS? ERITYISTAPAUSET? KUKA MÄÄRITTELEE?

Yleiskeskustelussa nousi esille runsaasti huolestuneita ensivaikutelmia, jotka voidaan luokitella karkeasti kolmeen ryhmään. Yksi ryhmä kantoi huolta musiikin ja muusiikkouden tulevaisuudesta: diakonaatissa musiikkityö saattaa jäädä alakynteen. Mui-
teltiin mm. diakonaattikomitean kaavailuissa jossain vaiheessa kummitellutta diakonikanttori-yhdistelmää. Epäiltiin myös, etteivät kanttorit tarvitse kaikkia uudistuksen tuomia erityisoikeuksia.

Toinen ryhmä näki myös samoja uhkakuvia ja vaati oikeuksien ja velvollisuuksien tarkempaa määrittelyä. Haluttiin saada diakonaattiin kuuluvien työntekijäryhmien toimenkuvat ja malliohjesäännöt ennen diakonaattiin menoa — eikä vasta sen jälkeen. Taustalla oli huoli, että tulkinnanvaraiset ilmaukset lakitekstissä houkuttelevat väärinkäyttöön: kuka päättää, milloin ollaan 'erityistapauksessa'. Kirkollisen vallankäytön kiemuroiden tuntijana pääsihteerinä Mattila myönsi, että tämä huoli on osin aiheellinen. Lakitekstin sanamuoto ja sovellusohjeet pitää saada niin yksiselitteisiksi, ettei esimerkiksi ilmaisuun 'erityistapauksissa' jää mahdollisuutta väärin tulkintoihin. Piispainkokoukskin tulee vielä laatimaan ohjeet.

Kysyttiin myös, voitaisiinko kanttori vihkiä hengelliseen virkaan sellaisena kuin hän on nykyisen toimenkuvan puitteissa, johon vastattiin, että periaatteessa voidaan, mutta asia ei ole käytännössä niin yksinkertainen.

Kolmas ryhmä kantoi huolta kanttorin viran asemasta ja näki komitean ehdotuksen myönteisenä ratkaisuna tulevaisuudessa uhkaaviin ongelmiin. Ilman uudistusta ei ole takeita siitä, että kanttorin virka säilyttää nykyisen asemansa. Etenkin pienissä maaseutuseurakunnissa niukat taloudelliset resurssit houkuttelevat luopumaan kanttorin virasta. Musiikkitehtäviin palkataan vain joku soittotaitoinen. Esimerkkejä tällaisesta 'kehityksestä' on nähtävissä monissa luterilaisissa maissa.

Tästä näkökulmasta vihkeminen hengelliseen virkaan voisi vahvistaa tulevaisuudessa kanttorin asemaa kirkon työntekijänä ja takaisi sen, että vihkimyksen ja hengellisyyden painotuksen myötä kanttorin virka nähtäisiin jälleen korvaamattoman tärkeänä joka seurakunnassa.

Lahden kokouksen osanottajista vain muutama oli päässyt tutustumaan etukäteen virkarakennekomitean mietintöön, niinpä kokouksessa päätettiin jatkaa mielipidekyselyä liiton jäsenkunnan keskuudessa, kun mietintö ilmestyy painosta. Keskustelu on siten vasta alkumetreillä. Monet esille nousseet kysymykset selvinnevät jatkokeskusteluissa ja lausuntokierroksella.

Kirjoittaja on Joensuun Pielisensuun seurakunnan kanttori.

ENGLANTI — LÄHELLÄ JA KAUKANA

Englannissa monet asiat ovat paradoksaalisesti samantapaisia kuin Suomessa, mutta silti yhteiskunnan rakenne perustuu toisenlaisiin valintoihin ja ratkaisuihin. Pappisliiton ja Diakoniatyöntekijäliiton keväinen opintomatka tutustutti matkalaiset Anglikaanisen kirkon yhteiskunnalliseen työhön ja englantilaiseen elämäntapaan Manchesterissä ja Lontoossa.

Kun saavuimme Manchesteriin meitä vastassa oli pelastusarmeijan upseeri, joka työtovereidensa kanssa kertoi ekumeenisesta hengellisestä työstä lentokentällä. Kenttää hoitava yksityinen yhtiö on omalla kustannuksellaan järjestänyt paikallisille seurakunnille kappelin kentän kolmeen terminaaliin sekä tarvittavat toimistotilat. Se oli katsonut tarpeelliseksi, että lentomatkustajat ja kentän henkilökunta saavat tarvittaessa hengellistä tukea. Seurakunnat puolestaan huolehtivat työntekijöiden palkoista ja muista toimintakuluista.

Yhteiskunnallisen vastuullisuuden avulla tämä yritys haluaa ilmaista asiakkaille ja ympäröivälle yhteisölle taloudellisia arvoja suurempia merkityksiä. Englannissa yhteiskunnallinen vastuu näyttää olevan monille suuryrityksille tärkeä asia.

KIRKOT JA YHTEISKUNTA

Manchester on teollisuuden ja osuustoiminnan kehto. Itä-Manchesterissa on yli satavuotias Trafford Parkin teollisuusalue, joka pitkän savupiipputeollisuuden taantumakauden jälkeen on uudistumassa nykyaikaiseksi teollisuus- ja palvelualueeksi. Se oli aikoinaan Länsi-Euroopan suurin teollisuusalue ja huippukautena siellä työskenteli 80 000 ihmistä.

Nimi Greater Manchester Industrial Mission voi kuulostaa vanhalta jäänteeltä, mutta organisaation toiminta on ajanmukaista. Toiminnanjohtajana on anglikaaninen pappi ja työn tukikohtana on katoisten omistama St Anthony's Centre for Church and Industry -toimintakeskus, joka sijaitsee aivan Trafford Parkin keskellä. He työskentelevät ihmisten arkipäiväisen työn äärellä ja toimintaa sävyttää herkkyys vastata ihmisten tarpeisiin. Teollisuuslähetys on liittynyt monin sitein ympäröivään yhteiskuntaan ja yhteistyötä tehdään monien paikallisten yritysten, yhteisöjen ja ammattiliittojen kanssa. Keskuksessa oli meneillään ensiapukurssi luottamusmiehille ja oli helppo liittyä matkatoverini to-

teamukseen, että kirkon tilat olivat todellakin hyvässä käytössä.

Toimintakeskus osallistui koulutusprojektiin, jossa 15 000 työtöntä sai ilmaisen koulutuksen. Usein työttömyys on rakenteellista, koska työntekijän taidot ja nykyaikaisen työelämän osaamisvaatimukset eivät kohtaa. Englannissa työttömyysturva on suomalaista lyhyempi ja pienempi. Myös ihmisen oma vastuu työllistymisestä on yksityisten työnvälitystoimistojen maassa paljon suurempi kuin meillä. Työttömyys, köyhyys ja syrjäytyminen periytyvät helposti isoisältä pojanpojalle ja täsmäkoulutus on tärkeää syrjäytymisen estämiseksi.

Projektissa työttömät oppivat modernissa työelämässä tarvittavia taitoja. He saivat myös työkokemusta toimiessaan palkattomina avustajina heinäkuun lopussa pidetyissä Brittiläisen Kansainyhteisön kisoissa, kun he opastivat miljoonaa kisavierasta. Ennen kaikkea projektissa pyrittiin palauttamaan työttömien itsetunto ja kyky hakea työtä, sillä englantilaisessa yhteiskunnassa et ole olemassa ellei sinulla ole työpaikkaa. Ihmisille haluttiin rakentaa parempi tulevaisuus ja tässä suhteessa kirkollakin on yhteiskunnallinen vastuunsa.

Sain myös pienen kosketuksen todelliseen elämään, kun pyrin amerikkalaisen Wal-Mart /ASDA tavaraloketjun myyjäksi. Englannissa monet uudet työpaikat ovat osa-aikaisia ja matalasti palkattuja palveluammattaitoja. Työelämän muita ongelmia ovat työn jatkumisen epävarmuus, pätkä- ja viikonlopputyö sekä turvattomuus työssä ja työstressi. Huolimatta monipuolisesta teologisesta loppututkinnosta ja sujuvasta suomen kielen taidostani en »tällä kertaa» päässyt ovihaastattelua pidemmälle.

KÄYTÄNNÖLLINEN JOUSTAVUUS

Englantilaisten kirkkojen toimintaa sävyttää sekä rakenteellinen että toiminnallinen joustavuus. Meille ekumenia on mahdollisuus, heille se on usein välttämättömyys jonkin tärkeän toiminnan ylläpitämiseksi. Itä-Manchesterissa on kolme anglikaanista seurakuntaa, jotka ovat päättäneet yhdistää voimansa ja luopua kolmesta kirkosta. Syynä on väestörakenteen muutos. Tarkoituksena on rakentaa kolmen kirkon tilalle yksi uusi toimintakeskus, jossa voidaan tarjota toimintaa seurakuntalaisille aamusta iltaan viikon jokaisena päivänä.

Manchesterin keskustassa on Unitaarinen kirk-

ko, joka sijaitsee toimistotalon ensimmäisessä kerroksessa. Kirkon yläpuolella on seitsemän kerrosta yritysten konttoreita, joiden vuokratuloilla ylläpidetään kirkon toimintaa. Kirkon arkkitehtuuri on mielenkiintoinen, sillä sen pohja on pyöreä ja alttaripöytä on sijoitettu kirkon keskelle.

Seurakuntien virkarakenne on ohut. Päätoimiset työntekijät ovat lähinnä pappeja ja heillä on apunaan osa-aikaisia tai vapaaehtoisia työntekijöitä. Diakoniatyön mahdollisuudet vaihtelevat hiipakunnasta toiseen. Diakonit ovat usein pappiskoulutuksessa olevia henkilöitä. Vapaaehtoisten merkitys seurakunnan toiminnan kannalta vaikutti tärkeältä.

Joustavuus ulottui myös seurakunnan jäsenyyteen, joka Englannissa ymmärretään hieman toisella tavalla kuin Suomessa. Kun yritimme kysyä seurakunnan jäsenmäärää, niin vastaukset olivat epämääräisiä. Enemminkin haluttiin kertoa miten paljon ihmisiä asuu seurakunnan vaikutuspiirissä. Varsinaisia vaaliluetteloihin kirjattuja jäseniä on seurakunnissa vähemmän. Lontoon alueella Anglikaanisella kirkolla on tavoitteena saavuttaa 70 000 jäsenen raja ja kyseessä on sentään miljoonakaupunki.

Anglikaaninen kirkko haluaa rikkoa myytin, että se olisi taantuva kirkko. Meille kerrottiin että pappiskoulutuksessa on enemmän uusia opiskelijoita kuin aikoihin, lahjoitusten määrä on lisääntynyt ja

myös seurakuntien varsinaisten jäsenten määrä on kasvussa. Kasvaviin seurakuntiin liittyy sekä hyvin koulutettuja nuoria ammattilaisia että karibialaisen taustan omaavia.

KIRKON JA YKSITYISTEN TALOUS

Englannin kirkkojen voimavarat ovat rajoitetummat kuin meidän kirkollisverolla rahoitetut palvelumme. Varojen vähyys ei ole johtanut ainoastaan toiminnan joustavuuteen, vaan myös pyrkimykseen kustannustietoiseen toimintaan ja aktiiviseen varainhankintaan. Eräissä kirkossa kerrottiin, että sen ylläpitäminen maksoi 2 punttaa/minuutti. Lahjoituksia sai laittaa lippaaseen.

Monia projekteja rahoitetaan rekisteröityjen hyväntekeväisyssäätiöiden toiminnan avulla. Järjestöjen merkitys yhteiskunnan palvelujen tuottamisessa on suuri ja niiden rahankeruu on ammattimaista toimintaa. Mikäli lahjoittaja ilmoittaa henkilötietonsa ja hän on maksanut tuloveroa, niin valtio palauttaa hyväntekeväisyysjärjestölle lahjoittajan tuloverosta 28 % lahjoitussumman lisäksi.

Valtion järjestämän sairaanhoidon ja koulutuksen lisäksi näillä aloilla toimii lukuisia yksityisiä sairaaloita ja kouluja. Anglikaanisella kirkolla on myös 5 000 omaa koulua, jotka ovat pääasiassa alastetta vastaavia oppilaitoksia. Lastenhoito ja asuminen on varsinkin Lontoossa huomattavasti kalliimpaa kuin Suomessa. Yhteiskunnan kolmas sektori hoitaa paljon sellaisia tehtäviä, jotka Suomessa kuuluvat viranomaisten tehtäviin.

MONTA KULTTUURIA YHDESSÄ

Monikulttuurisuus ja -arvoisuus näkyi kaikkialla. Kiinalaisilla, italialaisilla, karibialaisilla, afrikkalaisilla, pakistanilaisilla ja bangladeshilaisilla on omat kaupunginosansa ja palvelunsa. Väkirikkaassa maassa riittää ihmisiä omiin alakulttuureihinsa. Globalisaatio käveli vastaan Lontoon kaduilla. Samoin yhteiskunnan maallistuminen vaikutti olevan pidemmällä kuin Suomessa.

Kun vaelimme Lontoon Cityn pilvenpiirtäjien katveesta vartioiden katseiden alta vain parin korttelin päähän Spitalfieldsin alueelle, niin sielunmaisema muuttui kansainvälisten rahoitusyhtiöiden virkailijoiden kiireisestä hyörinästä työttömien ja osin syrjäytyneiden siirtolaisten ankeaan slummiin. Huumeiden, prostituution ja rikollisuuden välinen kytkentä on vahva. Englannissa asuu alle 10 % EU:n väestöstä, mutta siellä tapahtuu lähes 40 % huume-kuolemista. Vieroitushoitoon pääsee helpoimmin, jos on vankilassa. Suomessa asuinalueiden syrjäytymiskierre ja eriytyminen ei ole edennyt näin pitkälle. Valitettavasti kurjistuminen ei toteudu vain kuntien, vaan myös maakuntien ja valtioiden kohdalla.

Kun siirtolaisuus Suomeen lisääntyy, niin mekin joudumme ratkomaan samanlaisia ongelmia kuin Englannissa. Syntykö maahamme monimuotoiset työmarkkinat, vai leimautuvatko maahanmuuttajat heikosti palkattujen palvelualojen työntekijöiksi? Nykyään asuinalueet ovat melko tasapäisiä, mutta syntykö tulevaisuudessa köyhien ja vauraiden kaupunginosat ja sitä myöten myös maahanmuuttajien omat kulttuurit ja elinkeinot suomalaisen yhteiskunnan ulkopuolelle. Vai osaammeko kotouttaa muista kulttuureista tulevat rikastuttamaan suomalaista yhteiskuntaa?

YKSITYINEN MAAILMA

Englantilainen yhteiskunta on pitkälti privatisoitu-nut projektityhteiskunta, jossa jonkin asian ratkaisemiseksi voitiin perustaa monen toimijan projekti. Kunnalla ei vaikuta olevan samanlaista kokonaisvaltaista vastuuta asukkaiden ympäristöstä ja hyvinvoinnista kuin suomalaisella kunnalla. Tämän kehityksen alkuna pidettiin yleisesti pääministeri Thatcherin kaudella tapahtuneita muutoksia hyvinvointipalveluissa.

Yksityistyminen ja syrjäytyminen näkyivät myös toisella tavalla. Kaikkialla näkyi aitauksia ja valvontakameroita. Lontoon hienostokaupunginosissa oli jopa portit yksityisillä kaduilla, jonne vain asukkaat saattoivat ajaa Jaguaarinsa tai Bentleynsä. Manchesterin kapeilla laitakaduilla oli portit kadun molemmissa päissä, jotta asukkaiden tavaroita ei viettäisi pois.

Kun puhutaan suomalaisesta hyvinvointityhteiskunnasta ja sen säilyttämisestä, niin toivoisi yhteiskunnan olevan tasavertaisesti mahdollistava yhteiskunta, joka takaa kaikille yhtä hyvät mahdollisuudet kehittää lahjojaan ja tavoitella syntyperästään riippumatta onneaan maailmassa. Tässä suhteessa kaikki toimenpiteet syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi ovat erittäin tärkeitä.

KAUPUNKITYÖ

Yksi suurkaupunkityön projekti on »the London Challenge», jossa sitoudutaan viemään evankeliumia eteenpäin uusilla ja tuoreilla tavoilla luopumatta kuitenkaan seurakuntien perustoiminnasta. Samalla halutaan astua ulos perinteisestä seurakuntarakenteesta kokeilemalla nuoris-, solu- tai verkostoseurakuntia. Ohjelmaa kehitetään Alfa- ja Emmaus-kurssien virikkeiden suuntaan. Tärkeänä tavoitteena on kouluttaa seurakuntalaiset toimimaan maallikkopappeina ja evankelistoina. Samoin nuorisotyö on yksi ohjelman kehittämiskohteita. Tavoitteena on palvella kaikkia lontoolaisia heidän taustoistaan riippumatta ja osoittaa Jumalan rakkautta myös sosiaalisen työn avulla. Projekti pyrkii luomaan myös kansainvälisiä yhteyksiä.

Englantilaisilla kirkkoilla on pitkät perinteet yhteiskunnallisessa työssä. Anglikaaninen kirkko on tosin viime aikoina vähentänyt osuuttaan tässä toiminnassa. Erityistä osaamista kirkkoilla on käytännön ekumeniassa, kulttuurien kohtaamisessa ja suurkaupunkityössä. Kirkot ovat myös rakenteellisesti sopeuttaneet toimintansa taloudellisiin mahdollisuuksiin ja työskentelevät ahkerasti seurakuntalaisten aktiivisuuden lisäämiseksi. Omaksi vaikutelmakseni jäi, että nuoriso- ja diakoniatyö eivät ole niin vahvoja kuin Suomessa ja ympäristöasiat ovat huomommalla tolalla kuin täällä. Varsinkin Lontoossa arvostin suomalaista jätehuoltoa, panttipullojärjestelmää ja paperinkierrätystä.

Kaikilla kirkkomme työntekijöillä ei ole mahdollisuutta opintomatkkaan tai vuorotteluvapaaseen. Olisikin hienoa, jos kirkon yhteisillä varoilla voitaisiin lähettää vuosittain jo muutaman vuoden työkokemuksen omaavia hengellisiä työntekijöitä ulkomaille toisen kirkon palvelukseen 1 - 3 kuukauden jaksoksi tutustumaan vieraaseen kulttuuriin ja toisenlaiseen toimintaympäristöön. Tekemällä yhdessä seurakuntatyötä oppii toisen kirkon parhaita käytäntöjä ja myös toisinpäin. Laatuammattilaiset kutsuvat menetelmää benchmarkingiksi.

Kansainvälisten suhteiden verkosto ei ole haitaksi globaalissa maailmassa ja tässä suhteessa sekä yhteyksiä muualle maailmaan että toimintaa ulko-suomalaisten parissa on edelleenkin kehitettävä. Samalla oma kirkkomme saisi hiljalleen arvokasta henkistä pääomaa ja uusia virikkeitä, jotka voivat synnyttää uusia toimintatapoja ja tulevaisuudessa auttaa seurakuntia sopeutumaan paremmin muutoksiin.

Olen ollut yli kaksikymmentä vuotta avioliitossa diakonin kanssa ja sitä kautta tutustunut läheisesti diakoniatyöhön. Liittojen yhteinen matka antoi paremman näkökulman arvioida englantilaista elämänmenoa kuin vain pappien kesken tehty retki. Hienointa oli kuitenkin yhteinen rukoushetki pienessä kirkossa manchesterilaisten kanssa ja toisia arvostava moniammatillinen kollegiaalisuus.

Kirjoittaja on viime vuosina perehtynyt seurakuntatyön laatu- ja ympäristökysymyksiin sekä aikaisemmin yhteiskunnalliseen työhön Nokian ja UPM-Kymmenen palveluksessa. Nykyään hän vastaa seurakuntapastorina rippikoulutyön kehittämisestä Turun Martinseurakunnassa.

Englannin opintomatkalla otettuja valokuvia voi katsoa DTL:n ja SKPL:n kotisivuilla.

ONKO VÄRILLÄ VÄLIÄ?

— Opintomatkailua Englannissa

Englannin kahteen kaupunkiin suuntautuneella pappien ja diakoniatyöntekijöitten toukokuisella opintomatkalla oli paljon nähtävää ja koettavaa. Manchesteriin järjestetty ohjelmatarjonta oli tiivistä ja yksilöllisiä tarpeita huomioonottavaa. Isännät olivat nähneet kiitettävässä määrin vaivaa perehdyttääkseen meitä kirkon yhteiskunnallisen työhön. Lontoossa omaa aikaa oli varattu enemmän, jolloin ohjelman lisäksi oli tilaisuus hyödyntää myös hyvin toimivaa metroverkostoa ja aistia suurkaupungin elämää kaduilla ja kortteleissa. Lontoossa koko maailma on läsnä — tavalla tai toisella — hyvässä ja pahassa.

EUROOPPALAISTA »NORMAALIUTTA« ETSIMÄSSÄ

Lontoossa syntynyt suomalais-karibialainen sosiologi Michael Hutchinson-Reis eli 'Lontoon Mikko', esiteli meille sosiaalisessa syrjäytymisvaarassa olevia ryhmiä. Etsin suurennuslasilla niitä, joihin ei yritetä käyttää sosiaalipoliittisia toimenpiteitä. Normaaliuden mitoittava ryhmä löytyi valkoisesta perheellisestä, taloudellisesti hyvin toimeentulevasta miehestä, jolla ei ole näkyvää addiktio-ongelmaa. Vaikka seisomme ensimmäisten suffragettien kokoontumispaikoilla Manchesterissa, on Englanti naisten työssäkäynnin ja yksilökohtaisen sosiaaliturvan kannalta Pohjoismaihin nähden takapajula. Sosio-ekonomisessa hierarkiassa värillä on väliä, mutta esimerkiksi naisten tekemän sosiaalisen, niin palkka- kuin vapaaehtoistyönkin suhteen vain sukupuoli merkitsee. Kaikenlaisten yhdyskuntatyötyyppisten, eri kulttuurisiin kohdistuvien toimenpiteiden toimijoina on naisia. Ero Suomeen on siinä, että työntekijät etsitään tai projektit nousevat niistä kulttuureista, joiden parissa työ tehdään. Huomiota herättävää privaativierailullani paikalliseen sosiaalitoimistoon oli, että 13 henkilöä käsittävässä työyhteisössä vain yksi työntekijä oli syntytään britti ja kaikki kohtuullisen hyvätulokaisessa sosiaalityössä olivat ensimmäisen polven maahanmuuttajia tai muualta Euroopasta työkeikalla olevia nuoria naisia.

Manchesterin Trafford Parkissa sijaitseva St. Anthony's Centre for Church and Industry oli yksi tutustumiskohdeista.

Voiko normaaliutta edes etsiä Lontoossa, jonka väestöstä yli puolella englanti on vasta toinen kieli, ja jossa voi löytää lähes jokaisen maailmankolkan korttelin elämäntapoineen. Toisaalta Lontoon keskustassa sijaitsee lähes kaikkien suurimpien monikansallisten yhtiöitten pääkonttorit rahavirtoineen ja toisessa päässä hallituksen yritykset saada alaikäiset rikosoikeudelliseen vastuuseen huumeitten hallussapidosta. Kuitenkin keskustellessamme Lontoon Mikon kanssa, syntyy käsitys, että normaaliuteen kulttuurien, kielten ja kaikenlaisen kerroksisuuden keskellä jää syrjäytyneimpäänkin alakulttuuriin syntyneen mieleen jotain tavoiteltavaa: perhe ja työ. Vaikka elämän rytmit vuosikymmenten ajoilta eivät olisi perustuneet työssäkäyntiin, elää käsitys, että on »normaalia» jossakin. Seuraava kysymys asetetaan, miten rakennetaan välineet säilyttää työpaikka esimerkiksi etnisessä tai sosiaalisessa alakulttuurissa asuvalle, jonka olemassaolon edellytys on ollut vuosikymmenet elää puolustusasemissa johonkin vahvempaan nähden, jolloin esimiehen käsky voi olla signaali muusta kuin työpaikkahierarkiasta.

Työn ja työvoiman kohtaamattomuus on myös iso rakenteellinen ongelma monilla alueilla Englannissa. Samaan aikaan on työvoimapulaa ja työttömyyttä, joka johtuu siitä, ettei ole riittävästi tai nykyisiin tarpeisiin oikein koulutettua työvoimaa. Koulutus onkin usein ainoa keino, jolla kasvavasta köyhälistöstä nouseaan pysyvämmille työmarkkinoille ja samalla myös sosiaalisessa statuksessa ylöspäin. Koulutus on myös keino lähteä pois pitkälle omalakisista etnisistä yhteisöistä, jotka tosin työllistävät nuoret omiin perheyrittäisiinsä. Viime vuosikymme-

nen aikana keskiluokka on kaventunut kolmannekseseen ja molemmille puolille jää jokseenkin saman verran väestöä. Tämä kehitys nopeutui Margaret Thatcherin tietoisesti ajamalla »jokainen on oman onnensa seppä» -politiikalla, jossa talous on keskipisteessä ja jolloin yhteiskuntaa koossa pitävänä voimana ei tarvita, on vain yksilöitä ja heidän perheitään. Nykyinen pääministeri yrittää palauttaa ihmisten yhteiskunnallisen ja yhteisöllisen ulottuvuuden tavoiteltaviksi brittiläisiksi arvoiksi.

SIIRTOLAISUUDEN ÄÄRIPÄÄT

Matkailu jättää uudet kokemukset eksoottisuuden ja ihmettelyn tasolle. Usein vasta muutaman vuoden asuminen vieraassa kulttuurissa nostaa kysymykset esimerkiksi omasta suomalaisuudesta, jota voi elää todeksi Lontoon suomalaisella kirkolla. Sinne tullaan kuin keitaalle aistimaan tuttuja makuja, puhumaan suomen kieltä, harjoittamaan uskoa ja rituaaleja saunakokemusten muodossa. Turvallisesta, tutusta tankkaaminen on välttämätöntä, että päästään syvemmälle uuteen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Kun sydän asuu kahdessa maassa, auttavat kirkon sosiaalikirjaston sielunhoitopalvelut pohtimaan mm. 1940-luvulla muuttaneiden, nyt ikääntyvien vanhusten kysymyksiä siitä, kumpaan maahan haluaa tulla haudatuksi. Suomessa elämme vielä kaukana todellisuutta, jossa uussuomalaisten, erityisesti Euroopan ulkopuolisten ryhmien oman identiteetin pohtimiselle löytyisi turvallisia paikkoja. Samankaltaistamisen paine ja samalla erilaisten tapojen ja niiden takana olevien vuosisataisten ja -tuhantisten syväkulttuuristen aineiden ymmärtä-

Sosiologi
Michael
Hutchin-
son-Reis
tutustutti
retkeläisiä
Itä-Lon-
toon syr-
jäytymis-
vaarassa
oleviin
alueisiin.

minen ja hyväksyminen vie aikaa. Kuitenkin suomalaisen kirkon työntekijöiden puheessa on viesti, että ne suomalaiset, jotka ovat löytäneet tapoja elää omaa kulttuuria uudessa maassa sekä tiedostavat omat juurensa ja arvostavat niitä, pääsevät syvemmälle lontoolaiseen maastoon.

Suomalainen voi tulla ja mennä kahden maan välillä, mutta Englannissa niiden ihmisten määrä kasvaa räjähdysmäisesti, jotka eivät kuulu mihinkään. Heille rakennetaan eurooppalaisia pakolaisleirejä, jotka muistuttavat ylijäämää, kaatopaikkoja, pois silmistämme, vähän kauemmaksi pelloille ja metsiin. Kolme on rakenteilla, kahdeksaa suunnitellaan, niin suuri on niiden joukko, jotka eivät kuulu mihinkään maahan, mihinkään valtioon. Maasta karkotus ei toimi ja on paljon heitä, joita ei voida palauttaa, koska he eivät koskaan ole käyneetkään isän- tai äidinmaassaan. Elämää on eletty pakolaisleireillä tai muukalaisena nurkissa. Turvapaikanhakijoiden alueilla on yöllä ulkonaliikkumiskiello, mutta päivällä saa mennä leirin ulkopuolelle. Kukaan ei tiedä, mitä näille ihmisille pitäisi tehdä. Matkan aikana Englannin ja Ranskan välejä kiristi kanaalin alta Ranskasta tulevat turvapaikanhakijat, joita ranskalaiset viranomaiset eivät välittäneet pysäyttää. Piispat ylähuoneessa, seurakunnat ja kristilliset järjestöt työskentelevät tehdäkseen näkyväksi näiden ihmisten todellisia kysymyksiä kovenneiden arvojen yhteiskunnassa.

KOHTAAMISIA KADUILLA JA KIRJAKAUPOISSA

Lontoolaisen kirjakaupan matkamuistokirjassa Julia Kristevan pohdinnat eurooppalaisen subjektin krii-

stistä nostavat esiin saman suuntaisia kysymyksiä kuin mitä Lontoon kadut virittävät yhteisissä keskusteluissamme paikallisten kanssa. Ratkaiseeko ihminen itse subjektiviteettinsa kentät, mikäli »keskukset» ja hallinto eivät niihin ulotu. Vai ratkaiseeko suuren ostoskeskuksen aulaan rakennetun temppelin ennustaja maallistuneen, yhteisöstään vieraantuneen ihmisen tulevaisuuden toivon. Kristevalaiseen ajatteluun sopii myös Lontoon katujen suuret erot, joissa ratkaisevinta ovat ihmisten omat sisäiset ghetot, joista pois tulemalla vasta voi nähdä, kenen yli päivittäin kävelee.

Minua on opiskeluajoista lähtien vaivannut ajatus englantilaisesta hyväntekeväisyysmallista eriarvoisuutta ylläpitävänä ja yhteiskunnan vastuuta poistavana toimintatapana. Opintomatka näytti tämän puolen, mutta myös ihmisyyden vakavasti otettavan lähimmäisyyden niin palkkatyössä kuin vapaaehtoisuudessaakin. Lontoon kaduilla tuntui radiakaalilta paikallisen Mikon ajatus siitä, että merkittävintä kuitenkin ovat ne kohtaamiset, joissa ihmiset saavat itsetuntoa ja uskoa omiin mahdollisuuksiin rakentaa konkreettista tulevaisuutta, jossa on toivoa. Lontoossa ei vain kudota sukkia työttömille päivärahojen säilyttämistä varten, koska he eivät saa pankkitiliä vaan vaikutetaan myös siihen, että mm. tuo täysivaltaisen yhteiskunnan jäsenyyden kriteeri täyttyisi.

Kirjoittaja on Jyväskylän kaupunkiseurakunnan maahanmuuttajatyön diakoni.

JOENSUUN TIEDEKUNTA — UUSI MAHDOLLISUUS

Ainakin 1930-luvulta saakka on maassamme käyty keskustelua ja yritetty perustaa uusi suomenkielinen teologinen tiedekunta. Hanke on ollut esillä Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Joensuun yliopistojen piirissä. Asiassa ovat olleet aktiivisia niin virallinen kirkko kuin eri yliopistotkin samoin kuin epäviralliset kirkolliset tahotkin. Kolme piispaa teki 1960-luvulla aloitteen myös tunnustuksellinen seurakuntatiedekunnan perustamiseksi. Hankkeet kaatuivat eri vuosikymmenille osittain taloudellisten, osittain tiede- ja kirkkopoliittisten seikkojen takia.

Kun ortodoksinen teologikoulutus haluttiin nostaa akateemiselle tasolle ja se päätettiin 1980-luvulla sijoittaa Joensuun yliopistoon, ei sen jälkeen enää ollut muita realistisia vaihtoehtoja uuden teologisen tiedekunnan perustamispaikaksi. Ortodoksinen teologian laitos aloitti toimintansa humanistisen tiedekunnan osana vuonna 1988. Läntisen teologian opetus aloitettiin 1997 ja vuoden 2002 alusta käynnistyi itsenäinen teologinen tiedekunta.

Tämänhetkisestä tilanteesta voivat sekä luterilainen että ortodoksinen puoli olla kiitollisia toisilleen. Toisaalta ilman ortodoksinen teologikoulutuksen muuttumista yliopistolliseksi valtiovalta tuskin olisi lähtenyt perustamaan uutta teologista koulutusyksikköä. Toisaalta ortodoksinen teologikoulutus ei ilman läntistä koulutusta olisi pitkään aikaan — jos koskaan — resurssienkaan puolesta voinut laajeta itsenäiseksi tiedekunnaksi vaan jäänyt humanistisen tiedekunnan osaksi. Samassa yhteydessä on muistettava, ettei teologinen tiedekunta olisi voinut syntyä vuoden 2002 alusta ilman luterilaisen kirkon merkittävää taloudellista tukea, jonka seurauksena myös Joensuun yliopiston ja Opetusministeriön taloudellinen panostus laajenivat.

Tiedekunnassa on erikseen läntisen teologian ja ortodoksinen teologian laitokset. Opetuksesta yleis- ja kieliopinnot sekä eksegetiikan opetus ovat yhteistä molempien laitosten opiskelijoille. Tämä merkitsee, että lähes neljäsosa opetuksesta on yhteistä. Tiedekunnassa opiskelee tällä hetkellä noin 250 opiskelijaa, joista noin 150 opiskelee läntisen teologian koulutusohjelmassa ja runsaat 100 ortodoksinen teologian koulutusohjelmassa. Vuosittainen sisäänotto läntiselle puolelle on nyt kahtena vuonna ollut 40 opiskelijaa, mutta tullee tulevaisuudessa olemaan noin 50 opiskelijaa.

Molemmissa koulutusohjelmissa on kolme suun-

tautumisvaihtoehtoa. Läntisen teologian koulutusohjelmassa teologisiin tehtäviin valmistava suuntautumisvaihtoehto antaa mahdollisuuden hakeutua luterilaisen kirkon pappisvirkaan, aineenopettajan suuntautumisvaihtoehto pätevöittää uskonnon aineenopettajaksi ja yleinen suuntautumisvaihtoehto tarjoaa mahdollisuuden ylipäänsä teologiseen loppututkintoon.

Joensuun teologinen tiedekunta on mahdollisuus uudenlaiseen teologiseen kohtaamiseen — opiskelevathan siellä käytännössä kaikki tulevat Suomen ortodoksinen kirkon papit ja lisääntyvä joukko tulevia luterilaisia kirkonmiehiä ja uskonnonopettajia. Mitä mahtanee tulevaisuuden ekuumenialle merkitä se, että tulevat eri kansankirkkojemme piispat ovat jo opiskeluaikojen riennoissa oppineet tuntemaan toisiaan — ja toivottavasti kuuntelemaan ja kunnioittamaan toisiaan?

Läntisen teologian painopisteitä Joensuussa ovat patriistiikka, uskonto- ja kulttuuridialogi sekä pastoraaliteologia ja pastoraalipsykologia. Hyvin myönteisen vastaanoton ovat saaneet seurakuntakontekstissa toteutettavat soveltavat opinnot. Soveltavia opintoja ei suoriteta yliopistollisissa laboratorio-tilanteissa, vaan paikallisseurakunnissa. Tällä hetkellä opetusseurakuntina ovat Joensuun ja Kuopion seurakunnat, joissa opiskelijat tekevät tammi-maaliskuussa periaatteessa kaikkia niitä papin ja lehtorin tehtäviä, joita he voivat ilman vihkimystä hoitaa. Periaatteena on työssä oppiminen ja seurakunnissa olevat ohjaajat opastavat heitä. Työtaitoja opiskellaan ja reflektoidaan myös erilaisissa viikoittain kokoontuvissa opintoryhmissä. Kokonaistavoitteena soveltavissa opinnoissa on auttaa opiskelijaa saamaan kokemusta niistä työtehtävistä, joita hänellä seurakuntavirassa olisi edessään. Uskon, että tällainen rikastuttaa sekä opiskelijaa että niitä paikallisseurakuntia, joissa soveltavia opintoja järjestetään.

Joensuun teologinen tiedekunta on startannut. Täällä voi suorittaa sekä perus- että jatko-opintoja kaikissa teologisissa oppiaineissa. Tämä teologian laajentuminen ei ole mistään pois. Se on uusi mahdollisuus suomalaiseen akateemiseen teologian.

Kirjoittaja on käytännöllisen teologian professori ja läntisen teologian laitoksen johtaja Joensuun yliopistossa.

KYRKOMUSIKERYRKET LOCKAR INTE SVENSKSPRÅKIGA

Dan Lönnqvist, institutionsföreståndare och överlärare vid Svenska Yrkehögskolan i Jakobstad, har länge varit engagerad i den svenskspråkiga kyrkomusikutbildningen i Jakobstad. Utbildningen sker än så länge på andra stadiet och sorterar under Svenska yrkesinstitutet, där Dan Lönnqvist är timlärare vid kyrkomusikutbildningen. Avsikten är ändå att bygga upp en svenskspråkig kyrkomusikutbildning på yrkehögskolenivå i Jakobstad. Som medlem i olika arbetsgrupper för utbildningsfrågor är Dan Lönnqvist väl förtrogen med det utbredda problemet med att få sökande till kyrkomusikstudier. Problemet är särskilt svårt inom den svenskspråkiga kyrkomusikutbildningen.

Dan Lönnqvist, det talas ofta om att det råder kantorsbrist i Borgå stift. Hur ser du på problemet?

Kantorsbristen är väl inte direkt akut i Borgå stift. Däremot ser den ut att kunna bli det inom några år, då omkring tio B-kantorer går i pension. Hur allvarligt läget blir är beroende på hur dagens studerande vid Sibelius-Akademien och Svenska yrkesinstitutet i Jakobstad fullföljer sina studier och söker lediga tjänster. Som det ser ut idag har de flesta kantorstjänster i stiftet innehavare. Men framförallt i Åboland och på Åland sköts många tjänster av formellt obehöriga.

Både i Jakobstad och vid Sibelius-Akademien har man svårt att locka svenskspråkiga sökande till kyrkomusikutbildningen. Vad tror du att är orsaken till det?

Antalet svenskspråkiga sökande till kyrkomusikutbildningarna borde vara större för att även ingångsnivån på de antagna skulle vara högre. Tyvärr lockar inte kyrkomusikeryrket i tillräcklig grad. Som jag ser det är underlaget för litet bland potentiella sökande, d.v.s. sådana som spelat piano och fortsatt med orgel. Dagens unga är, till skillnad från

Dan Lönnqvist

situationen för 10 år sedan, mycket medvetna om arbetsvillkoren, den obekväma arbetstiden och lönenivån inom kantorsyrket. Tidigare räckte det om man var musikintresserad och ville spela orgel för att man skulle söka till kyrkomusikutbildning. Man kände säl- lan till det kommande yrket i detalj i det skede då man sökte studieplats.

Vad tycker du att man borde göra för att råda bot på problemet?

Eftersom även rekryteringen till övriga tjänster inom kyrkan tycks halta, är bristen på kyrkomusikstuderande en del av en större problematik. I ett ytterligare större perspektiv finns samma problematik i hela Norden, vilket jag kunde konstatera då jag nyligen besökte musikutbildningarna i Stockholm, Oslo och Bergen. På många håll kan man erbjuda fler studieplatser än det finns sökande.

Om problemet är gemensamt för tjänsterna inom kyrkan, borde kanske lösningsmodellerna sökas gemensamt?

Som jag ser saken är det här fråga om en identitetskris inom kyrkligt arbete. Den borde bli föremål för en grundligare analys från kyrkans sida. Vi som jobbar inom utbildningen önskar en aktiv kontakt från kyrkans sida. Under mina 17 år inom kyrkomusikutbildningen har nästan inga kontakter tagits från kyrkans sida angående utbildningspolicy och -inriktning eller övriga önskemål på utbildningen. Däremot nog från kyrkomusikernas sida. Vi har uppmanat våra studerande att delta i de svenskspråkiga kyrkomusikernas årliga kyrkomusikdagar i januari med gott resultat.

Intervjun är gjord av Mikael Helenelund, kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling

AMMATTITAITOISEN TYÖVOIMAN SAANNIN EDISTÄMINEN LAPUAN HIIPPAKUNNASSA

Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen aiheuttaa lähivuosina laajan työntekijäkunnan vaihtumisen Lapuan hiippakunnassa. Hiippakunnan alueelta, Pohjanmaan maakunnista ja Keski-Suomesta, on perinteisesti lähdetty opiskelemaan kirkon virkoihin. Voisi ajatella, että kirkon viran ja työn arvostus seurakunnissa sekä kansankirkollinen vilkas seurakuntaelämä vetoavat nuoreen työnhakijaan ja hiippakunnan seurakuntiin löytyy tulijoita. Mutta etelän vetovoima tuntuu kirkon viroissa. Julkinen sektori tulee tarjoamaan työtä yhä enemmän tulevaisuudessa ja työvoiman liikkuvuus tulee kasvamaan.

Lapuan hiippakunta on ryhtynyt aktiivisiin toimenpiteisiin tarvittavan työvoiman turvaamiseksi. *Ammattitaitoisen työvoiman saannin edistäminen* on kirjattu hiippakunnan lähivuosisien tavoitteeksi ja sen alla on kolme alatavoitetta:

- pitämällä aktiivisesti yhteyttä kirkon virkoihin valmistaviin oppilaitoksiin ja opiskelijoihin

- lisäämällä harjoittelupaikkoja hiippakunnan seurakuntiin

- luomalla yhdessä seurakuntien kanssa yhteyksiä koulun uskonnonopetukseen ja ammatinvalinnan ohjaukseen.

Kolme alatavoitetta merkitsevät tavalla tai toisella olemassa olevien *yhteyksien vahvistamista*.

Yhteydenpitoa kirkon virkoihin valmistaviin oppilaitoksiin ja opiskelijoihin on vahvistettu. Tämä on tärkeää, sillä Lapualla ei muista hiippakunnista poiketen — ainakaan vielä — ole pappis-, kanttori-, diakoni- ja nuorisotyönohjaajakoulutusta. Lapuan hiippakunta voi tilanteesta johtuen jäädä helposti sivuun, sillä usein koulutukseen liittyvät seurakuntaharjoittelut tapahtuvat lähialueella ja oppilaitosten yhteydet muodostuvat oman alueen hiippakuntaan. Opiskeluaika myös kiinnittää opiskelijoita monella tapaa oppilaitospaikkakunnille ja niiden läheisyyteen.

Erityisenä painopisteenä on ollut yhteyksien kehittäminen Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa opiskeleviin. Vuoden 1999 alussa Lapuan hiippakuntaan perustettiin hiippakuntapastorin virka, jonka yhtenä tehtävä on toimia linkkinä pap-

pisvirkaan hakevan opiskelijan/teologian maisterin, seurakuntien sekä piispan ja tuomiokapitulin välillä. Joka lukukausi hiippakunta järjestää yliopiston rekrytointipalvelujen kanssa teologian opiskelijoille avoimen Teologiklubin, jossa käsitellään eri aihepiiristä työtä kirkossa ja annetaan tietoa hiippakunnan pappistilanteesta. Jatkossa yhteyksiä on tarkoitus laajentaa ja tiivistää muihin oppilaitoksiin, esimerkiksi kanttorikoulutuksen puolelle. Hiippakunnan kotisivuja on kehitetty ja niistä löytyy ajantasaista tietoa pappistilanteesta ja työhön hakeutumisesta sekä muista seurakunnissa avoimina olevista viroista ja työpaikoista.

Kirkon kutsuva työ edellyttää seurakunnilta konkreettisia toimenpiteitä, joista hyvin tärkeä on harjoittelu- ja kesätyöpaikkojen tarjoaminen opiskelijoille. Harjoittelu on ensiarvoisen tärkeä vaihe työntekijäidentiteetin rakentumista ja onnistuessaan vahvistaa seurakuntatyöhön suuntautumista.

Hiippakunnan toiminnassa tulee näkyviin erityisesti teologian opiskelijoiden ohjattu työharjoittelu, koska sen yhtenä osana on hiippakunnallinen palauteseminaari. Muiden alojen harjoittelijoista hiippakunnassa ei ole tietoa, koska oppilaitokset ovat yhteydessä suoraan harjoittelunohjaajiin. Parissa vuodessa teologiharjoittelupaikkojen määrä on kaksinkertaistettu ja ne sijoittuvat tasaisesti eri puolille hiippakuntaa. Harjoittelunohjaajat kutsutaan vuosittain yhteiseen neuvotteluun, jossa käydään läpi ohjausprosessin esiin nostamia kysymyksiä. Ilahduttavaa on, että varsin pienistä taloudellisista resursseista huolimatta moni seurakunta on avannut ovensa työharjoittelulle. Teologiharjoittelun toteuttaminen Jyväskylässä Joensuun teologisen tiedekunnan opintoina on lähivuosisien suunnitelmassa.

Hiippakunnassa on nähty tärkeäksi, että kirkko monipuolista elämäntehtävää tarjoavana työnantajana nousisi esille ammattiuraa pohtiville nuorille. Seurakunnallisten ammattien mahdollisuudet ovat moninaiset. Ei voi olla korostamatta opiskeluaikana — ja jo ennen sitä — muodostuvien henkilökoh-
taisten kontaktien merkitystä ammatinvalinnassa. Usein kirkon työhön suuntautuvien opiskelijoiden taustalla näkyy seurakunnan nuorisotyön, koulun uskonnonopetuksen ja opiskeluaajan myönteisten ko-

kemusten antama motivaatio. Teologisen tiedekunnasta valmistuvien maistereiden työhön sijoittumista koskevan selvityksen perusteella näyttää siltä, että henkilökohtaiset yhteydet ovat ilmoituksia tehokkaampia työhön sijoittumisessa. Niiden vaalimiseen kannattaa nähdä vaivaa!

Yhteyksien luomiseksi eri alojen opiskelijoihin hiippakunta järjestää Kirkon työhön! -seminaarin 10.–11.10.2003 Jyväskylässä. Seminaari on luonteeltaan moniammatillinen kokoontuminen, jonka tavoitteena on antaa aineksia oman ammatti-identiteetin ja kutsumuksen kehittymiselle ja tutustua hiippakuntaan. Uskonnonopettajien neuvottelupäivillä pidetään esillä hiippakunnan rekrytointinäkökulmaa.

Rekrytoinnin pohja syntyy kirkon työhön kutsuvasta työotteesta seurakuntien elämässä. Se on niiden olosuhteiden luomista, joissa seurakuntatyön arvostus tulee näkyviin ja työntekijän ja opiskelijan ammatillinen identiteetti ja sisäinen kutsumus voivat vahvistua.

Huomionarvoista on se, että monista muista työnantajista poiketen kirkolla on mahdollisuus tarjota pitkiä työsuhteita. Yksi suuri kilpailutekijä on hyvä ja toimiva työyhteisö. Hiippakunnassa on kiinnitetty huomiota työyhteisöjen hyvinvointiin ja työntekijöiden jaksamiseen. Seurakuntia on kannustettu koulutusmyönteisyyteen ja seurakuntatyön kehittämiseen eri hankkein. Työyhteisöjen ongelmatilanteita on tarvittaessa selvitetty. Työnohjaajaverkostoa on laajennettu. Uusille papeille ja diakoniatyöntekijöille on luotu mentorointijärjestelmä, jota tullaan tulevaisuudessa laajentamaan muihin työntekijäryhmiin. Uuden työntekijän perehdyttämistehtävä ohjelmineen on esillä hiippakunnan koulutusohjelmassa.

Seurakuntien uudet työntekijät kutsutaan vuosittain Uusien työntekijöiden päivään, jossa annetaan tarpeellista tietoa hiippakunnan toiminnasta. Päivässä on mahdollisuus jakaa kokemuksia työn alkuvaiheesta ja seurakuntien uudet työntekijät tutustuvat piispaan ja muihin hiippakunnan työntekijöihin. Uusien työntekijöiden päivässä on koettu arvokkaana henkilökohtaisen vuorovaikutuksen syntyminen hiippakunnan työntekijöihin ja kokoontumisen moniammatillinen luonne, jossa eri työntekijäryhmät kohtaavat toisensa.

Kirjoittaja on Lapuan hiippakuntapastori.

SAKARI LEHMUSKALLIO

MISTÄ ON HYVÄT MERIMIESPAPIT JA -DIAKONIT TEHTY?

**Miten rekrytoitua
ammattilaiseksi kirkolliseen
järjestöön ja/ tai miten oikeat
ihmiset tulevat rekrytoiduksi?**

Järjestömaailmassa työntekijöiden sitoutuminen työhönsä ja työnantajaansa on käsitteeni mukaan usein miten erittäin vahva. Niinpä pian työhön tulemisen alkuvaiheen jälkeen ollaan tilanteessa, jossa sekä työnantaja että työntekijä tuntevat toisiaan kohtaan uskollisuutta, jonka avulla henkilökohtaisten elämänkohtaloiden huomioonottaminen ja ymmärtäminen on itsestäänselvyys.

Merimieskirkossa työmotivaatio syntyy työstä itsestään, kohdatuista ihmisistä ja kokemuksesta, että ollaan vahvasti keskellä elämän syvää virtaa. Työnantajan ei juurikaan tarvitse järjestämällä järjestää koulutusta tai vastaavaa, joissa innostusta syntyisi ja motivaatio vahventuisi. Työtehtävät voidaan tehdä tarkoituksenmukaisesti ilman, että tarvitsee ylimääräisesti käyttää energiaa muutoseikkoihin. Järjestöillä on myös mahdollista järjestää palkkaus- ja muut etuudet joustavasti. Järjestötyöhön kuuluu toiminnan ja talouden alituinen käsi kädessä kulkeminen, ei vain menobudjetin vaan myös tulojen osalta. Seurakuntatyöhön tottuneesta se tuntuu ensin hankalalle, kun ei voi kokonaan keskittyä »varsinaiseen työhön», mutta pian huomaa, että talouden alituisella läsnäololla on työtä tervehdyttävä ja raikastuttava ominaisuus. Väärien ja tarpeettomien asioiden tekeminen loppuu lyhyeen kun rahoitus-hanat alkavat hiipua. Silti kokeiluille ja virheidä tekemiselle on tilaa, jos järjestö on sopivan suuri. Ja kokeilla pitää, sillä vain dynaamisuus pitää järjestön hengissä vuosisadasta toiseen.

Siispä ei ihme, että Merimieskirkon ei ole pitkään aikaan tarvinnut murehtia rekrytoitavien puutteesta, joskin puolison työtilanne ja omistusasuntoihin kiinnittyminen rajoittavat rekrytoitumiskykyä. Merimieskirkon palveluksessa pysytään pitkään, myös monet ovat jo toista tai kolmatta kertaa

rivissä. Vanhaan järjestöön on ehtinyt kertyä eläkeläisiäkin. Tosin niitäkin on, jotka aika pian toteavat, että tämä ei ole minua varten, vahvuuteni tulevat paremmin muualla käyttöön.

Järjestön perustehtävän onnistumisen kannalta tärkein strateginen tehtävä on onnistua oikeiden henkilöiden löytämisessä oikeille paikoille. Ihannehakija Merimieskirkon tehtäviin ensi kertaa on henkilö, joka ammattikoulutuksen jälkeen on ollut työelämässä vähintään kaksi vuotta. Silloin voi ajatella, että hän on sinut ammatti-identiteettinsä kanssa: ei tarvitse käyttää hirveästi energiaa oman pappeuden, diakoniuden tai kirkon työntekijänä olemisen pohtimiseen. Hyödyllistä on myös, jos on elämässään tehnyt jotain muutakin kuin ollut seurakuntanuori, kirkollisen alan opiskelija ja kirkon työntekijä. Elämän moninaisuuden kohtaaminen työn arjessa on helpompaa, jos siitä on jonkinlaista aikaisempaa kokemusta. Fyysistä ikää saisi olla niin paljon, että voidaan puhua aikuisesta ihmisestä, mutta kuitenkin niin vähän, että muutoskykyä ja joustavuutta on tallella. Tavallisesti Merimieskirkkoon rekrytoidutaan ensimmäistä kertaa n. 30–40-vuotiaina. Kaikki tämä sen vuoksi, että voisi vapaasti kohdata lisäoppimisen tehtävät: konkreettiset seurakuntatyötä monialaisemmat työtehtävät, uusi(a) kieli(ä), oleminen uudessa maassa, uudessa kulttuuriympäristössä, toisenlaisessa yhteiskunnassa vieraine pykälineen ja käytäntöineen, uudenlaisessa perhedynamiikassa, uudenlaisessa työyhteisössä, entinen ystävien verkko kaukana ja etäntyvänä, uudenlaisissa tilanteissa selviämisasemalta valtiotähtäilyihin asti jne.

Rekrytointi käynnistyy aina tarpeesta (= työtehtävä + rahoitus työn teettämiseen) ja päättyy vasta sitten, kun työntekijä on oppinut uuden ammattinsa, on juurtunut talon kulttuuriin ja on yhteisiä tavoitteita toteuttava aktiivinen toimija. Rekrytoinnin onnistumista voi useinkin arvioida vasta 2–3 vuoden kuluttua päätöksentekohetkestä. Jos on

sattunut käymään virhe: työntekijä ei selviäkään tehtävistään tai ulkoiset olosuhteet tulevat ylivoimaisiksi on kyseessä rekrytoijien virhe. Työntekijä ei hakiessaan työpaikkaa mitenkään pysty arvioimaan soveltuvuuttaan, hän ei useimmissa tapauksissa tunne riittävästi mistä kyseisessä työssä ja työolosuhteissa on kysymys.

Suomen Merimieskirkko ry:n pysyvissäännöksissä lausutaan, että »Merimieskirkon vakinaiseen palvelukseen ja ns. Suomesta lähetettyyn ulkomaanpalvelukseen ottaa työntekijät hallitus tai sen työvaliokunta joko julistamalla toimen julkiseen hakuun, sisäiseen hakuun tai kutsumalla. Väliaikaiseen työsuhteeseen ottaa työntekijän Merimieskirkon johtoon kuuluva henkilö.» Järjestössä työpaikan täyttöprosessi on aika lailla yksinkertaisempaa ja mutkattomampaa kuin julkisessa hallinnossa. Niinpä jo pitkään on voitu toimia siten, että jos työpaikkailmoitus on lehdessä tai internetissä, se tarkoittaa, että työpaikka on aidosti auki, pöytä on puhdas.

Moni on tullut taloon pitkän linjan kautta: ensin merimieskirkkotyön peruskurssi, sitten vapaaehtoistyössä kotimaassa tai ulkomailla, sen jälkeen kiinnostus alalle johtaa soveltuvaan ammattikoulutukseen (pappi, diakoni, kotitalousopettaja), ehkä jonkin aikaa muun työnantajan palveluksessa ja niin ollaan jättämässä hakemusta lehti-ilmoituksen perusteella. Yhdessä kyseisen yksikön johtajan/ kirkkotoimikunnan kanssa keskustustoimisto valitsee hakijoista muutamia haastateltavaksi. Haastatelluista 1–2 lähetetään koko päivän mittaiseen soveltuvuustestiin, jonka mahdollinen poissulkeva tulos otetaan vakavasti. Lausunto pyydetään myös paikalliselta kirkkotoimikunnalta, jonka jälkeen Suomen Merimieskirkko ry:n hallitus ratkaisee asian. Ja niin työhön ohjaaminen voi käynnistyä.

Kirjoittaja on Suomen Merimieskirkon pääsihteeri.

KIRKON TÖIHIN?

Opiskelijoiden rekrytointi kirkon töihin on yhteistyötä oppilaitosten, hiippakuntien, seurakuntien ja ammattiliittojen kesken. Ammattiliitto yhtenä toimijana hoitaa sille uskottua sarkaa edunvalvontakysymyksissä, jotka keskeisesti koskevat opiskelijoiden työsuhteen ehtoja ja niistä tiedottamista.

Edunvalvonnan ohella Akavan kirkolliset ammattiliitot (AKI) markkinoivat opiskelijalle myön-teistä ammattikuvaa papin, diakoniatyöntekijän ja kanttorin työstä sekä tukevat opiskelijaa hänen identiteettipohdintoissaan. Osa ammatti-identiteetin rakentamista on ammattiliittoon liittyminen jo opiskeluaikana. Näin tietoisuus kirkon ja sen ammattiryhmien asioista tulee tutuksi jo hyvissä ajoin.

Opiskelija voi vaikuttaa liittonsa asioihin opiskelijatoimikunnan (SKPL), opiskelijatyön ryhmän (DTL) tai opiskelijavaliokunnan (SKUL) välityksellä. Myös liittojen ylimmissä hallintoelimissä opiskelijaedustajille on varattu paikkansa. Opiskelijoiden edunvalvontaa hoidetaan lisäksi yhteistyössä muiden akavalaisten liittojen kanssa. Näistä tärkein yhteistyömuoto on Akavan opiskelijavaltuuskunta AOVA, johon valitaan kustakin AKI-liitosta yksi edustaja. Crux-lehden opiskelijavinkkeleitä välittää varttuneemmalle työntekijäjoukolle opiskelija-sektorin terveiset.

Suurena huolena kirkollisiin ammatteihin valmistuvien kohdalla on ohut kontakti oman alan käytäntöön. Yhä useammin kirkon virkaan lähdetään opiskelemaan ns. pystymetsään ilman perinteistä seurakuntanuoren taustaa. Se, että yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat haalia opiskelijajoukkoa kasaan leveällä haravalla, on pelkästään myönteinen asia, mutta kirkon ja liittojen asia on tukea näitä nuoria kasvamaan kirkkoa kohti. Yhteinen kirkon virkaan opiskelevien seminaari oli takavuosien kertaluontoinen hanke, joka on tarkoitus uusia opiskelijajärjestöjen ja AKI-liittojen toimesta.

Avainasemassa rekrytoinnissa on laadukkaasti

harjoittelun järjestäminen. Onnistunut seurakunta-harjoittelujakso lienee merkittävin yksittäinen tekijä, joka rohkaisee opiskelijaa hakeutumaan kirkkoon töihin. Valitettavasti on myös päinvastoin. Siksi on ensiarvoista analysoida pettymyksen tunteet ja ne kokemukset, jotka saavat opiskelijan sanomaan »no thanks» kirkon työlle. AKI-hengen mukaista on vaikuttaa hiippakunnallisten palauteseminaarien sisältöön siten, että osa seminaarista toteutettaisiin yhteisenä eri alojen opiskelijoiden kesken. Silloin olisi mahdollista saada koordinoitusti selville ne asiat, mitkä kutakin opiskelijaryhmää »mättävät».

Keskeinen taito kirkon virkaan harjaantumises-sa on työyhteisössä olemisen opettelu. Viime vuosina tiimityön ja moniammatillisuuden merkitystä on korostettu, hyvänä esimerkkinä tästä pyrkimyksestä on Rippikoulu-uudistus 2001. Yhteys syntyy, kun kohdataan kasvokkain ja kuunnellaan, mitkä ovat kunkin ammattiryhmän kysymykset. Tähän kasvokkain kohtaamiseen ja kuunteluun AKI-liittojen opiskelijatyö toiminnassaan pyrkii.

Arkipiispa Paarma painotti Kirkon työelämäfoorumissa kirkon nuorisotyön merkitystä työntekijöiden rekrytoinnissa. Kirkon nuorisotyö on se kasvupohja, jolta moni sitoutunut työntekijä on ponnistanut kohti kirkon virkaa. Varhaisen rekrytoinnin merkityksen tiedostaneena AKI-liittojen suunnitelmassa on käydä markkinoimassa kirkon töitä seuraavilla Kirkon nuorisopäivillä ja kohdata kalastusmielessä ne nuoret, jotka vasta miettivät uravaihtoa.

Mitään vippaskonsteja ennustetun työntekijäpulan ratkaisemiseksi ei ole. Eräs kokenut nuorisotyönohjaaja totesi minulle kerran: »Sitä seurataan, jota rakastetaan». Uuden työntekijäkaartin kalastuksessa jokainen kirkon työntekijä on kävelevä mainos.

Kirjoittaja on Pappisliiton projektisihteeri.

Jäsentietojen muutosilmoitus Diakoniatyöntekijöiden liiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos ☐ Jäsenlajin muutos ☐ Eroilmoitus

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, ☐ opinto- tai ☐ hoitovapaalla ajalla: ____/____20__–____/____20__

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen ☐ Jään eläkkeelle

Muutos voimassa alkaen ____/____20__

Palauta liiton toimistoon osoitteella: **Rautatieläisenk. 6, 00520 Helsinki**
tai Fax (09) 877 7397,

Jäsentietojen muutosilmoitus Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos ☐ Jäsenlajin muutos ☐ Eroilmoitus

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, .opinto- tai . hoitovapaalla ajalla: ____/____20__–____/____20__

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen ☐ Jään eläkkeelle

Muutos voimassa alkaen ____/____20__

Lähetä muutosilmoituslomake liiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postitus-
kulut, ts. et tarvitse postimerkkiä): **Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y.**
Vastauslähetyt/sopimus 00520-666
00003 HELSINKI

SIUNAUS

SITÄ SAA KUN PYYTÄÄ.

ERJA PIIPPONEN

Siunaus Sitä on nyt liikkeellä

Helsingin seurakuntien kirkkoherrat ovat keskustelleet viime vuosi-
na seurakuntien yhteis-
toiminnasta. Runas-
vuosi sitten päätettiin järjestää seurakuntatapahtuma 2002. Perusajatuksena oli tehdä tapahtuma itse, ilman ulkopuolisia tahoja. Tapahtumaviikon teemaksi valittiin siunaus ja ajankohdaksi sovittiin 21.–27.10.2002, joka sattuisi sopivasti seurakuntavaalien kynnykselle.

Kirkkoherrainkokous listasi viikolle tavoitteita: työikäisten helsinkiläisten tavoittaminen ja työntekijöiden jalkautuminen ihmisten pariin. Tapahtuman lähtökohtana tulisi olla spiritualiteetin painottaminen ja ihmisten kohtaaminen arjessa. Seurakuntatapahtumaviikon tulisi olla »paikallinen», johon omasta seurakunnasta nousevat uudet ideat kytkettäisiin. Yhtenäinen viestintä muodostaisi saateenvarjon, jonka alla yksittäiset seurakunnat voisivat toteuttaa omat tapahtumansa.

TYÖPARINA LUOTTAMUSHENKILÖ JA TYÖNTEKIJÄ

Seurakuntatapahtumaa on valmisteltu kirkkoher-
rainkokouksissa, tapahtumasta vastuussa olevassa
toimikunnassa sekä seurakuntien yhdyshenkilöko-
kouksissa, jossa kustakin seurakunnasta on strategi-
sesti valittu kaksi edustajaa: maallikko ja työnteki-
jä.

»Kaikissa tilanteissa on ollut aistittavissa innos-
tuneisuus ja sitoutuneisuus. Erityisen tärkeää on
ollut yhdyshenkilöiden panos. Jokaisen seurakun-
nan työpari — luottamushenkilö ja työntekijä —
tuntuu löytäneen hyvän tavan valmistella tätä koko
seurakunnan tapahtumaa», yhtymän johtaja **Pekka**

Hietanen iloitsee. Hän tunnustaa
itsekin tulleen siunauksesta osal-
liseksi jo valmisteluvaiheessa.

»Luottamushenkilön kautta tie-
to on mennyt luottamushenkilö-
portaaseen ja työntekijä on pitänyt

asiaa esillä työmaakokouksissa», kirkkoherra **Martti Pitkänen** kiittelee. Päätäjät ovat myös itse pääs-
seet toteuttamaan eikä vain luottamaan, että hom-
ma hoituu. Heidän panoksensa on ollut merkittävä
erityisesti suunnitteluvaiheessa. Tapahtuman val-
mistelu paikallisseurakunnassa edellyttää idearikas-
ta tiimiä ja rahaakin. Sitä varattiin Helsingin seura-
kunnissa budjetteihin vuosi sitten talousarviota val-
misteltaessa. Seurakuntayhtymä on turvannut myös
osaltaan tapahtuman talouden.

Pitäjämäen seurakuntaneuvoston varapuheen-
johtajalle, **Riikka Sutiselle** Seurakuntatapahtuman
suunnittelu on tuonut pyhän tavalliseen arkeen.
»Olen joutunut ajattelemaan siunausta enemmän.
Siunaukselle on tullut sisältöä», Riikka Sutinen
kertoo. Hän on alkanut myös enemmän toivottaa
ihmiselle Jumalan siunausta. Seurakuntatapahtu-
man yhdyshenkilönä hän on päässytideoimaan
aikuisten tapahtumia ja se on tuonut uudenlaisen
näkökulman seurakuntatyöhön. Viiden lapsen äi-
dille aikaisemmin tutumpaa on ollut päivä- ja per-
hekerhot.

VÄLSIGNELSE — FÖR DIG FRAMÅT

Helsingin seurakuntayhtymään kuuluu 24 suomen-
kielistä ja kuusi ruotsinkielistä seurakuntaa. Pastori
Magnus Riska kertoo, että Seurakuntatapahtuma
on otettu positiivisesti vastaan ruotsinkielisten kes-
kuudessa. Hän myöntää, että toisaalta suunnittelu-
innostus on ollut vaihtelevaa. On niitä seurakuntia,

jotka ovat olleet kiitettävästi touhussa mukana, ja niitä, jotka ovat olleet silloin tällöin mukana. Kaikki eivät ole lähettäneet edustajiaan suunnittelukouksuihin.

Yhteistyö suomen- ja ruotsinkielisten seurakuntien kesken on tapahtunut pääasiassa yhdyshenkilökokouksissa. »Omasta puolestani ruotsinkielisen suunnittelun koordinaattorina olen kokenut, että meidät on otettu hyvin vastaan, ja että mielipiteemme on yleensä otettu vakavasti. Yhteistyö kielimuurin yli sekä ohitse on mielestäni itsestään selvä asia sekä tärkeä kilvoituksen paikka».

MIKSI JUURI SIUNAUS?

Vuonna 1990 kirkkoon kuului 76,5 %:ia helsinkiläisistä. Yksitoista vuotta myöhemmin seurakunnan jäseniä oli enää 71,8 %. Kirkosta eronneita 18–29-vuotiaita sekä kirkosta etäällä eläviä helsinkiläisiä tavoitellaan. Siunaus-teema valittiin muun muassa siksi, että kyseisen teeman kautta voidaan käsitellä laajasti monia elämän kysymyksiä. Samalla se asettaisi meidätkin miettimään uskomme itsekään siihen, mitä puhumme.

Jumalan siunausta on pyydetty ja toivotettu erityisesti Suomen historian taitekohdissa. Raamattu kehottaa meitä: siunatkaa älkääkään kirotko. »Tässä kirousten ja pahan olon maailmassa voimme tuoda vaihtoehdon eli siunauksen, joka merkitsee sitä, että kaikesta huolimatta Jumalalla on hyvä tahto meitä kaikkia kohtaan», sanoo seurakuntatapahtumatoimikunnan puheenjohtaja, kirkkoherra Martti Pitkänen.

Seurakuntatapahtumaa ei suunnata pelkästään ulkopuolisille vaan siunauksesta osalliseksi pääsevät työntekijät itsekin Finlandia-talon Siunauksen salaisuus -seminaarissa 10:nä syyskuuta. Koko seurakuntatapahtuma alkaa oikeastaan jo silloin, kun Helsingin seurakuntien kaikki työntekijät kokoontuvat päiväksi seminaariin. Pääpuhujan piispa **Martin Lönnebon** aiheena on osuvasti »Siunauksen virrassa — seurakunnan työntekijä siunauksen vastaanottajana ja välittäjänä». Siunattu ihminen siunaa muitakin.

MARKKINOINTIViestintä AVUKSI

Näkyvin osa viestinnästä toteutetaan Mainostointi Kaisaniemen Dynamon tekemällä kampanjalla. Ulkomainonta metroatemilla, busseissa ja ratikoissa sekä printtimainonta Helsingissä ilmestyvissä lehdissä noudattaa kampanjalle luotua yhteistä ilmettä.

Miksi tällainen kallis markkinointiviestinnän kampanja? Emmekö luota Jumalan uutta luovaan sanaan? Emmekö usko, että ihmiset tulevat luok-

semme kirkkoihin ja seurakuntasaleihin, kun vaan ilmoitamme, että tilaisuus pidetään. Emmehän itsekään viitsi vaivautua sunnuntaiaamuna messuun. Oletamme, että ihmiset lukevat kotona kaikessa rauhassa Raamattuaan tai Katekismustaan ja elävät sen mukaisesti?

SIUNAUS -KAMPANJA LUOTTAA SANAAN

Jos mainonta yleensä pyrkii tietynlaiseen ulkoiseen näyttävyyteen ja elämykselliseen sävähdyttävyyteen, niin siunaus -kampanja luottaa sanaan. Kampanjan ytimenä toimivat sanoista muodostuvat tarinat, jotka päättyvät siunaukseen. Tarkoitus on, että silmän osuessa mainostauluun, päässä alkaa tapahtua. Kaikella tällä halutaan saada satunnaiset ohikulkijat miettimään siunausta oman elämänsä tarinoissa. Onko sitä ollut? Voisiko mahdollisesti Jumala — jos siis sellainen on olemassa — siunata myös minua.

Kampanjalla tavoitellaan tavallisia helsinkiläisiä, joiden päivittäistä ajattelun raaka-ainetta eivät ole kysymykset millainen Jumala on tai muut kirkon tarjottimelle asettamat hengelliset kysymykset. Ihmisiä, jotka hahmottavat ympäröivää maailmaa mediakulttuurin kautta, ja jossa mainonta on huomattavassa osassa. Joukkoviestintä muotoilee olemukseltaan tämän päivän ihmisen arkielämää. Ihmiset rakentavat joko tietoisesti tai tiedostamattaan omaa identiteettiään mediakulttuurin tarjoamista identiteeteistä. Näkemykset esimerkiksi naiseudesta ja mieheydestä tai parisuhteesta ovat useimmiten mediasta poimittuja.

Emme uskokaan, että yksi epäkaupallinen, lähellä yhteiskunnallista mainontaa oleva kampanja pystyy mediakulttuurin kyllästämaa ihmistä muuttamaan juuri mihinkään suuntaan. Jos kampanja toimii muistutuksena tai jopa huutomerkinä keskellä muuta mainontaa, niin olemme onnistuneet. Emme tarjoa identiteetin rakennusaineita — yhdessäkään mainoksessa ei ole kuvaa kenestäkään ihmisestä, johon samaistua. Ei merkkiä, jonka kantaja olisi cool. Kampanjalla on syvempi tavoite: Sana, ajatus ja hyvän tekeminen. Siinä mielessä nämä »mainokset» toivottavasti tuottavat merkityksiä, joilla voisimme kommunikoida keskenämme, että maailma ympärillämme olisi edes hetken parempi.

Kirjoittaja on Helsingin seurakuntayhtymän tiedottaja.

Siunaus verkossa:
www.helsinginseurakunnat.net/siunaus.

Tanssi tulee

Herättäjäjuhlien ennakkotiedoissa jopa kohua herätti tanssiteos Askele askeleelta. Juhlien jälkeen palaute teoksen nähneiltä oli positiivista. Tekijät olivat tanssin ja kansanmusiikin ammattilaisia ja osasivat toteuttaa ulkoilmatapahtuman tyylikkäästi ja ihastuttavasti. Tommi Kitti tanssiryhmineen ja Antti Savilampi kansantanssijoineen ja pelimanneineen vakuuttivat vankalla ammattitaidollaan. Koko maisemaa katsoo nyt aivan uusin silmin, oli kuvaava kommentti teoksen puhuttelevuudesta. Tällainen rohkea yhteistyön muoto toi uusia tuulia ja hyvän keskustelunavauksen.

Oma kuoroni sai kunnian avustaa Antti Savilammen tanssiryhmää veisaamalla mukana virttä Nyt ylös sieluni. Kuljimme laulaen kirkkomaan halki tanssijoiden kanssa kohti kirkonmäkeä ja Sievin kirkkoa. Kokemus jäi mieleen arvokkaana ja juhlallisena. Liikkuva kuoro kokee liikkeen syventävän laulun tulkintaa. Laulu ja askellus liikkeineen tuo uusia ulottuvuuksia kokemiseen, joita ei tiennyt olevankaan. Mikään ei olisi estänyt Askele askeleelta -tapahtuman esittämistä vaikka kirkon seinien sisällä. Tapahtuman tekijät ovat Antti Savilammen mukaan kokeneet yhteistyön sympaattisena, teoksen sanoman syvällisenä eikä tilaajan tausta mitenkään estänyt luovuutta!

Tanssimisella on valtava pitkä historia. Antti Savilampi kertoi, että sukukansamme Uralilla ovat vanhastaan tanssineet revontu-

lille, joita pidettiin jumalallisina. Liike on ollut yhteydenpitoa jumaluuteen. Kaikista kulttuureista tunnetaan vastaavaa. Rytmä on oleellinen osa ihmisyyttä, se elää kaikessa. Liike on vahva ilmaisun ja kokemisen muoto. Lasten laululeikit vaan jäävät meiltä aikuisilta unholaan, kun kasvamme isoiksi. Miten voikaan virkistää mieltä liikunnallinen piirileikki! Inkeri Simola-Isaksson kertoi kesäisen laululitansa lopuksi vetämänsä piirileikin olleen aikuisista niin hauska, etteivät he olisi malttaneet lopettaa leikkiä lainkaan. Hienoilla ilmaisutaidon ja itsensä kehittämisen kursseilla koetaan ihan samoja asioita. Leikki, laulu ja tanssi ovat ihmiselle terapiaa.

Sievin seurakunnan kappalainen Anita Leppälä kertoi, että ennen tämän kesäisiä herättäjäjuhlia järjestäjät saivat osakseen Askele askeleelta -tapahtuman tiimoilta melkoista loanheittoa. Jälkeenpäin äänet ovat vaimenneet. Tällaista ulkoilmatanssitapahtumaa on Suomen suvessa nähty vaikka kuinka paljon, mitä tässä nyt oli ihmeellistä? Yhteys körttikansaan tietysti. Jos siellä »tanssi» menee läpi ohjelmassa, se menee muuallakin? Mitähän tässä pelätään? Kun olen katsellut tanssin harrastajia, olen ajatellut, että olisipa hyvä, jos nuoriso ja koululaiset harrastaisivat enemmän tanssia. Se olisi paljon parempi vaihtoehto kuin moni muu; tanssi opettaa rytmää, kurinalaisuutta, lihas-ten ja liikkeiden hallintaa ja on tehokasta liikuntaa ja parasta yhdessäoloa. Eikä maksa paljon.

Suomen Kuvalehti (29/2002) kirjoitti Tsuumi-tanssiryhmän esiintymisestä Savonlinnan oopperajuhlilla. Sen alapuolella oli juttu joka alkoi: »Kaikki tietävät, että tanssilla on vaikeaa.» Jutussa kerrottiin, miten opetusministeriön kotisivujen keskustelupalstalla kyseltiin taidepolitiikasta ja sen kehittamisestä. Tanssille luvattiin lisää ammatillista

Evijärven heinäkorjaajien muistoksi -tanssin koreografian oli suunnitellut Antti Savilampi (keskellä).

Antti Savilampi (oik.) ja kansantanssijat esiintyivät Sievissä Nyt ylös sieluni -virren soidessa.

Tommi Kittin ryhmän modernia tanssia Sievin kirkonmäellä. Tulkittavan Arvo Pärtin kirkkomusiikkia.

koulutusta tilanteessa, jossa ammattilaisten työttömyysaste on korkea ja kentän toimintaresurssit alimitoitettut. Kentällä pitäisi siis olla työtilaisuuksia perusopetuksesta alkaen.

Olen itse tutustunut tanssitaiteeseen ja tanssin harrastukseen vasta jonkin aikaa sitten. Ensimmäiseksi opin kreikkalaisia ja israelilaisia tansseja. Suomalainen tanssiperinne yhteisöllisenä harrastuksena on kadonnut. Kukaan ei enää häissä tai muissa juhlissa sano, että tanssitaanpas katrilli tai menuetti. Kukaan ei enää osaisi. Tanssimisella tarkoitetaan lavatansseja tai discossa hyppeilyä. Onneksi kansallista perinnettä on aikanaan kerätty ja alaa harrastetaan antaumuksella. Muuallakin läntisen kulttuurin maissa tilanne on sama. Yhteisöllistä tanssiperinnettä ei ole. Tarvittiin paljon työtä ja tutkimusta, että uudenlainen tanssiliike alkoi taas levitä. Saksalainen tanssija ja tutkija Bernhard Wosien (1908 — 1986) seuraajineen on saanut aikaan työllään tanssin hyväksi kristillisissä piireissä tunnetun Sacred Dance -liikkeen, joka on toiminut Englannista Findhorn -yhteisöstä käsin. Pyhiä piiritansseja tanssitaan kaikkialla Euroopassa ja Amerikassa. Ruotsissa Sigtunan koulutuskeskuksessa on järjestetty Heliga Danser -kursseja vuosikaudet. Suomessakin toimii ryhmiä siellä täällä, missä vain on ammattitaitoisia ryhmänohjaajia. Teologisen tiedekunnan kirjastosta löytyy pro gradu -työ »Tanssi vanhassa testamentissa», jonka on tehnyt Sanna Hyvönen, itsekin klassisen koulutuksen saanut tanssija ja teologi. Kirjallisuutta liturgiasta tanssista, tanssin teologiasta ja vaikka millaisesta tutkimuksesta on kaikilla kielillä, paitsi suomeksi. Ensimmäinen kirja, jonka sain käsiini aiheesta, on Maria Rönningin kirjoittama Heliga Dansar (kustantaja Verbum). Kirja on ruotsinkielinen, ja se on lukemistani kirjoista toistaiseksi asiaa valaisevin ja helppolukuisin.

Saksasta peräisin on myös senioritanssi, joka on siellä seurakunnallista toimintaa. Suomessa senio-

ritanssin parissa toimii enemmän kuin minkään muun yksittäisen liikuntaharrastusryhmän piirissä seniori-ikäisiä harrastajia. Vielä on erikseen varsinainen tanssiterapia, joka on hoitomuotona käytössä täyttä päätä joka puolella maailmaa siellä, missä eri taideterapiamuotoja käytetään.

Eurooppalaisessa kulttuuripiirissä mm. Israel, Kreikka ja Balkanin maat ovat onnistuneet säilyttämään toimivana oman kansallisen tanssiperinteen. Tällaisten maiden kansantanssien pohjalta Wosienkin on sommitellut yksinkertaiset tanssinsa, joiden mallin mukaan nyt tanssitaan eri yhteisöissä, mutta kuten sanottu, tyylejä ja variaatioita riittää. Monet ensi kertaa asiasta kuulevat kuvittelevat ns. »Pyhien tanssien» olevan vain israelilaisia kansantansseja. Näin ei suinkaan ole asianlaita. Monet israelilaiset tanssit ovat paljon vaikeampia kuin Sacred dance -tanssit, joiden periaatteena on yhteisöllisyys, kaikki mukaan. Kävelyaskeleella pärjää, vaihtoaskeleen osaava pääsee jo tosi pitkälle.

Näitä opiskellessani minulle selvisi, että tansseja ja tyylejä on valtavasti. Monet tanssit ovat niinsanotusti »katsottavia» -tansseja (oma keksimäni termi), joita tanssija tai ryhmä esittää yleisölle. Yhteisöllisyys, kaikkien mahdollisuus osallistua, on minun mielestäni kuitenkin se asia, miksi tansseista kannattaa puhua seurakuntatyön yhteydessä. Kun kaikki osallistuvat tanssiin niin kaikki saavat helpon ja yksinkertaisen liikkeen kautta virkistävän kokemuksen. Kun koko seurakunta tanssii, voi tanssien viettää vaikka messun yhdessä. Mikään ei mielestäni myöskään estä »katsottavan tanssin» liittämistä taiteellisenä ilmaisuna messun yhteyteen sopivassa kirkkotilassa. Mieleeni on jäänyt joltain kuoroleiriltä kauan sitten T. I. Haapalaisen sanat, jossa hän ihmetteli kuinka muusikko ja kuvataiteilija voivat aivan rauhassa tuoda taiteensa Jumalan kunniaksi temppeleihin mutta tanssitaiteilijaa paheksutaan! Moni ihminen kuitenkin kokee liikkeen kautta hyvin syvästi asioita.

Luin romaania Kevät ja takatalvi. Siinä kerrotaan suomalaisen kulttuurin heräämisestä ja körttiläisyyden syntyajoista. Pappilakulttuuri ja talonpoikien elämäntapa olivat sovittamattomassa ristiriidassa sen ajan ihmisten ymmärryksessä. Talonpoikien protestiliike synnytti körttiläisyyden. Mah-toiko kielteinen asenne tanssimista kohtaan nousta ja jäädä yhteiseen tietoisuuteen samoilta ajoilta? Kun katselin Herättäjäjuhilla miesten körttipukuja, ajattelin, että ne ovat olleet aikanaan suurta muotia, hienoja kun ovat vieläkin. Körtit seurasivat omaa aikaansa silloin pukeutumisessa. Se vaihe jäi päälle pitkäksi aikaa. Puvusta tulikin sitten koko liikkeen tunnusmerkki ja piti oikein päättää erikseen siitä, pitääkö kaikilta liikkeen jäseniltä vaatia körttipuvun käyttöä vielä 1960-luvulla.

Hengellisen kuukausilehden kesännumero (7) oli täynnä virrenveisuista kertovia juttuja. Virret ovat kansanmusiikkia kirkkomusiikissa, aikanaan talti-oitua. Kaustisellakin oli hengellisen kansanmusiikin ja -tanssin teemavuosi. Kaustislainen messu on

kohta 20 vuotta kuulunut juhlien ohjelmaan. Tänä vuonna virsiä kuvitti Kaustisilla, kuten Sievissäkin tanssi. Pastori Pirkko Olanterä-Lyytinen kuvaa virsien suorasukaista ja kaunisteleमतonta mielenmaisemaa: »Väkevyydessään ne luovat tilan, jossa sielu ja ruumis saavat mahdollisuuden syvään ja rehelliseen olemiseen. Virsien ilmaiseminen kehon kielellä on itselleni luontevinta.»

Filosofi Marja-Riitta Ollila Kotimaa-lehden (27) haastattelussa kuvaa meidän aikaamme: »Valistuksesta alkanut järjen ja tahdon aika on taittumassa. Kulttuurimme on siirtymässä mielikuvien ja tunteiden aikaan.» Tässä on haaste kirkolliselle elämälle löytää uusia ja tuoreita ilmaisukeinoja ilosanoman kertomiseksi uusille sukupolville. Ei kannata jättää näin vahvaa ilmaisukeinoa kuin liikunnallisuus, käyttämättä. Tanssi tulee, sille ei voi enää mitään. Tervetuloa!

Kirjoittaja on Lohjan kanttori.

LIITTOJEN UUDET JÄSENET

Pappisliitto

Varsinaiset jäsenet:

Ala-Kokko, Meri, Helsingin srky/Malmi
Hildén, Lena, Hämeenlinna-Vanajan srky
Hirvilammi, Tapio, Nurmon srk
Hälli, Anna, Petäjäveden srk
Hälli, Teemu, Keuruun srk
Ikonen, Tuulia, Kajaanin srk
Kanckos, Saara, Perniön srk
Kansanaho, Anne, Diak/Porin yksikkö
Kantola, Asko, Ilmajoen srk
Kivijärvi, Henri, Turun ja Kaarinan srky/Martti
Kronqvist, Saija, Muuramen srk
Lahtinen, Sami, Vantaan srky/Hämeenkylä
Laine, Petri, Keiteleen srk
Lapveteläinen, Tuula, Vantaan srky/Tikkurila
Luukkanen, Ulla, Kauhajoen srk
Maisila, Soili, Helsingin srky/Taivallahti
Meriö, Ritva-Liisa, Laitilan srk
Mäki, Elina, Alavuden srk
Punkka, Anni, Helsingin srky/Malmi
Ranta, Paavo, Lahden srky/Keski-Lahti
Rask, Elina, Kemin srk
Rienoja, Hannu, Riihimäen srk
Saarinen, Arto, Porin srky
Soikkeli, Ulla, Rautjärven srk
Torppa, Pertti, Pattijoen srk
Tuisku, Jaakko, Pudasjärven srk
Uhinki, Pauliina, Liedon srk

Maisterijäsenet:

Keinonen, Kirsi, Helsingin srky/Kannelmäki
Koskinen, Irena, Helsingin kaupunkilähetys
Taipale, Anne, Porvoon srky

Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Gustafsson, Yvonne, Mariehamns fs.
Heikkilä, Mirva, Turku
Jokinen, Johanna, Keiteleen srk
Järvi Riku, Matti, Oulun srky
Kemppainen, Marja-Leena, Pertunmaan srk
Kivelä, Sari, Kokkolan srky/Suomal. srk
Komonen, Kaisa, Kouvolan srk
Kärkkäinen, Anu, Hgin rky/Yl.diakonia
Lampinen, Arja, Pyhäselän srk
Lampinen, Irma, Vuolijoen srk
Lehtonen, Mariela, Vantaan srky/Diak.kesk.
Lepistö, Juha, Hgin srky/Pitäjänmäki ja Kannelmäki
Makkonen, Hanna, Heinolan srky
Mertanen, Anne-Mari, Kuopion srky/Tuomiokirkkosrk
Naakka, Pirkko, Hgin srky/Oulunkylä
Purovesi, Päivi, Porvoon sos. ja terv.kesk
Salenius, Karin, Hgin srky/Norra sv.
Salminen, Minna, Porin srky/Teljä
Santalähde, Pirjo, Pori
Vaarala, Outi, Oulun srky/Tuomiokirkko
Wallenius, Kristiina, Jämsänkosken srk
Wälttilä, Orvokki, Porin srky/Keski-Pori
Översti, Tiia, Merijärven srk

Suomen Kanttori-urkuriiliitto

Haikarainen, Kari, Iisalmen srk
Laakso, Armi, Paimion srk
Linna, Johanna, Mäntsälän srk
Marte, Anna, Espoon srky
Oksanen, Vivika, Helsingin srky
Olsonen, Anna, Helsingin srky/Matteus fs.
Rautio, Anu, Nivalan srk
Stevanovic, Melisa, Kanta-Loimaan srk

Mitä diakonia-työntekijältä vaaditaan?

Opiskeluvuosieni aikana muutamat diakonian ominaispiirteet ovat puhutelleet minua erityisesti. Eräs huomio on diakonian pyrkimys auttaa niitä, joita muu apu ei tavoita. Tarvitaanko Suomessakin tämän takia diakoniaa? Eikö muka muuten ole tarpeeksi resursseja, auttajia tai halua auttaa? Sosiaaliturva ja terveydenhuoltopalvelut ovat maassamme korkealuokkaista tasoa. Oppilaitokset työntävät sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia suuria määriä työelämään. Auttamishaluakaan ei taida puuttua, ovathan kyseiset ammattilaiset halunneet alalleen pienestä palkasta huolimatta. Lisäksi vapaaehtoisia auttajia löytyy erilaisten järjestöjen toiminnoista. Näyttäisikin siis siltä, että Suomessa apu ylittää kaikille ilman kristillistä diakoniaakin. Kuitenkin diakonialla on oma erityinen luonteensa ja sille löytyy aina oma paikkansa ja tehtävänsä. Mutta mitä vaaditaan diakoniatyöntekijältä?

Syntiinlankeemuksen perusteella on itseltään selvää, että kaikilla ihmisillä on hyvän tekemisessään ja auttamisessaan riski ajautua sädekehänsä kiillottamiseen ts. auttajan toimintaa motivoi työssä ansaittu ihmisten kunnioitus ja hyväntekijän leiman saaminen. Ainakin itsessäni tällaisia vääriä motiiveja huomaan. Oppimani perusteella tällainen ei voi olla oikeaa diakoniaa, vilpittöntä palveluhaluja ja pyyteetöntä rakkautta.

Jos jäisin tuijottamaan vain itseäni, en koskaan voisi kuvitellakaan tekeväni diakoniatyötä, kertoohan käyttäytymiseni, etten täytä diakonian kriteerejä. Voisin tietenkin uskotella, että oikeasti minulla on vilpittömän halu auttaa ja rakastaa. Tiedän, etten tässäköän valheessa eläessäni kovin pitkään hyvin voisi.

Mikä siis neuvoksi? Jeesus sanoo Raamatussa: »ilman minua te ette saa aikaan mitään» (Jh. 15:5). Ihmisen on mahdotonta löytää itsestään niitä voimavaroja ja edellytyksiä, joita diakonia ihanteellisenä toteutuessaan vaatisi. Mielestäni diakoniassa on kysymys niin jalosta ilmiöstä, ettei ihminen sitä kokonaan kykene ymmärtämään saati sitten toteuttamaan. Mutta Jumala on rakkaudessaan diakonian suunnitellut. Kaikkivaltiaana hän myös voi toteuttaa sitä tahtomallaan tavalla. Kun Jumala jotain päättää tehdä, sitä ei estä edes se, että lähimmäisen rakkauden välikappaleena on itsessään itsekäs ja omia pyrkimyksiään ajava syntinen ihminen. Jumala ei kuitenkaan halua käyttää diakoniatyössä ketään väkisin, vaan pyytää ihmiseltä siihen lupaa. Diakoniaa tapahtuu siis silloin, kun ihminen on uskossa Kristukseen antanut Jumalalle mahdollisuuden pelastaa hänet ja tehdä itsellään mitä tämä tahtoo. Ja Jumalan kaikkinaisen tahtohan on rakastaminen, diakonia.

Olen sellaisessa vaiheessa opintojani, jolloin tietojeni ja taitojeni tulisi olla jo hyvää tasoa. Kuitenkin koen olevani kaikkea muuta kuin valmis ihmisten auttajana ja hoivaajana. Oikeastaan tunnen olevani suurin avun ja tuen tarvitsija. Näenkin, että opiskelijat kaikkine vaatimuksineen ja paineineen ovat sellainen ryhmä, jota ei juuri ole tajuttu auttaa. Siis ihmisryhmä, jota diakonian tulisi etsiä.

Avuntarvitsijana, opinnäytetyön uuvuttamana ja rästintentejä koluavana epäonnistujanakin saan rohkeasti hakeutua diakoniatyöhön. Ei siksi, että kova työni ehkä joskus kantaa hedelmää ja tulen ihmisenä jotenkin valmiimmaksi, vaan siksi, että Kristuksen ristin työ kantaa jo hedelmää. Ilman Jeesusta jää diakoniakin epämääräiseksi rakkauden haipuiluksi, mutta Jeesusta seuraavana se voi rohkeasti tallata hänen valmistamissaan jalanjäljissä. Ja niitä eheyttäviä uskon askelia on lupa juuri syntisen ja rakkaudettoiman epäonnistujan taivaltaa. Siinä on armon ihana paradoksi.

Anssi Salonen
diakoniaopiskelija

Turun avokummidraaman kiemurat

Kommentti Mikko Juvan artikkeliin Crux 4/2002 osaan: »avoliitto ja kummien kelpoisuus»

Olen kahdenkymmenen vuoden aikana lähes säännöllisesti törmännyt emeritus arkkipiispa Mikko Juvan kirjoitelmiin Turun kummijupakasta. Ne eivät ole koskaan tyydyttäneet totuudenjanoani. Valistunut mielikuvitus on usein uskottava, mutta todellisuuspohjaa olettamuksille saa joskus turhaan hakea. Tunnen toki asianosaisena Juvan ohella tapahtumien kulun varsin tarkkaan ja onhan minulle kertynyt laaja arkisto dokumentteja tapahtuman tiimoilta. Muutamat niistä antavat hyvinkin erilaista valoa esitettyyn. Yksi monista Juvan kummijuttua sivuavista kuvauksista löytyi edellisen Crux-lehden numerosta. Haluaisin puuttua sen muutamaa yksityiskohtaan.

Juva kuvaa kummijupakan syntytaustaa Paavalin synodin piirissä syntyneeksi oivallukseksi. Taulun voi kyllä ripustaa ilmaankin, mutta se tulee välttämättä aina alas. Niin tässäkin tapauksessa. Väite kollektiivisesta suunnittelusta taustana Turun tapahtumille perustuu pelkkään mielikuvitukseen. Maaperän kummijupakan syntymiselle loi tutustumiseni Lorenz Grönvikin väitöskirjaan, Die Taufe in der Theologie Martin Luthers, mikä toimi mainiona ponnistuslautana tutustua Lutherin kastekäsitykseen hänen valtavassa tuotannossaan. Muistan kiireettömästi käännelleeni tekstejä ainakin yhden kevätlukukauden. Syytettyjen penkille haastaisin siis Lorenz Grönvikin ja Martti Lutherin. Paavalin synodi astui tapahtumien kulkuun vasta kahakan alkamisen jälkeen.

Puhuessaan virheellisesti nuoren papin ensimmäisestä kasteesta Juva näyttää nojaavan Iltasanomien kuvaukseen, joka oli liioiteltu ja monin kohdin virheellinen niin tässä, kuin monessa muussakin kohdassa. Tuo kuvaus oli pohjana koko asian tutkimiselle. Minulle jäi vaikutelma, ettei kukaan edes ollut kiinnostunut siitä, mitä siellä Maarian kirkossa todellisuudessa oli tapahtunut. Ainoa asian ulkopuolinen todistaja oli jo nyt edesmennyt suntio, joka kutsuttiin tuomiokapituliin kuultavaksi, mutta hänen käynnistään en ole jälkepäin näh-

nyt riviäkään jutun asiakirjoissa. Iltasanomien kuvauksen tosiseikkoihin kuului se, että kummiehdokkaat esiintyivät avoliitossa elävinä, eikä asiassa sinänsä ollut silloin mitään epäselvää. Tuomiokapitulin myöhemmässä päätöksessä asia todettiin pelkäksi papin luulotteluksi. Kaste sinänsä ei ollut nuoren papin ensimmäinen. Tämän voi tutkija todeta varauskirjoista tai käymällä läpi kuukauden kasteet Maarian seurakunnassa alkaen 6.3.1980.

Asian varsinainen kiistakohta oli siinä voiko kastava pappi tutkia kummin kelpoisuuden vai edustiko menettely kirkkokuria, joka kuuluisi seurakuntaneuvostolle. Vajaa kymmenen vuotta myöhemmin korkein oikeus totesi ratkaistessaan 1989 Sulkan samankaltaisen avokummijupakan päätöksellään 13.10.1989 /2792: »Kasteen toimittajan tehtävänä oli tutkia täyttikö kummiksi ehdotettu henkilö kirkkolain 36 §:ssä kummille asetetut edellytykset.» Papin menettely asiassa ei siis ollut kirkkokurin harjoittamista niin kuin Juva väitti ja näyttää väittävän edelleen. Jo tuolloin Juvan kapituli joutui kumoamaan perusteettomana seurakuntaneuvostolle ja kirkkoherra Eero Parviolle osoittamansa hallinnollisen määräyksensä 3.12.1980, jossa vaadittiin kummiuden palauttamista hylätyille. Jo tuolloin vastineessa todettiin 6/1981, §87, »...ettei asia kuulunut neuvoston toimivallan piiriin». Valitettavaa on, että kaiken tämän jälkeen Juva tuo jälleen esiin vastoin jopa KKO:n päätöstä virheellisen näkemyksensä asiasta.

Turun kastejupakka kesti eri vaiheineen noin kaksi vuotta. Tapahtumasarja tuotti runsaasti asiakirjoja. Merkittävää valoa ytimeen antavat syytekirjelmät, joissa on kuvattu nuoren papin käytöstä. Eräs laajemmin tapahtumaa sivuava, mutta tuntematon dokumentti on rikospoliisin tutkintapöytäkirja (R 45/1981), jossa pääepäilty oli Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulissa. (Asiasta Turun kaupunginviskaalin päätös 19.11.1981.) Nämä vain muutamana esimerkkeinä runsaasta aineistosta. Jos joskus löytyy rohkea ja asiasta kiinnostunut tutkija, asiakirjat tulevat tuottamaan monta yllätystä.

Tempus fuit – aika kuuluu ja henkilöt väistyvät. Ajassa joutuvat vastakkain valta ja totuus. Totuus tarvitsee vain aikaa.

*Rovasti Pauli Huhtinen
tuo artikkelissa mainittu pappi*

Millä, kirkko, houkuttelet työntekijöitä?

Olen lapsesta asti rakastanut kirkkoa. Ilmeisesti kirkolle kuitenkin oli liikaa se, että muutin paikkakunnalta toiselle, enkä siis päässyt mukaan oikein mihinkään, kun ei ollut suhteita yhteisössä, jonka jäseniä pitäisi yhdistää yhteinen usko Vapahtajaan, ei muu.

Tahdoin kirkon työntekijäksi. Minulla oli koke-musta tekopyhyydestä, tuttavien rippikoululeirillä raiskanneesta papista, tirkistelijästä omalla riparilla, työajoista, mutta silti tuntui, etten voi muuta, on vain opiskeltava ja ryhdyttävä tähän työhön, vaikka helppoa se ei tule olemaan. Köyhänä opiskelijana, joka tekee kahta työtä eikä siltikään saa voisi-lmää kaurapuuroonsa, ei erityisesti mieltäni lämmit-täneet seurakunnat, joilla ei kuulemma millään ollut varaa maksaa minulle penniäkään harjoitte-lusta. Harjoittelun tuottamat kulut maksoin tieten-kin itse. Sen sain kuulla, kuinka ystävällistä on, että saan harjoitella vaikka papeilla on niin hirve-än raskasta työssään, etteivät he oikein ehtisi ohja-ta minua. Minusta on siis vain haittaa, kun yksinä-ni pidän tilaisuuksia, jotka muuten olisivat jääneet harjoitteluohjaajalleni.

Opiskeluaikana teologisessa tiedekunnassa meitä muistettiin kerran vuodessa kirkon päivällä, jonne tuohon aikaan yksi piispa kiireiltään ehti näyttäyty-mään. Pelättiin tulevaa työttömyyttä, jota parhaan-sa mukaan kirkon suunnalta toppuuteltiin. Pikem-minkin on tulossa työvoimapula, sanottiin Helsin-gissäkin vielä alkuvuodesta 1992. Liekö synnä suku-puoleni (nainen) vai tuo työvoimapula kun vuosi-kaudet odottelin vihkimystä työttömänä Helsingin hiippakunnassa, hain aktiivisesti työtä mitään saa-matta, kunnes vihdoin älysin lähteä sieltä. Työtä hakiessani koin sitten lisää kaikenlaista, mikä eri-tyisesti houkutteli minua kirkon työhön, kuten vir-kojen täyttämistä yksinään päättävät kirkkoher-rat. Virka tietenkin aukeni saman herätysliikkeen jäsenelle samalta paikkakunnalta kuin kirkkoherra itse, pappissuvun vesalle, jonka kokemus tuskin päihitti muita hakijoita.

Motivaatiotani pysy kirkon työssä lisää myö-hemmiltä vuosilta kirkkoherrat, jotka jahtaavat alai-siaan kuin eläimiä, syyttävät harhaoppisuudesta ja ties mistä, laskettelevat liikkeelle massiivisia mai-neenmustausjuoruja eivätkä huolehdi omista tehtä-vistään. Luulin tätä poikkeukseksi, mutta kollegoil-la oli samoja kokemuksia. Intoa kasvattaa epäinhi-milliset työajat, pienen lapsen äitinä on oikeus raataa kutsunmestyssä jatkuvasti yli 40 tuntia vii-kossa, öitä ja iltoja. Vapaapäivät saa pitää, jos jättää kaiken suunnittelemaan: riparit, isokoulutukset, jumalanpalvelukset. Perekoulutuksesta ei ole,

mahdollisuudesta kouluttaa itseään muuten saa tais-tella kynsin hampain ja sitten omalla rahalla ja vapaa-ajalla, pastoraalista turha haaveilla. Kun vie-tät monta kokonaista viikonloppua pois kotoa nuor-ten kanssa, et saa leirivapaan leirivapaata, kun ei ole viittä perättäistä yötä ja päivää poissa. Valvot-tujen öiden ja tauottoman työnteon jälkeen pirteä-nä itsemurhan tehneen omaisten kanssa. Seurakun-ta ei ole varannut mitään kättä pitempää heidän auttamisekseen, voit heittää noppaa kuka perheen jäsenistä seuraavaksi itsensä tappaa tai yrittää omin päin löytää ja keksiä jotain. Vs. kirkkoherrana toimimassa ei saa kirkkoherran palkkaa, niin hienosti kirkon sopijaosapuolet ovat vessimme hoitaneet. Ei vessistäkään tosin apua ole, ei kai monikaan seura-kunta maksa työntekijöilleen sen mukaisia kilomet-rikorvauksia. Palkkani olen saanut milloin minkä-kin suuruusena ja verot pidätettynä miten sattuu. Se kai on kristillisyyttä, että minä jouston kaikessa ja minun jokaista liikettäni vaihdetaan ja epäillään varkaaksi ja lintsariksi, mutta minun on otettava vastaan se palkka, jota talouspuoli kulloinkin viitsii maksaa.

Entä miten vaikuttaa ajatuksiin jatkaa kirkossa se, kun työtoverit juoruavat ja ojentavat sinua yksityisasioistasi? Esimiehen roolin epäselvyys? Tai kun käytännössä huomaat olevasi nuorisohjaajan käskyläinen kaikesta rippikoulun ja nuorisotyön kokemuksesta ja ylimääräisestä koulutuksesta huoli-matta? Kun pätevin argumentti työn suunnittelussa on se, miten aina ennenkin on tehty tai mihin mikin johto kirkossa riittää? Kun kokoukset kuluvat käsittämättömässä asioiden vatkamisessa? Kun tärkeintä seurakunnan työssä tuntuu olevan ihmisten kahvitus, emännän burn outista huolimatta? Kun pappiskollegakin kauhistelee vain jumalanpalvelus-ten määrää? En valita siitä, että saarnaan, kastan, hautaan, vihin ja toimin liturgina. Se ei uuvuta, se on työmme ydintä, ja joka ei sitä jaksa, on mielestä-ni väärällä alalla. Joka tapauksessahan meidän tulisi olla kirkossa sunnuntaina, oli vapaa tai työvuoro. Toisten pappien kanssa on mahdotonta keskustella liturgiasta, heillä kun ei tunnu olevan juuri mitään käsitystä siitä, paitsi alttarin korkeus ja mikin paik-ka. Tärkeintähän meidän työssämme on se, että paperit tulevat oikein täytettyä ja virastossa istu-taan ja ollaan virallisia ja arvokkaita.

Huomio välillä työssä ja välillä työttömänä ole-leena on sekini, ettei omaa hengellistä elämää pysty hoitamaan pappina. Kun on yksi viikonloppu kuu-kaudessa vapaana ja perhe, ei oikein houkuta kulut-taa sitä ainoansa retriitissä, vaikka kuinka olisi tarvetta. Työnantaja katsoo erittäin nyreästi myös sitä, että itse ohjaisi retriittejä tai tekisi jotakin muuta omaa hengellistä elämää hoitavaa missään. Jopa yhteydet muihin seurakuntiin tai yhteisöihin ovat pahasta, ja siitähän luonnollisesti huolehdi-taan, ettei mitään tällaista pysty harrastamaan va-paa-ajalla, jota ei käytännössä ole. Edes yhden

kirjan lukemisesta ei kannata haaveillakaan, aina-
kaan jos on perhettä.

Entä mitä ajattelen kirkosta lasten kaltaisten yhteisönä, kun se riistää pappiäidin lapsiltaan ja vaimon puolisoltaan? Miltä tuntuu tehdä pätkeä toisensa perään ja kuulla biologisen kellon tikitystä kun tietää, että tämän pätken jälkeen taas pitää olla hiirenhiljaa, ettei minnekään vain kantautuisi juorut raskaudesta? Jos joku tietää tai näkee jotakin, on turha edes haaveilla saavansa töitä. Pappina sairaan lapsen hoito kotona tai oma sairastaminen on käytännössä mahdotonta. Työhön ei pysty palaamaan äitiysloman jälkeen, sillä en ole saanut lapsia jättääkseni heitä vaikkapa koko valveillaoloajaksi yksin hoitoon tai isänsä kanssa päiviksi peräkkäin. Alle vuoden ikäinen ei kerta kaikkiaan selviä ilman äitiä koko riparia, ei edes viikonlopua. Eikä kukaan voi olettaa, että juuri papin lapsi olisi niin helppo, että kulkisi kaikkialla mukana. Tai entä sitten jos molemmat vanhemmat ovat pappeja? Löytyisiköhän näistä tekijöistä syitä pappien suurille avioeroluvuille? Eroja ja eronneitten asemaa varmaan helpottaa se, että heidät syyllistetään ja katsotaan epäonnistuneiksi.

Miten sopii kirkon kuvaan heikkojen puolustajan seuraajana se, että työntekijä savustetaan kokonaan ulos työyhteisöstä, jos tekee niin anteeksiantamattoman synnin, että tarvitsee sairaalomaata? Entä se, kun työntekijän yksityiselämää retostellaan niin työyhteisössä kuin seurakuntalaisten joukossakin? Epäily herää, kiirivätkö asiat seurakuntalaisten tietoon nimenomaan työtoverien suusta. Mutta ainahan voi lähteä pois, ja peruspäivärahalla saa viettää sairaalomaata. Mahdollisuutta työnhajukseen ei käytännössä ole. Ohjaajista on pulaa, sitä ei saa riittävästi, ei ole aikaa eikä voimia edes ohjaajan etsimiseen. Olisi jo aika saada työnhajaus pakolliseksi jokaiselle uudelle papille.

Köyhän Kristuksen kirkon työntekijäksi ei myöskään houkuttele se, kun ainoa lääke talouspulmiin on leikkaaminen diakoniasta, sekä paikallisesta että kansainvälisestä. Samaan aikaan pönäköitä luottamushenkilöitä (tietysti paikkakunnan kellokkaita) kestitetään ilmaiseksi joka kokouksessa ja maksetaan kokouspalkkiot ja Mersumatkat seurakuntakeskukseen päälle. Moni kirkon työntekijäkin joutuu elämään paljaan luottamuksen varassa, kun palkka ei riitä talolainan maksuun, kun on työttömänä, kun uupuu. Mutta kirkko ei todellakaan tätä kutsua luottamukseen kanssani jaa. Se istuu tiukasti rahastojensa, metsiensä ja osakesalkkujensa päällä.

Meidän seurakuntamme ovat niin köyhiä, ettei niillä ole edes varaa reilun kaupan tai ekologisiin tuotteisiin. Kun seurakunnan työntekijöitä ei kirkossa näy, tulee vahvasti mieleen, uskooko seurakunta itse oman sanomansa. Joillakin paikkakunnilla vastauskin on selvä: ei. Ollaan mukana samassa imagokilpailussa, omaisuuksien kasvattamisessa sekä lukkojen ja hälyttimien asentamisessa kuin muukin maailma. Kauhistus on se, että joutuu syömään säästöjä tai ottamaan lainaa. Me kirkon orjat emme sellaisista säästöistä edes unelmoi.

Tunnen syvää kutsumusta toimia pappina, mutta en voi enää laiminlyödä itseäni, Jumalaa, lapsiani, puolisoani. Epäily siitä, voiko seurakuntapappina palvella Jumalaa ja heikkoa lähimmäistä, kasvaa kasvamistaan. Mitä edustan, kun puen virkapuvun päälleni? Kristuksen ruumista, Suomen ev.lut. kirkkoa vai työnantajaani? Voisin vaikka luopua pappeudesta jos minut nähdään vain tämän kauhean instituution mallinukkena. En ole kirkolle velkaa penniäkään. Se on ensin ollut minusta, ajatuksistani ja ongelmistani täysin piittaamaton, riistänyt minulta vapaaehtoistyövoimaa vuosikausia ja jättänyt työllistämättä, tarjonnut pätkiä enemmän ja vähemmän helveteissä. Olen nähnyt liikaa. Eikä olo ole parempi seurakuntalaisellakaan. Heille ei ole aikaa, vaalien aikaan heistä tehdään pelkkiä pelinappuloita, heidän työpanoksensa ja mielipiteensä eivät kelpaa. On muutama tarpeeksi kunniallinen, varakas ja hyvännäköinen ihminen, joita sitten käytetään tilanteessa kuin tilanteessa. Ja sitten niitä kahvinkeitäjiä. Niin kuin aikuisilla ei olisi aivoja.

Tämä pommi, jonka kirkko itse on työnantajana rakentanut ajamalla työntekijät loppuun, käyttämällä hyväksi piittaamatta sopimuksista, jotka nekin eivät suuren suuria takaa työntekijälle, tämä on mielestäni kirkon suurin tulevaisuuden kysymys. Tiedän, etten ole yksin ajatuksineni, mutta kuka tällaista uskaltaisi sanoa ääneen kun tuntee itsensäkin niin yhteistyökyvyttömäksi? Missä on meidän Herramme? Jumala kyllä huolehtisi, jos hoitaisi osansa mallikkaasti ja oikeudenmukaisesti. Kritiikini suuntautuu myös kirkon työntekijäjärjestöihin. Niistä ei juuri apua kiusaamistapauksissa tule, virka- ja työehtosopimukset ovat huonoja, työnhajusta, sopimusten noudattamista ei vaadita, jokainen joka taistella jaksaa ja uskaltaa, käy kamppailunsa yksin.

Kohta entinen kirkon orja

TEKSTIN ÄÄRISSÄ

CRUX

29.9.

Jumalan sanansaattajat

Mikkelinpäivä

Enkelien sunn.

Mt. 18:1–6, (7–9), 10

Virret:

Alkuvirsi 137

Kiitosvirsi 126

Päivän virsi 139

Uhrivirsi 445

Ehtoollisvirsi 227

Ylistysvirsi 328:4

Katso lasta!

Edelliset luvut evankeliumissa johdattavat tuntemaan Kristus-salaisuutta. Usko Kristukseen liittää ihmisiä toisiinsa. Niinpä Vapahtaja opettaa nyt, minkälaista elämän tulisi olla hänen seuraajiensa muodostamassa yhteisössä. Hän puhuu kristittyjen asenteista toisiinsa. Keskeiseksi nousee huolehtiminen siitä, mikä on heikkoo ja vähäistä.

Kaikki sai alkunsa opetuslasten esittämästä kysymyksestä, kuka on suurin taivasten valtakunnassa. Voimme suhtautua kysymykseen ihmetellen ja hämmästellessä, mutta voimmeko sanoa, että aihe ei kiinnostaisi itse kutakin eri yhteyksissä. Ainakin opetuslasten rehellisyys on ihailtavaa! Opetuslapset eivät ilmeisestikään kysy, minkälaisia ominaisuuksia suurimmalla pitäisi olla. He ovat kiinnostuneita vain asemasta ja arvojärjestyksestä. Kuka on ensimmäinen? Herra sitä vastoin ohjaa pohtimaan sisältöjä, arvoja. Hänen seuraajiensa keskuudessa tämän tutkistelun pitäisi kai elää jatkuvasti. Mitä arvostamme? Minkälaiseksi tahdomme rakentaa elämäämme yhdessä?

Jeesuksen opetus oli demonstroivaa. Hän opetti lapsen kautta eli sen kautta, millä ei ollut yhteiskunnallista asemaa, eikä paljoakaan merkitystä.

Katso lasta! Tässä on yhteys meidän lasten jumalanpalveluksiimme ja enkelten päivään. Totta, Vapahtaja osoitti lapsen suuren arvon. Lapsen ei tarvitsi tulla aikuiseksi ollakseen tärkeä ja ollakseen Jumalan lapsi sekä Luojansa huolenpidon kohde. Aikuisen on opittava lapsesta. Vapahtajan sana ja opetus on kuitenkin osoitettu kaikille ja kaikenikäisille. On paljon tutkittu ja puhuttu siitä, mihin asti tekstissä on puhe nimenomaan lapsista ja milloin alkaa puhe vähäisistä, unohdetuista, yleensä elämässä sivuun jääneistä. Saarnan kannalta tämä ei liene kovin ratkaisevaa. Jeesus osoittaa, että Jumalan valtakunnassa opetellaan lapsenkaltaisuutta suhteessa Jumalaan ja arvostetaan kaikkia, torjumatta ketään. Erityinen huolenpito kohdistetaan heikkoihin ja vähäisiksi katsottuihin. Ikäkään ei ratkaise.

Lapsi on siis esikuva kristitylle. Jumalan lapsi -kuvakin ilmaisee sen. Lapsi on niin arvokas, että saa tällaisen tehtävän: kuvata kristityn asennetta elämässä. Se lienee ollut hämmästyttävää tuona aikana. On hyvä, että mikkelinpäivänä lapset ovat erityisellä tavalla seurakunnan keskellä. Jeesuksen sanojen mukaan lapsenkaltaiseksi tuleminen edellyttää ihmiseltä kääntymistä, nöyryyttä. Parannuksen teko, Kristuksen luo tuleminen, mitä sanoja käytämme, on siten aina lapsen osan ottamista. Opetuslapset olivat kysyneet arvojärjestyksestä Jumalan valtakunnassa. Jeesuksen vastaus oli varsin radikaali. Sinne ei edes pääse sisälle, ellei ota sitä vastaan kuin lapsi. Ulkonaiset tunnusmerkit eivät auta. Jeesuksen sanoissa on samaa jyrkkyyttä kuin Nikodemukselle osoitetuissa sanoissa (Jh. 3:3–4) ja samaa herkkyyttä lähimmäistä kohtaan, josta hän itse oli antanut monta esimerkkiä (Mt. 9:10–13). Kun miettii lapsen ominaisuuksia, on mainittava ennen muuta lapsen avuttomuus ja riippuvuus hoivaajastaan. Matteuksen evankeliumissa on paljon Jeesuksen sanoja Jumalan huolenpidosta (esim. 18:14). Ihmisen avuttomuus ja riippuvuus on tässä vuorostaan tarkastelukulmana. Ihmisen elämän ja elämänhallinnan rajat tulevat vastaan ennemmin tai myöhemmin. Lopulta Jumalan huolenpito avuttomasta on ainoa turva. Jumalan pelastustahto on ainoa toivo.

Mikkelinpäivä on tietysti lisäksi enkelijuhla. Tässä tekstissä Jeesus yhdistää enkelit kauniisti vähäisiin eli myös lapsiin. Jumalan kasvojen näkeminen on voimakas kuva. Sen rinnalla kaikki pyrkimykset valtaan ja etuoikeuksiin menettävät merkitystään. Jeesuksen aikaisten vahva käsitys oli, että jokaisella ihmisellä oli enkeli tai enkeleitä. Jeesuskin puhuu heistä luonnollisesti ja itsestään selvästi. Jeesus ei kuitenkaan puhu paljoa enkeleiden ominaisuuksista. Hän ei tuo salaista tietoa heistä. Enkelit edustavat Jumalan maailman todellisuutta. He valvovat ja vievät viestiä. Tässä puhe enkelistä palvelee sitä näkökohtaa, että hänellä, joka on ihmisten mielestä vähäpätöisin, on suora yhteys Jumalaan. Hän on Jumalan suojeluksessa. Hänen etuaan valvotaan. Me emme oikeastaan ole hyväntekijöitä heille, jotka tarvitsevat apuamme ja tukeamme. Olemme palvelijoita. Palvelemme heissä Jumalaa. Vastaanottaessamme lapsen, vähäisen, vastaanotamme Herran.

Vaihtoehtona on johdattaa lankeemukseen eli panna jotakin Jumalan ja ihmisen väliin. Seurauksena on ankara rangaistus. Jumalan ja ihmisen väliin ei tule asettaa mitään, ei vaatimuksia iän tai muun ominaisuuden suhteen. Esimerkkinä on lapsi. Niin kuin lapsi on avuton, Jumalaltaan apua odottava, niin on kristitty ja Kristuksen seurakunta kokonaan Jumalansa armon varassa. Lapsen luottamus ja huoltomuus ovat Kristukseen uskovalle esikuvia. Katso siis lasta!

Seija Molina
Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan
kappalainen

6.10.

Usko ja epäusko

20. sunn. helluntaista

Jh. 9: 24–38

Virret:

Alkuvirsi 289

Kiitosvirsi 727

Päivän virsi 513

Virsi 313: 1–3

Uhrivirsi 301b

Ehtoollisvirsi 743

Päätösvirsi 342

Hapuilu kohti tärkeintä

**Messu Seinäjoen Lakeuden
Ristin kirkossa**

YLEISTÄ

Pyhäpäivän aihepiiri teksteineen kuljettaa keskelle uskon ja epäuskon jännitettä, jonka jokainen kristitty joutuu itsessään kokemaan milloin laimeampana, milloin väkevämpänä. Lähtökohtana messun suunnittelulle ja toteuttamiselle pidetään yhtäältä ihmisen voimattomuutta ja kykenemättömyyttä uskoa ja toisaalta sitä seurakunnan elämän piirrettä, että se tietää, mistä suunnasta uskonvahvistusta etsitään. Sisäiseltä intensiteetiltään messun on tarkoitus ilmentää ihmisen hapuilua ja kaipausta selkeyteen ja turvallisuuteen suhteessa Jumalaan, matkaa hämäryydestä valoon.

RUKOUKSET

Johdantosanat: »Hyvät kristityt, sisaret ja veljet Jeesuksessa Kristuksessa. Seurakunta elää uskosta. Uskon varassa mekin olemme tänään tulleet koolle yhteiseen messuun. Virret, joita veisaamme, sana, jonka kuulemme, ehtoollinen, joka meille tarjotaan, ja tämä kirkkotila, jossa nyt olemme, kertovat uskosta. Ymmärrämme, kuinka tärkeä asia usko on. Mutta samalla tajuaamme, kuinka vaikeaa uskominen monesti on. Epäilykset ja epäusko kiusaavat milloin ankarammin, milloin hellemin. Emme jaksa luot-

taa Jumalan lupauksiin ja johdatukseen, emme uskoa hänen rakkauteensa ja huolenpitoonsa, vaan turvautumme mieluummin omiin neuvoihin, omaan ymmärrykseen ja voimaan. Tunnustamme nyt kaikkivaltiaalle Jumalalle epäuskomme ja kaiken synnin, johon olemme syyllistyneet.»

Synnintunnustus koostuu kolmesta osiosta, joita rytmittää alla kuvattu musiikki. Ensimmäisessä osiossa tunnustetaan Jumalalle oma epäusko, toisessa henkilökohtainen ja kolmannessa kollektiivinen syntimme.

Esirukouksessa liitytään päivän teemaan: uskon ja epäuskon jännitekentässä seurakunta tuo Jumalalle rukouksensa ja pyyntönsä kirkon, maailman, hätäkärsivien ja elämänsä taitekohdissa elävien seurakuntalaisten sekä oman uskossa pysymisensä puolesta.

MUSIIKKI

Alkuvirsi kuvastaa ihmisen voimattomuutta ja kipuilua uskon haurauden kanssa. Synnintunnustusta rytmittään kuoro laulaa Pekka Simojoen laulua »Luo-na itkumuurin». Synninpäästöön kuoro vastaa Jaako Löytyn laulun »Ihmettelen rakkauttaan» toisella ja neljännellä säkeistöllä. Kiitosvirsi ilmaisee ilon siitä, että kaikkivaltias Herra huolehtii myös heikkouksista.

Vastausmusiikiksi ajateltu, uruilla ja trumpetilla soitettu koraalitoisinto »Maan ja taivaan Luojan» ilmentää edellä kuullun lukukappaleen vahvaa ja hieman mahtipontistakin uskonsekeyttä. Uskon ja epäuskon jännitekenttä virittyy uudelleen kyselevämpiin sävyihin päivän virressä, jossa arasti samaistutaan epäilevään Tuomaaseen. Uskontunnustuksen jälkeinen virsi kiinnittää erityishuomion rukouksellaman kipuiluihin, mikä johdattaa luontevasti yhteiseen esirukoukseen. Esirukous rytmittyy kolmeen tai neljään osioon, joiden välissä seurakunta laulaa mainitun virren ensimmäisen säkeistön kolmea loppusäettä: »Siis itse neuvo, opeta ja sydämeeni vuodata nyt rukouksen henki.» Rukous jatkuu uhrivirressä, jossa pureudutaan kristinuskon perusasioihin.

Ehtoollisen aikana kuoro laulaa Messulaulu-kirjasta ehtoollislaulut 93, 94 ja 97. Seurakunta yhtyy virteen 743, jossa lapsenuskon yksinkertaisuudella halutaan ottaa vastaan Jumalan lahjat. Pääösivri saattelee seurakuntalaiset uuteen viikkoon ja sen uskonkilvoituksiin duurisävelin, valoisasti ja luottavasti.

SAARNAN JUURIA

Perikooppi kuuluu laajempaan kokonaisuuteen, joka selvittää tapahtumien kulkua seikkaperäisesti alusta alkaen. Vaikka kertomuksen alku ei evankeliumitekstiin kuulukaan, voi panna merkille, kuinka kokonaisuus alkaa kysymyksellä syntisyyden ja sairauden välisestä suhteesta (Jh. 9:1–3). Huomiota kiinnittää myös se, että sokea saa Jeesukselta näkönsä, vaikka tämä ei itse mitenkään ilmaise haluavansa

apua.

Evankeliumia voi tarkastella vaikkapa seuraavista näkökulmista.

1. *Epäuskoinen on usein vahva uskossaan.* Aikansa uskonnollisten auktoriteettien, fariseusten, uskon lujuden ylle ei evankeliumin kertomus epäilyksen varjoa luo. Järkeenkäypä päättely ja pitkä Mooseksen lain tulkintaperinne yhdistyivät heissä vankkumattomaksi vakaumukseksi, joka kylläkin halusi vilpittömästi puolustaa Jumalan kunniaa mutta ei kuitenkaan omassa ehdottomuudessaan voinut sitä sokeudesta parantuneen miehen tapauksessa havaita. Epäusko pimentää mielen Jumalan rajoja ja ennakoitoksia rikkovalta toiminnalta. Epäusko voi siis ilmetä ei vain Jumalan olemassaolon kieltämisenä vaan myös kohtalokkaan tinkimättömänä ajatuskulkuna, jossa Jumala samaistetaan inhimillisiin ajatuksiin siitä, millainen hän itse asiassa on. Tällainen vakaumus ei siedä, että sitä opetetaan, saattikaan asetetaan kyseenalaiseksi.

2. *Uskon syntymisen prosessi.* Sokealle miehelle näön saaminen oli fakta, jota ei voinut kieltää. Hän ei lähtenyt edes tivaavien kysymysten ajamana spekulimaan, kuinka on mahdollista, että Jeesus, tavallinen ihminen, oli kyennyt hänelle näön lahjoittamaan. Mies pitäytyi tiukasti siinä, mitä oli itse kokenut. Vaikka tulkinnan aika ei vielä ollut tullut, konkreettinen mullistava tapahtuma epäilemättä aloitti hänessä prosessin, jonka varrella hän pohti asiaa. Mutta mitä itse asiassa olisi pitänyt uskoa? Että parantaja oli ollut jumalallinen hahmo ihmisen muodossa, että hän oli törmännyt yhteen antiikin ajan lukuisista ihmeidentekijöistä? Uskon ja epäuskon jännitekenttä imaisi hänet piiriinsä ja tapahtunut asettui oikeisiin yhteyksiinsä vasta, kun hän sai tavata parantajansa uudelleen. Tässä kohtaamisessa käytiin keskustelu, joka lopulta avasi miehelle uskon maailman. Ihmeet jäivät irrallisiksi ja uskon syntymisen kannalta jopa tehottomiksi, ellei havaita niiden yhteyttä Jeesukseen. Vasta keskustelun jälkeen mies tajusi, kuka Jeesus on, lausui uskontunnustuksensa ja »lankesi maahan hänen eteensä».

3. *Jeesus tulee ulosajetun luo.* Uskonnollisissa yhteisöissä tulkitaan Jumalaa ja hänen toimintaansa. Monissa niistä myös määritellään varsin tarkasti hyväksyttävät uskon ilmenemismuodot. Ulosajoja tapahtuu vähän väliä, kun kunnan uskovaisen rimat eivät ylitäkään. Nämäkin tapaukset tulevat Jeesuksen tietoon. Hän lähestyy uskossaan haaksirikkoon ajaneita ja ajettuja ja muistuttaa, mikä on uskovaisen ainut käypä määritelmä. Ei oikea ajattelutapa, ei hyväksyttävä puheenparsi tai vaatetus, ei oikeaksi luokiteltu käyttäytyminen kelpaa uskovaisen määritelmäksi. Uskovainen on se, joka uskoo, eikä silloinkaan ole tärkeintä uskon määrä vaan sen kohde.

Työryhmä: kirkkoherra Tapio Luoma ja kanttori Johanna Ojala.

13.10.

Jeesuksen lähettätiläät

21. sunn. helluntaista

Lk. 10:1–12

Virret:

Alkuvirsi 416

Kiitosvirsi 130

Päivän virsi 426: 1–4

Uhrivirsi 428

Ehtoollisvirsi 232

Päätösvirsi 426: 5–6

Lähetyksen pohdintaan

Luukkaan evankeliumi on tallentanut kertomuksen ensimmäisestä lähetyksmatkasta. Käsikirjoituksista ja käännöksistä riippuen lähetettyjä on joko 70 tai 72. Jälkimmäisen luvun voisi tällöin ajatella viittaavan työhön Israelin kahdentoista heimon parissa (2. Ms. 1:5; 2. Ms. 24:1; 4. Ms. 11:16). Luku 70 viittaa puolestaan kohti maailman kansoja, joita Vanhan testamentin mukaan on kyseinen lukumäärä (1. Ms. 10 ja 5. Ms 32:8).

Evangelista Luukas on mitä ilmeisemmin halunnut tulkita Israel-keskeisen lähetystyön enteenä universaalista lähetystyöstä kaikkien kansojen keskuudessa (Aimo T. Nikolainen).

Jo rabbiinit ajattelivat, että Israel on kuin lammas susien keskellä. Luukkaalla sudet merkitsevät niitä, jotka vainoavat ja tekevät Jeesuksen lähettämien työntekijöiden työn vaikeaksi. Matkavarustusten niukkuus on mielenkiintoinen yksityiskohta. Yleisesti on ajateltu sen viittaavan lähetystyön kiireellisyyteen. Kristuksessa Jumalan valtakunta on tullut ihmisten keskelle. Pelastuksen osallisuutta kuvaa sana rauha, jota toivotetaan taloon, johon saavutaan. Tuomiopäivän lähestymistä niille, jotka eivät ota kutsua vastaan symboloi pölyjen pudistaminen jaloista. Työn kiireellisyys näkyy siinä, että aikaa ei ole pitkille itämaisille tervehdyksille. Eräät tutkijat näkevät tervehdyksen niukkuuden osoituksena Jeesuksen antaman tehtävän tärkeydestä (Eduard Schweizer).

Alkukirkon lähetys oli sekä kotilähetystä että kaupunkilähetystä. Sanoma Kristuksesta levisi talosta toiseen, mutta sanomaa julistettiin myös suurilla foorumeilla ja julkisuudessa kuten Paavalin työ osoittaa. Joka tapauksessa lähetystyön jatkuessa Kristuk-

sen ajallinen Jumalan valtakunta-käsite muuttuu paikalliseksi käsitteeksi. Aikahorisontti jää sivummalle Jeesuksen tulon viipyessä.

Päivän evankeliumi on kuvausta lähetystyön historiasta. Samalla se herättää kysymyksiä lähetystyön paikasta kristillisten kirkkojen elämässä. Lähetys ei koskaan ole ollut suurten joukkojen työtä kirkkojen toiminnassa. Suomessa sillä on pitkä yhdistystoiminnasta nouseva perinne. Asialle vihkiytyneet ovat katsoneet saavansa toimia vapaammin ja itsenäisemmin oman yhdistyksen puitteissa. Samalla lähetys on myös marginalisoitunut ja se on kirkossa jäsentynyt osaksi erityisen »lähetykskutsun» saaneiden harrastukseksi. Yhdistykset eivät edelleenkaan tee asiaa yhtään helpommaksi. Samaan aikaan kun virallisissa lähetystyötä koskeissa asiakirjoissa korostetaan aivan oikein, että lähetys on kirkon olemassaolosta nousevia pilareita, yhdistykset haluavat pitää kiinni omasta yhdistysidentiteetistään. Lähetysten jäsentymiseen vielä enemmän osaksi kirkon virallista hallintoa ja organisaatiota on pitkä matka, vaikka askelia siihen suuntaan jo otetaan. Oman mausteensa tähän tilanteeseen tuo kansainvälisen diakonian ja lähetysten keskinäinen suhde, joka on aika ajoin ollut hyvinkin jännitteinen ja hankala. Kansainvälinen diakonia ei ole halunnut itseensä »käännytystä» harjoittavan leimaa. Se on katsonut, että työn on nouseva motiveista, joihin ei sisälly ideologista pakkovienttiä. Teologiset linjaukset onneksi muuttuvat ja kääntyvät. Kuilu lähetysten ja diakonian välillä on kutistunut. Kysymys on saman kirkon ja sen Herran työn eri puolista.

Yksilötasolla voitaisiin ajatella, että lähetys on jokaisen kastetun kristityn asia. Näin ainakin lähetysten puolella mieluummin nähdään. Kysymyksestä tulee huomattavasti vaikeampi kun ajatellaan, mitä se konkreettisesti merkitsee. Aika harva uskaltaa tai edes haluaa ajatella itseään lähetystyöntekijänä. Lähetystyöhön liittyvät mielikuvat ovat latautuneet joko niin ylevinä ja korkeina tai sitten niin kielteisinä, että on vaikea soviittaa itselleen lähetystyöntekijän manttelia. Olisiko mahdollista ajatella itseään Kristuksen lähetystyöntekijänä niin, että määrittelee itsenäisesti itselleen ne rajat, joissa voi ajatella olevansa lähettätilä? Ihmiset ovat yllättävän kiinnostuneita elämänsä katsomuksiin liittyvistä kysymyksistä, kun niiden käsittelemiseen syntyy luonteva tila ja paikka. Ehkäpä tämän tilan tarjoaminen erilaisille pohdinnoille jo riittää?!

*Jouko Lankinen
hiippakuntasihtööri, Oulun tuomiokapituli*

20.10.

Uskon perustus

Uskonpuhdistuksen muistopäivä

4. rukouspäivä

Mt. 16:1–4

Jes. 30:18–21, Lk. 24:33–44, Ef.

5:6–10

Virret:

Alkuvirsi 261: 1–4

Kiitosvirsi 325: 4

Päivän virsi 188: 4–7

Uhrivirsi 301

Ehtoollisvirsi 335

Päätösvirsi 272

Jumalan pelastuslahja: meissä ja meidän ulkopuolellamme

Uskonpuhdistukselle omistettuna sunnuntaina on hyvä tilaisuus tutkia, minkälaiseen uskoon protestanttiset reformaattorit halusivat johdattaa kristikuntaa. Perinteinen käsitys pitää edelleen paikkansa: protestanttinen kristillisuus haluaa ankkuroida uskonsa Raamattuun ja se pitää uskonaarteenaan oppia pelastuksesta uskon kautta Kristukseen ilman lain tekoja. Molempia kohtia on tietenkin hyvä tarkentaa. Raamatun arvovallan korostaminen ei merkitse tradition väheksymistä. Ajatus uskosta ilman lain tekoja ei ole kannanotto tekoja vastaan vaan muistutus uskon ja tekojen oikeasta marssijärjestyksestä: usko — joka jo omistaa kaiken pelastukseen tarvittavan — seuraa hyviä tekoja.

Roomalaiskirjeen teksti (5:1–11) johdattaa uskota vanhurskauttamisen kahteen ulottuvuuteen. 1) Jumala on jo valmistanut kaiken ja 2) meitä kutsutaan kristillisen kilvoittelun prosessiin. Paavali esittää monta soteriologista teemaa, jotka valottavat sitä, mitä Jumala on jo tehnyt Kristuksen kautta. Meidät on vanhurskautettu (tämä on niitä harvoja kohtia, jossa Paavali puhuu vanhurskauttamisesta menneen ajan

tapahtumana), meille on avattu pääsy armoon, Kristus on kuollut puolestamme, Jumala on tehnyt sovinnon meidän — vihollistemme — kanssa.

Apostoli viittaa hienosti ihmisen arvottomaan lähtökohtaan jakeissa 5:6–10. Olimme »heikkoja» (nykykäännös selittää yksityiskohtaisemmin: »meistä ei ollut itseämme auttamaan»), syntisiä ja Jumalan vihollisia. Nämä ilmaukset muodostavat nousevan kaaren, joka huipentuu Jumalan vihollisuuteen. Mutta Jumalan hyvyys on suurempi kuin ihmisen pahuus ja vieraantuneisuus. Kun vielä olimme heikkoja, Kristus kuoli meidän jumalattomien puolesta. Kun vielä olimme syntisiä, Kristus kuoli tähtemme. Kun olimme Jumalan vihollisia, Jumalan Poika saattoi meidät sovintoon Jumalan kanssa.

Jumalan pelastusteot kutsuvat ihmisen kilvoittelun prosessiin. Saarnaaja voi löytää viittauksen kilvoitteluun jakeista 5:3–5, jossa Paavali puhuu ahdingosta, kestävydestä, koetuksesta selviämisestä ja toivosta. Kristitty taistelee ulkoisia ja sisäisiä vihollisia vastaan eläessään todeksi uskoa. Vaikka kyse on taistelusta, odottaa kristittyä riemuvoitto. Hänen toivonsa lopullisesta pelastuksesta ei ole turha, sillä kristitylle on annettu Pyhä Henki.

Jae 5:5 on tuottanut selittäjille vaikeuksia. Nykyisen käännöksen mukaan »Jumala on vuodattanut rakautensa meidän sydämiimme antamalla meille Pyhän Hengen». Alkukielen mukaan Jumalan rakkaus on vuodatettu »Pyhän Hengen kautta (kr. *dia*)». Onko Pyhä Henki Jumalan rakkauden sisältö, vai onko Pyhä Henki se instrumentti, joka välittää rakkauden? Ehkä näiden vaihtoehtojen välinen ero ei ole kovin suuri. Joka tapauksessa tässä Paavali tuo esiin vahvan kokemuksellisuuden korostuksen. Kristittyjen sydämissä vaikuttaa Jumalan rakkaus. Kyse ei ole pelkästä teoriasta tai uskonvakaumuksesta, jolla ei ole minkäänlaisia kokemuksellisia ulottuvuuksia. Apostolin uskon mukaan Pyhä Henki johdattaa kristittyjä ja vaikuttaa heissä. Pyhän Hengen kokemuksen painotus onkin mielekästä tässä, sillä edellisissä jakeissa, 5:3–4, puhuttiin kristityn kilvoittelusta. Se on mahdollista, koska Pyhä Henki vaikuttaa kristityissä.

Saarnaajan vaikea tehtävä on pitää tässä esitetyt kaksi näkökohtaa tasapainossa. Toisaalta Jumala on valmistanut kaiken ja tämä on tapahtunut meidän ulkopuolellamme. Toisaalta pelastustapahtuma tulee meihin ja se vaikuttaa meissä.

Ps. Mielenkiintoista todeta, että evankeliumikirja käyttää epämuodikkaan rohkeasti vanhaa termiä *uskonpuhdistus* ekumeenisesti tahdikkaamman termin *reformaatio* sijaan. Termi uskonpuhdistus on reformaatiota paljon terävämpi ilmaus. Se viittaa siihen, että myöhäiskeskiajan kirkon uskossa ja elämässä oli aihetta suursiivoukseen. Uudistumista tarkoittava sana reformaatio on paljon pehmeämpi ilmaus. Uudistuksia eli reformejahan tehdään aina. Jumalanpalvelusjärjestystä, virsikirjaa ja raamatunkäännöstä uudistetaan ajanmukaisempaan asuun. Tällä ei tarkoiteta sitä, että vanhat käännökset ja messut olisivat virheellisiä. Ne ovat vain ilmiänsultaan vanhentuneita. Sen sijaan puhe puhdistamisesta, koskee se sitten

uskonsanomaa ylipäättään tai vaikka messua tai raamatunkäännöstä, viittaa radikaalimpaan suunnanmuutokseen. Jotakin on mennyt pieleen ja nyt asia on syytä korjata.

Kristinuskoon kuuluu ajatus siitä, että uskoa voidaan joskus joutua puhdistamaan, ei vain uudistamaan ajanmukaistamisen merkityksessä. Kirkko ei ole erehtymätön. Hyvä esimerkki tästä on noin 1900 vuotta vallinnut teologisesti hatarasti perusteltavissa oleva näkemys pappeuden sukupuolisidonnaisuudesta. Onneksi tämä epäkohta on korjattu meidän kirkossamme.

*Kari Kuula, TT
Kuopion Puijon seurakunnan pastori*

27.10

Antakaa toisillenne anteeksi

23. sunn. helluntaista

Mt. 18:15–22

Virret:

Alkuvirsi 436: 1, 5

Synnintunnustusvirsi 289

Kiitosvirsi 130

Päivänvirsi 442

Uhrivirsi 439

Ehtoollisvirsi 223

Päätösvirsi 326: 1, 8, 9

Armahtaminen

Anteeksiantamus, armahtaminen on elämänasenne. Toki se on erillisiä tekoja myös. Sen tulisi vaikuttaa taustalla yksityisiin tekoihimme. Anteeksiantavan mielen tulisi olla kristityllä jatkuvan kilvoittelun asia, vaikka pohjimmiltaan se on Jumalan lahjaa elämässämme.

Riitakysymyksissä (j. 15–20) anteeksiantamuksella pitäisi olla myös keskeinen sija. Jeesus hyväksyy kurinpidon ensimmäiseksi asteeksi kahdenkeskisen nuhtelun (j. 15). Kahden kesken asian puheeksi ottaminen ei ole koskaan helppoa. Kynnyksiä ja ennakoasenteita kyllä löytyy liian helposti. Loukatun tulisi saada toinen kuulemaan. Rakkaus ei iloitse vääryydestä, vaan totuuden voittaessa (1. Kor. 13:6). Mahdollisimman selkeän totuuden löytäminen auttaisi ongelmatilanteessa. Tulos ei ole kuitenkaan varma, koska inhimilliset rajoitukset tulevat liiankin nopeasti vastaan. Keskinäinen syyttely ei auta.

Jeesus tuo esille seuraavaksi todistajien kutsumisen tilanteeseen, yksi tai kaksi muuta.

Todistajien määrän perustelu löytyy 5 Ms. 19:15. Tosin asianomistaja joutuu tällöin toiseksi tai kolmanneksi todistajaksi, mikä on oikeuskäytännön vastaista. Ilmeisesti Jeesuksen ajattelussa asianomistajan tilanne ei saa olla etusijalla, vaan vääryyden aiheuttajan auttaminen ja tämän uskon tila. Siitä on syytä olla huolissaan.

Seurakunta on kolmas aste riitaprosessissa (j. 17). Erottaminen seurakunnasta on mahdollinen myös Jeesuksen mukaan. Meille tänä päivänä tällainen on kovin vierasta. Jatkuva kysymys on puolestaan se, kuinka esteitä ja kynnyksiä voisimme poistaa ihmisten mielistä, jotka estävät heitä osallistumasta. Kukaan ei saisi tulla torjutuksi. Välinpitämättömyyskin lähimmäistä kohtaan on jo täysin väärin, olipa elämäntilanne hänen kohdallaan mikä hyvänsä.

Ns. avainten valta, sitomisen ja päästämisen valta on tuomiovaltaa, johon myös anteeksiantamus sisältyy. Käsitettävää suurina ovat Jeesuksen lupaukset evankeliumissamme rukousten kuulemisesta ja jatkuvasta läsnäolosta. Monet ovat ne, jotka saavat rohkaisua ja lohdutusta näistä sanoista. Tänäkin päivänä kristityt ja Kristuksen kirkko elävät niistä. Sana ja sakramentit ovat tienä jokapäiväiseen anteeksiantamukseen, luottamukseen huolenpidosta ja rakkaudesta. Edelliseen hyvänä jatkona on Jeesuksen opetus anteeksiantamisesta, jonka Pietari sai kokea. Läksy on vaikea syntiselle ihmiselle: uskon ja rakkauden yhteenkuuluminen elämässämme. Meidän tulisi antaa anteeksi toisillemme, jopa ilman, että toinen pyytää sitä. Usko ei muutu tällaiseksi armahtavaisuudeksi kovin helposti meissä. Rakkauden tekoja meiltä kysytään. Armo tulvii Jumalasta meihin, mutta se pysähtyy liian usein itsekkääseen ja ahtaaseen sisimpäämme. Peräti seitsemän kertaako? Jeesus muuttaa kertojen määrän rajattomaksi, koska Jumalan armahtavaisuutta meitä kohtaan se kuvaa. Isä antaa alati ja rajattomasti anteeksi. Tästä johtuen meidän tulisi olla jatkuvassa rakkauden velassa myös toisiamme kohtaan. »Älkää olko kenellekään mitään velkaa, paitsi rakastatte toisiaanne» (Rm. 13:8).

Velassa olemisen tila saisi olla pysyvä. Jumalan äärettömän anteeksiantamuksen äärelle kun pysähdymme, niin velassa olemisen tila kyllä säilyy. Isä meidän -rukouksen tuttu kuuluu: »Anna meille meidän syntimme anteeksi, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meitä vastaan rikkinneet». Rukoileva ja nöyrä mieli on paikallaan tämän rajattoman anteeksiantamisen tehtävän äärellä.

Isä kyllä antaa anteeksi meille. Siihen saamme luottaa. Tästä elämänlähteestä saamme uutta puhtia armahtamiseen. Vuorisaarnassa Jeesuksen vakuutus kuuluu: »Autuaita ne, jotka toisia armahtavat; heitäkin armahdetaan (Mt. 5:7).

*Työryhmä: seurakuntapastori Arvo Repo ja
kanttori Anna-Maija Valjus, Jyväskylän
kaupunkiseurakunta.*

2.11.

Pyhien yhteys

Pyhäinpäivä

Mt. 5:1–12

Virret:

Alkuvirsi 617: 1, 4–5

Kiitosvirsi 126

Päivän virsi 142: 1–4

Uhrivirsi 200

Ehtoollisvirsi 229

Ylistysvirsi 330: 5–6

Olet autuas!

»Sana autuas ei viittaa vain kuolleisiin. Jokainen Kristuksen oma on autuas. Hän on uskossa osallinen näkymättömästä pyhien yhteydestä. Päivän perinteinen evankeliumi on Jeesuksen vuorisaarnan autuaaksijulistus.» Näin voi mukailla evankeliumikirjan tekstiä. Jeesuksen yhdeksän autuaaksijulistusta ovat todellinen saarna, opetuspuhe Jumalan valtakunnan luonteesta ja niistä ominaisuuksista, jotka sen kansalaisilla on. Puhe on saanut osakseen paljon ihailua. Itse tapahtumaa on usein kuvattu idylliseksi ja kauniiksi: seestynyt tunnelma järven rannalla, vuoren rinteellä. Niin kuin Mooses Siinailta sai lain annettavaksi kansalle, Jeesus puhui nyt vuorella hartaana kuuntelevalle kansanjoukolle, sanoja uuden Jumalan kansan elämäntavasta.

Mutta oikeastaan puhe oli karua kertomaa elämän tosiasioista. On köyhyyttä, murhetta ja vainoa. Jumalan valtakunta näyttäytyy merkillisenä. Johtaja on hän, joka palvelee (Mk. 9:35). Valtakuntaan tulevat Jeesuksen puheen mukaan ihmiset, jotka eivät vaikuta kovin voimakkailta tai onnistuneilta. Valtakunta ei todellakaan ole ihmisten aikaansaannos. Epäonnistuneille ja heikoille on annettu lahjoja ja niistä ennen muuta on puhe. Onnellisten lista on hämmästyttävä. Luukas esittää omaksi autuaaksijulistuksessaan vain neljä ihmisryhmää. Matteuksella on enemmän elämäntapaan liittyviä ominaisuuksia. Hänellä saarnan, opetuksen tarkoitus näkyy selkeämmin.

Köyhät olivat Vanhassa testamentissa todella köyhiä, usein maaseudun yksinkertaista kansaa ilman arvostusta tai jopa muiden ahdistamia. Vaikka heitä vainottiin Jumala-uskonsa tähden, he pysyivät lujina. Heidän ainoa toivonsa oli Jumalassa. He olivat oppineet kovassa elämäntutkimuksessa, ettei mikään ole itsestään selvää. Elämän hyvät lahjat ovat lahjaa

Jumalalta. Matteuksella on lisäys »hengessään» köyhät. Sen ei tarvitse olla yksipuolistava ja hengellistävä lisäys. Ihminen on Jumalansa edessä kaikin puolin apua tarvitseva. On voimakas tietoisuus kerjäläisyydestä Jumalan edessä. Itse ei voi auttaa itseään (Ps. 9:13). Pelkkä aineellinen köyhyys ei merkitse autuutta. Usein kuitenkin juuri ulkonaisesti köyhät turvautuivat kaikessa Jumalan apuun.

Murheelliset eivät ole ummistaneet silmiään omalta ja ympäristön hädältä. He eivät ole etsineet turhaan lohdutusta ja unohdusta. He surevat synnin valtaa itsessä ja yhteiskunnassa. Se tuottaa murhetta. He odottavat Jumalan lohdutusta. Lohdutuksen saamista ilmaisevan verbin merkitys on kutsua luo, kutsua sivuun. Nämä ihmiset kutsutaan sivuun, Jumalan lähelle. Lohdutus tulee häneltä.

Kärsivälliset ja rauhantekijät ovat luopuneet valankäytöstä omaksi hyväksi. He ovat ymmärtäneet jotakin Jeesuksen sanomasta (Mt. 5:40–42, 7:12). Kärsivällisyys oli Jeesuksen ominaisuus, kun hän jätti valtansa ja tuli ihmiseksi. Rauha on messiaanisen ajan tuntomerkki ja siitä tuli kristittyjen tervehdys. Rauha on ihmisen unelma. Rauhalla on tekijä. Kristus teki rauhan Jumalan ja ihmisten välille. Hänen seuraajansa, autuaat eli ne, joilla on Jumalan lapsen nimi, ovat rauhantekijöitä. He ovat aktiivisia rakkauden teoissa. Nämä vallasta luopuneet, kärsivälliset, perivät maan. Taustalla on koko rikas käsitys maasta ja sen yltykyläisyydestä. Se tuli lahjana Israelin kansalle.

Jumalan kansan ominaisuuksiin kuuluu myös oikeudenmukaisuuden ikävä. Vanhurskaus tosin aiheuttaa vaikeuksia, jopa vainoakin. Lopuksi puheen persoonana muuttuu. Sanat kohdistuvat suoraan opetuslapsiin. Kristuksen seuraajien ja hänen kirkkonsa elämää ei ole tarkoitettukaan ulkonaisesti helpoksi. Sana autuas merkitsee muutakin kuin lepoa. Pyrkimys elää Kristuksen seuraajana ei usein helpota elämää. Kuitenkin olet autuas, merkitsee, että nautit jo nyt elämän lahjasta, elämän, jolla on toivo.

Kristilliseen elämäntapaan liittyvät sanat armahavista ja puhdassydämisistä. Rikkoneen lähimmäisen armahtaminen esiintyy Jeesuksen opetuksessa usein. Kosto ei ratkaise ongelmia ihmisten eikä kansakuntien välillä. Vai onko päinvastaisia esimerkkejä? Puhdassydämyys ilmenee teoissa puhtaina vaikeutina. Puhtaus ei ole vain rituaalista, ulkonaisista. Se on sydämen puhtautta ja sen rukoileminen oli tuttua psalmistallekin (Ps. 51).

Vuorisaarna on useimpien mielessä kuin runo. Sen realismi ja sen suuri lupaus voi jäädä tavoittamatta. Ensimmäiseksi tulevat aina eteen sanat: »autuaita ovat köyhät» tai »hengessään köyhät». Ajattelen kaikkia, jotka aikojen saatossa ovat olleet köyhiä, todella köyhiä ilman apua tai lievitystä ja monia, jotka ovat sitä nytkin. Monet ovat olleet hengessään köyhiä ja ovat kokeneet sen kipeästi itsinkin. Onko tässä turha lupaus heille? Olet autuas! Kyselen, onko tämä sana nimenomaan meille, joilla on kaikkea enemmän kuin tarvitsemme. Meidän tulisi tarkistaa, missä on autuutemme ja onnemme

perusta. Tai sitten tässä ei ole kaikki. Tähtäyspiste onkin siinä, että niin ulkonaisesti ja henkisesti kuin myös hengellisesti rikkaat ja köyhät näkisivät jotakin siitä, mihin Jumala on ihmisensä tarkoittanut, mikä on Jumalan valtakunta. Sehän ei ole valloitus, vaan perintö. Jospa tarkoitus on tekstin äärellä aavistella, mitä syvimältäan on elämä — katoava ja kuitenkin ikuinen.

Seija Molina
Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan
kappalainen

3.11.

Kahden valtakunnan kansalaisena

24. sunn. helluntaista

Lk. 12:4–7

Virret:

Alkuvirsi 545

Kiitosvirsi 126

Päivän virsi 581

Uhrivirsi 259

Ehtoollisvirsi 230

Päättövirsi 125

Näkyvää ja näkymätöntä

Sunnuntain yleisaihe puhuu kristitystä kahdessa ulottuvuudessa, jotka ovat samanaikaisesti läsnä. Näkymätön ja näkyvä ovat kristillisen elämäntulkinnan puolia, jotka kietoutuvat yhteen. Tasapainon menettäminen vääristää ja yksipuolistaa horisontin. Jos näkymätön puoli elämästä korostuu tämän näkyvän elämän kustannuksella, tulee tästä elämästä vain pakollinen välivaihe, joka on jollakin tavalla rämmittävä läpi. Tällöin voisi sanoa, että mitä lyhyempi elämä, sen parempi. Jos taas sanoma Kristuksesta jää pelkästään näkyvän elämän tasolle, tulee evankeliumista sosiaalista hyväntekeväisyyttä eikä sen enempää. Kristilliselle toivolle ei silloin jää enää juurikaan tilaa.

Elämisen ongelmat ja ahdistukset lienevät suhteellisen samoja kaikille riippumatta maailmankuvasta. Eräänä heinäkuaisena päivänä tunnistin tunteen, joka on tullessaan aina hankala vieras — ikävystyminen. Sen kanssa on hankala elää — kun

mikään ei huvita eikä mistään saa iloa. Herman Hesse kirjassaan Arosusi puhuu tästä ikävystymisestä ironiseen sävyyn: »Erinomaisen ihastuttava asia tämä tyytyväisyys, tämä tuskattomuus, erinomaisia tämäiset siedettäväksi nujerretut päivät; tuska sen enempää kuin ilokaan ei uskalla huutaa ääneensä, vaan kaikki hiiviskelee hiljaa kuiskaten ja varpaisillaan. Mutta nyt on kuitenkin niin, että nimenomaan tätä tyytyväisyyttä en voi sietää, että se tuota pikaa käy minulle tympäiseväksi ja inhottavaksi, että minun vimmaista epätoivoa täynnä täytyy paeta johonkin toiseen lämpötilaan, mikäli mahdollista ilontunteen tietä, mutta tarpeen tullen myös tuskan tietä. Kun olen vähän aikaa elänyt ilman iloa ja ilman tuskaa ja hengittänyt niin sanottujen hyvien päivien lenseätä, laimeaa ilmaa, silloin tunnen lapsen tapaan sielussani itseni niin viheliäiseksi ja kurjaksi, että paikkaan ruostuneen kiittolisuuden-lyyräni vasten uneliaan tyytyväisyydenjumalan tympeää naamaa ja mieluummin vaihdan huoneenlämmön leppoisan hyväilyn oikein prullisen piinan polttoon. Ja niin minussa syttyy villi himo kokea jotain kuohuttavaa, kokea sensaatioita...»

Ikävystyminen on outo asia. Heinäkuussa tein viikon pituisen purjehduksen Perämerellä Ruotsin rannikolle. Pisin yhtämittainen veneessä olo oli 31 tuntia. Suurin osa purjevenneessä kulutetusta ajasta on kiireetöntä olemista ja viipymistä. Kertaakaan en viikon aikana tuntenut ikävystyneeni, vaikka venneessä kulutettiin paljon aikaa vain istuskellen ja ihmetellen. Ikävystyminen vaivaakin vasta palatessa kotiympyröihin, kun kaikki sataman tarjoamat virikkeet, ilot ja houkutukset ovat läsnä. Se tuo mieleen ajatuksen, että onko niin, että ihmisen aivot eivät kestä kaikkea sitä virikkeellisuutta, mikä on mahdollista kokea. Vastareaktio voi olla masentuminen, tympääntyminen, ilottomuus ja ikävystyminen. Suuntautuessaan torjumaan ikävystymistä ja keskittymällä koko ajan uusiin asioihin ihminen kadottaa yhteyden itseensä ja Luojaansa.

Päivän evankeliumissa Jeesus asettaa ihmisen rinnalle varpusen. Lapsuudestani jo muistan kuinka varpusta pidettiin aika vähäpätöisenä pikkulintuna. Toreilla ja kahviloiden terasseilla varpuset keräävät ne tähteet, joita ihmisten kahvipöydistä putoilee kadulle. Jumala pitää silti huolen varpusistaan ja laskee ne. Ihmisen elämällä on vähintään yhtäläinen arvo. Mielessäni liitän rinnastuksen varpusista ja ihmisestä siihen, että ihminen alkaa voida pahoin aina silloin, kun hän joutuu jotenkin erilleen muusta luomakunnasta itse luomansa keinomaailman suojiin. Mieli rauhoittuu ja tasapainottuu silloin, kun yhteys muuhun luomakuntaan palautuu. Luodussa, näkyvässä maailmassa Jumala on salattuna läsnä. Emme tietoisesti sitä aina ajattele, mutta tunnemme itsessämme sen parantavan vaikutuksen, joka luonnosta virtaa meihin.

Jouko Lankinen
hiippakuntasihtööri, Oulun tuomiokapituli

10.11.

Kuolemasta elämään

25. sunn. helluntaista

Jh. 6:37–40

Alkuvirsi 369

Kiitosvirsi 133

Päivän virsi 613

Uhrivirsi 616: 1, 4–6

Ehtoollisvirsi 525

Päätösvirsi 404

Kuoleman voitto on vasta edessä päin

Mitä ihmiselle tapahtuu kuoleman jälkeen? Vaikka kysymykseen ei tässä ajassa saada ehdottoman varmaa vastausta, sen esittäminen ei ole turhaa. Kuolema itsessään on elämän varmin asia. Kaikki kerran kuolemme. Siksi kysymys kuolemanjälkeisyydestä koskee jokaista ihmistä.

Pyhän tekstit antavat hyvän lähtökohdan tämän vaikean kysymyksen pohdiskeluun. Johanneksen evankeliumin mukaan Kristus herättää omansa »viimeisenä päivänä.» Siihen asti Jeesuksen omatkin ovat kuoleman hallussa. Myös Paavali ajatteli, että kristityt ovat elämän vastakohdan eli kuoleman tilassa Kristuksen paluuseen saakka. Silloin kuolleet herätetään ja elävät muuttuvat (1 Tess. 4). Nämä ajatuksenkulut eivät anna tilaa ns. välitilaopille, jonka mukaan ihmisen sielu on jossakin tämän ajan ja lopullisen pelastuksen »välitilassa» ennen Kristuksen paluuta ja historian loppua.

Tätä näkemystä on joskus kutsuttu ns. »kokokuolemaopiksi». Näkemystä voidaan pitää aidosti raamatullisena. Se perustuu VT:n näkemykseen ihmisestä luotuna olentona. Ihminen on luotu rajalliseksi, kaotavaksi. Hänessä itsessään ei ole iankaikkista elämää, vaan hän elää, jos Jumala antaa hänelle iankaikkisen elämän. Kristus-sanoman mukaan Jumala antaa iankaikkisen elämän, mutta ei kaikille, vaan vain hänen valitsemilleen. Tämä väite lyö länsimaista demokraattiteologia korvalle, sillä hän odottaisi Jumalan antavan kaikille ja yhtä paljon, ja vielä kaikille paljon. Raamatun Jumala on totisesti toisenlainen.

Hellenistisestä maailmasta tunkeutui jo juutalaisuuteen ja myös varhaiseen kristillisyyteen toinenkin tulkinta kuolemasta. Sielu on kuulematon. Siksi

kuoleva ei raukea tyhjiin vaan siirtyy johonkin väli-tilaan odottamaan Jumalan loppuratkaisua. Tämä ajatus on sielunhoidollisesti rakentava. Ehkä tästäkin syystä siitä tuli hallitseva ajatus myöhempään kristilliseen teologiaan.

Voisikohan saarnaaja esitellä seurakunnalle näitä kahta tulkintalinjaa? Dogmaattinenhan ei kannata olla tässä kysymyksessä. On kuitenkin sanottava, että kokokuolema-mallin valossa opetus Kristuksesta kuoleman voittajana tuntuu paljon todellisemmalta. Kokokuolema-ajatuksesta seuraa mielenkiintoinen helvettiä koskeva johtopäätös: Ne, joita Jumala ei ole valinnut pelastukseen, palaavat siihen olemattomuuden tilaan, jossa he olivat ennen kuin heidät luotiin.

Kari Kuula, TT

Kuopion Puijon seurakunnan pastori

17.11.

Valvokaa!

Valvomisen sunn.

Mk. 13:33–37

Virret:

Alkuvirsi 148

Kiitosvirsi Pyhälle Kolminaisuudelle

726

Päivän virsi 160

Uhrivirsi 152:1–

Ehtoollisvirret 228 ja 232

Ylistysvirsi 339:3–4

Päätösmusiikkina improvisaatio

virrestä 148

Jeesuksen tulon odotuksessa

Messu Turun tuomiokirkossa

Valvomisen sunnuntain messu on luonteeltaan juhlamessu. Turun tuomiokirkon suurkuoro, Chorus Cathedralis Aboensis (CCA), täyttää 20 vuotta. CCA-kuoro laulaa Juha Kuivasen johdolla messussa »kah-

den ääripään» musiikkia: osia Einojuhani Rautavaaran Vigiliasta sekä ressenssin ajan kirkkomusiikkia. Messussa liturgina toimii kappalainen Vesa Nuorva, tuomiorovasti Rauno Heikola saarnaa, kanttorina toimii Jukka Pietilä ja urkurina Pauli Pietiläinen. Ehtoollisavustajina toimii Turun tuomiokirkkoseurakunnan pappeja ja diakoniatyöntekijöitä. Kulkue-ristin ja kynttilöiden kantajina sekä tekstinlukijoina ja esirukousavustajina toimii CCA-kuorolaisia.

MESSUN TOTEUTUKSESTA

Käytetään kolmatta sävelmäsarjaa. Kyrie-litania ja Gloria toteutetaan niin, että esilaulajana toimii yksi kuoron laulajista omalla paikallaan langattoman mikrofoniin avulla. Liturgi kantilloi päivän rukouksen (nro 3), prefaation, ehtoollisen asetussanat, ehtoollisrukouksen loppudoksologian ja Herran siunauksen, viimeksi mainitun urkusäestyksellä. Yhteisenä esirukouksena on Herra armahda -rukous (Jumalanpalvelusten kirja s. 262–265), joka jaksotetaan jumalanpalvelusuidistuksen kokeilumateriaalin Kyrie-laululla nro 11 (»Taizén Kyrie«).

TUOMIOROVASTIN SAARNANJUURET

Jokaisella on kokemuksia valvomisesta. Moni joutuu pakosta valvomaan, sairauden, surun, työttömyyden, perhehuolien, työpaineen, pelon, toivottomuuden tai epäuskon vuoksi. Tällainen valvominen on ahdistavaa ja elämää kuluttavaa. Ei ole lepoa eikä rauhaa päivällä eikä aina yölläkään. Aikakin tuntuu silloin usein pysähtyvän. Lopulta ihminen voi jäädä kokonaan yksin. Ihmissuhteet vähenevät ja elämä autioituu.

Tekstimme valvominen tarkoittaa aktiivisuutta, elämän todellisuuden kohtaamista ja vastuullista elämänasennetta. Se merkitsee, että on tarkkailtava, onko suunta oikea ja päämäärä tiedossa, mihin kuljetaan. Elämä merkitsee todella elämistä eikä vain ajan kulumista ja kuluttamista. Jokaisen elämällä on tarkoitus ja päämäärä. Elämään liittyy myös tehtävä, joka meille on uskottu ja annettu. Jo pyhässä kasteessa sen saimme, kun meidät liitettiin Jumalan lapsiksi ja taivaan perillisiksi. Herramme ja Vapahtajamme kutsui meidät opetuslapsikseen ja hoitamaan sitä tehtävää, joka siihen liittyy. Se on ihmisenä elämään, uskomaan ja rakastamaan.

Valvomisen sunnuntai muistuttaa meitä ajan rajallisuudesta. Jokainen joutuu sen myös omassa elämässään ja lähipiirissään kokemaan. Ei ole väärin ajatella, että kuolemaakin tulisi kohdata ennen kuin kuolema kohtaa meidät. Elämän todellisuus osoittaa myös sen, että meidän näkökulmastamme katsottuna elämä päättyy usein yllättäen. Jumalan näkökulmasta katsottuna mitään yllätyksiä ei tapahdu, koska hänellä on oma suunnitelmansa.

Alkuseurakunta eli Jeesuksen toisen tulon odotuksessa. Jeesus tahtoi kuitenkin opettaa opetuslapsilleen, että tarkka ajankohta hänen tulemiselleen ei

ollut ihmisten tiedossa. Isä yksin sen tietää. Jeesuksen ylösnouseminen kuolleista merkitsi lopun aikojen alkamista. »Herralle yksi päivä on kuin tuhat vuotta ja tuhat vuotta kuin yksi päivä» (2 Piet. 3, 8). Tämä raamatullinen aikaperspektiivi kertoo meille, miten toisenlaista aika on Jumalan näkökulmasta. On tärkeää seurata ajan merkkejä, mutta on väärin asettaa määraaikoja Herran tulolle.

Jeesus opettaa tekstissämme oikeaa valvomista. Se on kristityn elämää, jokapäiväisten tehtävien suorittamista, uskomista ja rakastamista, lähimmäisen palvelemista ja sen tiedostamista, että ajallinen elämä on rajallinen, että tämän elämän jälkeen alkaa iankaikkisuus. Iankaikkinen elämä alkaa jo tämän elämän keskellä, ja jos se ei jo täällä ala, se ei ala koskaan. Tässä on tekstimme ja pyhäpäivämme vakavuus. Elämä on otettava todesta. Kun näin tapahtuu se tuo mukanaan myös perusturvallisuuden. Jaakko Haavio toteaa osuvasti runossaan On Herran käsi väkevin: »Oi tulkaa, Isän siunatut! Te rakastetut, kaivatut, on tilaa vielä teille, korvessa harhailleille.»

Valvomisen sunnuntain evankeliumikaan ei ole ahdistava, vaan se on kirkas ja valoisa. Maailman pimeä tausta sen tekee. Emme ole kulkemassa jotta-kin epämääräistä tulevaisuutta kohti, vaan me saamme odottaa uutta elämää taivaassa. Siksi kristityn elämässä, vaikka onkin paljon yötä ja päivää, siinä on kuitenkin paljon enemmän päivää. Me olemme päivän lapsia. Me saamme elää Kristuksen tulemisen odotuksessa.

*Työryhmä: Vesa Nuorva, Rauno Heikola,
Jukka Pietilä, Pauli Pietiläinen ja Juha
Kuivanen.*

24.11.

Kristus, kaikkeuden Herra

**Tuomiosunn., Kristuksen
kuninkuuden sunn.**

Mt. 25:31–46

Virret:

Alkuvirsi 283: 1–5

Kiitosvirsi 132

Päivän virsi 162

Uhrivirsi 177

Ehtoollisvirsi 228

Loppuvirsi 601: 4–5

Yllätysten päivä

Voisi ajatella, että tuomiosunnuntaina on puhe kaukana tulevaisuudessa olevista tapahtumista. Niin tietysti osaksi onkin. Kuitenkin tuomiosunnuntain perinteinen evankeliumiteksti, Matteuksen säilyttämä Jeesuksen puhe, ohjaa hyvin määrätietoisesti katsomaan myös aivan lähelle, lähimmäiseen ja erityisesti vähäisimpään lähimmäiseen. Matteuksella on useita Jeesuksen puheita, joissa aiheena on Jumalan valtakunta ja Jumalan tuomio. Ennen kärsimyshistoriaa on monia opetuslapsille kerrottuja vertauksia nimenomaan lopunajan tapahtumista. Viimeisenä on vertaus viimeisestä tuomiosta. Oikeastaan sitä voisi luonnehtia paremmin tuomiota kuvaavaksi näytelmäksi tai profetaattiseksi kuvaukseksi.

On selvää, että kertomuksen tarkoitus ei aihepiiristään huolimatta ole ohjata pohtimaan tarkoin viimeistä tuomiota. Yksityiskohdat tuosta päivästä jäävät Jeesuksen opetuksessa sittenkin vähäisiksi. Taivaasta tai helvetistä ei esitetä tarkkaa kuvausta. Sitä vastoin Jeesus esittää seikat, joiden pohjalta tuomio tapahtuu. Ehkä se on hämmästyttävää, mutta keskeisiksi nousevat tämän ajan kysymykset, ajan, jossa on nälkäisiä, kodittomia, alastomia, sairaita ja vankeja. Tässä ajassa tapahtuu ratkaisevaa. Tuomio on jossakin mielessä jo täällä. On pakko jäädä miettimään sitä, että elämässä voi todellakin toimia kovin eri tavoin. Voi tehdä erilaisia ratkaisuja monissa vaikeissa kysymyksissä. Mistä se kaikki kumpuaa?

Vaikka yksityiskohdat jäävät Jeesuksen puheessa selvittämättä, voi tuosta päivästä sanoa jotakin. Kristus on tuomari, kuningas. Hänen herruutensa on ilmeinen kaikille. Muu ei olekaan yhtä ilmeistä, sillä päivä on kaikille yllätysten päivä. Jumalamme tuomiot ovat tutkimattomat ja hyvät. Jeesuksen sanoista ilmenee, että ihmisen sisimmästä paljastuu sellais-

ta, mikä on ollut salaisuutta ihmiselle itselleenkin.

Jeesuksen opetuksessa on tässäkin kertomuksessa voimakas kuva elämän kokonaisuudesta. Tämä hetki ja tuleva kuuluvat erottamattomasti yhteen. Siinä, mitä tapahtuu nyt, tulevaisuus on jo alkanut. Maallinen ja taivaallinen, voisi sanoa uskonnollinen, kuuluvat niin ikään yhteen. Tuomiosunnuntain aihe kysyy, miten ne nivoutuvat meidän ja seurakuntamme, kirkon elämässä yhteen. Ovatko ne kokonaisuus? Minkälaisia salaisuuksia paljastuu, kun tätä kokonaisuutta puretaan?

Tämän opetuskertomuksen kohokohdat ovat ehdottomasti jakeet 40 ja 45. Jakeiden opetus on ennestään tuttua (Mt. 10:40–42). Vaikuttava tuomionäytelmä on dramaattinen ja elävä tausta näille totuuksille. Kuninkaan sana kertoo Kristuksen jatkuvasta läsnäolosta tässä maailmassa. Hän on lähelämme monin eri tavoin. Hänen valtakuntansa vaikuttaa nyt jo. Viimeinen tuomio -kuvaus korostaa myös Jumalan omaa työtä valtakunnassaan. Jeesuksen sanat esittävät painokkaasti, että tuomiolla ihmiset eivät tienneet omien hyvien töidensä todellisesta kohteesta. Kukaan ei ollut pyrkinyt niillä Jumalan valtakuntaan. Ne olivat kummunneet jostakin muusta. Nyt paljastuu, että ne olivat Kristus-uskon hedelmiä, Jumalan aikaan saamia. Ihmistä ei siis tuomita hänen tekojensa mukaan, mutta hänet tunnustetaan niistä. Puu tunnetaan hedelmistä, vaikka ne eivät aina niin hyviä ja kauniita olisikaan.

Jeesuksen opetuksella yleensä, ja myös koskien lopunajan tapahtumia, on uskon, toivon ja rakkauden ulottuvuudet. Tämän vaikean ajan keskellä toivo Kristuksen maailmahallinnasta on ylläke toimintaan nyt. Kristus on keskelläme. Aikamme, elämäme ei ole toivotonta ja Jumalan hylkäämää. Täällä tapahtuu asioita, jotka herättävät toivoa. Rakkaus tekee toivon eläväksi.

Kristuksen herruus on vielä kätkettyä. Tuomion kahtiajako ja erottelu toteutuu vasta myöhemmin. Sen Jeesus esitti eri yhteyksissä (Mt. 13:40–43). Mutta nyt jo ihmistä kutsutaan seuraamaan häntä, joka lopulta tulee ja hoitaa viimeisen selvittelyn. Hän on lopullisesti sitoutunut ihmiskuntaan. Häntä palvellaan jo nyt tarvitsemissa ja vähäisimmissä. Eettistä opetusta on mahdotonta antaa irrallaan Kristus-saarnasta. Yhteys Kristukseen on kaiken kristillisen elämän kulmakivi, ja se koskettaa tätä päivää ja tulevaa.

Vaikka yllätysten päivä pysyy yllätyksenä, tällä päivällä on suuri merkitys, koska nykyinen ja tuleva ovat yhteydessä toisiinsa.

Seija Molina

*Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan
kappalainen*

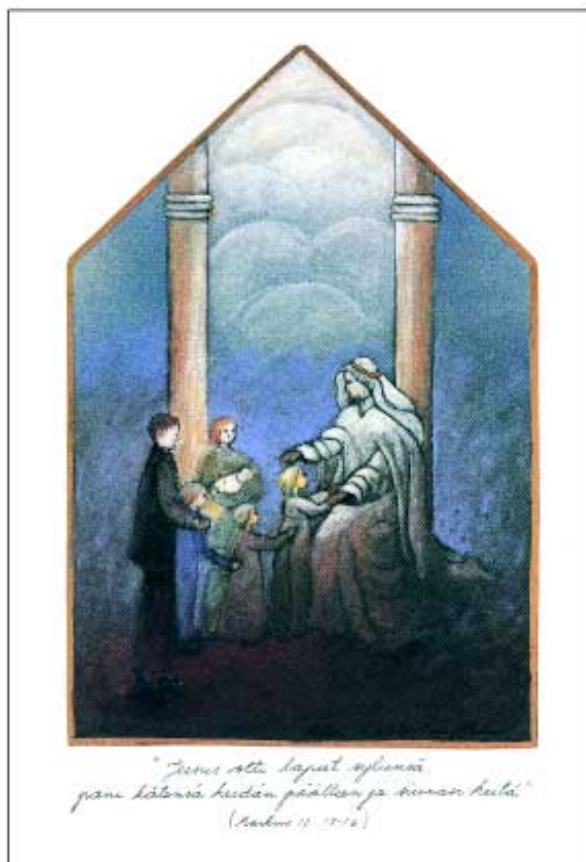

*Sinun turvasi on
ikiaikojen Jumala.
Sinua kannattavat
iankaikkiset käsivarret.*

Taiteilija, professori Heljä Liukko-Sundströmin rakkain raamatunlause kuvaa hyvin Heljän tekemää kastetaulua.

Kastetaulu on seurakunnan lahja uudelle perheenjäsenelle. Sen äärellä on helppo pohtia yhdessä kasteen sisältöä ja merkitystä. Taulu toimii kastepöydällä pienenä alttaritauluna. Se on samalla myös kastetodistus, sillä taulun toisella puolella on paikka kastetiedoille. Taulun alareunaan on kirjoitettu kastetoimituksen yhteydessä luettava lasten evankeliumin lause: "Jeesus otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päälleen ja siunasi heitä." (Mark. 10:13-16)

Ristiäisten jälkeen paras paikka omalle kastetaululle on sängyn vierellä ikiomana iltarukousta uluna. Taulu voi kulkea omistajansa mukana kaikissa elämänvaiheissa muistuttaen kasteen lahjasta, elämästä iankaikkisten käsivarsien varassa.

Kastetaulun lisäksi Heljä Liukko-Sundström on suunnitellut Suojelusenkeli -taulun lapsityön käyttöön. Tuoteperhe täydentyy myöhemmin mm. kummitodistuksilla sekä enkeliaiheisella lahjataululla.

Hinta: kestävässä salkkuunsopivassa muovikansiossa 10 kpl:n nippu 34 €, yksittäin 3,40 €

S U O M E N P I P L I A S E U R A

Kauppiaankatu 7 A 10, PL 173, 00161 Helsinki

Puhelin (09) 625 922 Faksi (09) 625 719,

Raamattumyymälä (09) 669 684, myynti@bible.fi, www.bible.fi

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND

PERUSTETTU 14.1.1918

PUHEENJOHTAJA

Juha Kauppinen
Messukylän kirkkoherra, TT
Helakallionkatu 6 F
33580 Tampere
(03) 219 0203 (työ)
050 554 2427 (GSM)
s-posti: juha.kauppinen@evl.fi

JOHTAJIEN SIHTEERI

HSO-siht. Tuula Anttonen
(09) 150 2453
s-posti: tuula.anttonen@pappisliitto.fi
*Esittelijöiden sihteeri, hallintoelinten
pöytäkirjanpitäjä, Cruxin toimitussihteeri,
matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-
kotsivut.*

TOIMINNANJOHTAJA

Teol. tri Esko Jossas
(09) 150 2467 (työ)
050 511 6683 (GSM)
s-posti: esko.jossas@pappisliitto.fi
*Liiton yleinen johto, hallintoelinten päätös-
ten valmistelu ja esittely, liiton talous,
edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta,
opintomatkat, palvelussuhdeneuvonta.*

TOIMISTOSIHTTEERI

Heli Meinola
(09) 150 2653
s-posti: heli.meinola@pappisliitto.fi
Jäsenyysasiat, aloasastot, opintomatkat.

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Pastori Hannu Ronimus
(09) 150 2466 (työ)
050 542 3664 (GSM)
s-posti: hannu.ronimus@pappisliitto.fi
*Aloasasto- ja koulutustoiminta, Cruxin
päätoimittaja, liiton tiedotustoiminta,
opintomatkat, Papiston päivät 2002,
hallintoelinten päätösten valmistelu ja
esittely, palvelussuhdeneuvonta.*

Anne Taanila
(09) 150 2657
s-posti: anne.taanila@pappisliitto.fi
Laskut ja kirjanpito, luottamusmaiskurssit.

PROJEKTISIHTTEERI

Pastori Kaisa-Liisa Pehkonen-Suoranta
(09) 150 2455 (työ)
050 597 5231 (GSM)
s-posti: kaisa.pehkonen-suoranta@
pappisliitto.fi
*Liiton opiskelijatyö, toiminta nuorten
pappien tukemisessa, osavastuu koulutus-
kysymyksissä, palvelussuhdeneuvonta.*

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoimna arkisin
klo 9.00–15.00
fax (09) 148 5875
kotisivu: www.evl.fi/jst/pappisliitto/
s-posti: suomen.kirkon@pappisliitto.fi

PERUSALOJEN AKATEEMISTEN TYÖTTÖMYYSKASSA (SKPL JA DTL)

PL 44 / P. Makasiininkatu 6A5, 00131 Helsinki
puh. (09) 2511 1611
ma–pe 9–11
käsittelijät:
Marita Arjamo, Minna Reina, Pirjo Mustonen
Kassanjohtaja
Eero T. Anttila
fax (09) 2511 1612
s-posti: etunimi.sukunimi@patkassa.fi

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTTÖMYYSKASSA (SKUL)

Asemamiehenkatu 2,
8 krs., 00520 Helsinki
puh. (09) 150 21
ma, ti, to 9–11
ke 9–11 ja 13–15
fax (09) 272 1212
s-posti: erityiskoulutettujen.tk@erko.fi

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

**DIAKONIARBETARNAS
FÖRBUND**

PERUSTETTU 15.6.1958

PUHEENJOHTAJA

Leena Vanne
Tapiolan diakonissa
Vanhan-Mankkaant. 14 E 13
02180 Espoo
(09) 8625 0431 (työ)
040 546 5193 (GSM)
s-posti: leena.vanne@evl.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Diakonissa, terv. hoit.
Riitta Hiedanpää
(09) 150 2287 (työ)
040 516 5557 (GSM)
s-posti: riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, hallintoelinten päätösten valmistelu, esittely ja täytäntöönpano, palvelussuhdeneuvonta.

JÄRJESTÖSIHTEERI

Diakonissa,
TtM Raija Pyykkö
(09) 1502 286 (työ)
040 7650 477 (GSM)
s-posti: raija.pyykkö@dtl.inet.fi

Ammatilliset kysymykset, tiedottaminen, opiskelijatyö, alaostotoiminta.

TOIMISTOSIHTEERI

Yo-merkonomi
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487 (työ)
s-posti: pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Jäsenyysasiat, kirjanpito ja maksuliikenne, materiaalitilaukset, mökkivauraukset.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin
klo 9.00–15.00
fax (09) 877 7397
kotisivu: www.dtl.fi

SUOMEN KANTTORI- URKURILIITTO

**FINLANDS KANTOR-ORGANIST-
FÖRBUND**

PERUSTETTU 15.6.1907

PUHEENJOHTAJA

Marjukka Andersson
Lauttasaaren kanttori, DU
Myllykallionrinne 2 B 15, 00200 Helsinki
040 513 6235 (GSM)
s-posti:
marjukka.andersson@kolumbus.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Valt. maist.
Annamari Jokinen
(09) 150 2445 (työ)
040 865 6630 (GSM)
s-posti: annamari.jokinen@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Edunvalvonta, palvelussuhdeneuvonta, tiedotus, opiskelijatoiminta, kv-asiat.

TOIMISTOSIHTEERI (VS.)

Nina Järvensivu
(09) 1502 446 (työ)
s-posti: nina.jarvensivu@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Jäsenyysasiat, maksuliikenne.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo
9.00–15.00
fax (09) 2787 177
kotisivu
www.kolumbus.fi/skul/
s-posti: kanttori.urkuriliitto@kolumbus.fi

- 2 *Hannu Ronimus:* Tervetuloa Papiston päiville!
- 3 *Juha Kauppinen:* Julkikuva
- 4 Uutisia
- 9 Voiko naispappeuden vastustaja toimia kirkkoherrana?
- 15 *Kaisa Rauma:* Pika-apua vai laatutyötä
- 16 *Kari Salonen:* Pappisliiton jäsenkysely 2002.
- 20 *Katja Hämäläinen:* Kirkkotehtiit tarvitsevat hoivaa ja huoltoa
- 23 *Olli-Pekka Vainio:* Rakkauden nimessä!
- 25 *Esko Jossas:* Kiusatun aapinen
- 26 *Sakari Vilpponen:* Muuttuuko kanttorin asema, kun hänet vihitään hengelliseen virkaan?
- 28 *Lasse Mustonen:* Englanti — lähellä ja kaukana
- 31 *Kati Turtiainen:* Onko värillä väliä? Opintomatkailua Englannissa
- 34 *Paavo Kettunen:* Joensuun tiedekunta — uusi mahdollisuus
- 35 Kyrkomusikeryrket lockar inte svenskspråkiga
- 36 *Eeva Salo:* Ammattitaitoisen työvoiman saannin edistäminen Lapuan hiippakunnassa
- 37 *Sakari Lehmuskallio:* Mistä on hyvät merimiespapit ja -diakonit tehty?
- 39 *Kaisa Pekkonen-Suoranta:* Kirkon töihin?
- 41 *Erja Piipponen:* Siunaus. Sitä on nyt liikkeellä
- 43 *Sirpa Lampinen:* Tanssi tulee
- 46 *Opiskelijavinkkele Anssi Salonen:* Mitä diakoniatyöntekijältä vaaditaan?
- 47 Kommentti
- 50 Tekstin ääressä

Kirkon töihin?!

Rekrytointi kirkon töihin on yhteistyötä oppilaitosten, hiippakuntien, seurakuntien ja ammattiliittojen kesken. Sivuilla 34–39 tarkastellaan kirkkoliselle alalle suuntautumista opiskelemisen ja töihin hakeutumisen näkökulmista.

Kirkon yhteiskunnallista toimintaa Englannissa

Pastori Lasse Mustonen ja diakoni Kati Turtiainen tarkastelevat artikkeleissaan s. 28–33 SKPL:n ja DTL:n yhteisen Englannin opintomatkan antia. Millaista on kirkkojen diakonia- ja yhteiskunnallinen työ erityisesti monikulttuurisessa ja –arvoisessa kaupunkikontekstissä?

Kiusatun aapinen

Kirkossa on tutkimusten mukaan paljon kiusattuja työntekijöitä. Kiusaamisen loppuminen ja kiusatun puolustaminen on ennen muuta esimiehen, mutta myös koko työyhteisön asia. Sivulla 25 on työpaikkakiusaamiseen liittyvää aineistoa ammattijärjestön näkökulmasta.

Voiko naispappeuden vastustaja toimia kirkkoherrana?

Kuluvan vuoden aikana Pappisliiton hallitus on pohtinut liiton linjausta kysymykseen, joka liittyy naisten pappisvirkaan torjuvasti suhtautuvien kirkkoherrojen menettelytapoihin. Elokuussa hallitus päätti lähettää asian johdosta kirjeen hiippakuntien tuomiokapituleille ja esittää, että tuomiokapitulit harkitsisivat, onko naisten pappisvirkaan torjuvasti suhtautuvaa syytä asettaa ehdolle ainakaan monipappisen seurakunnan kirkkoherran virkaan. Kirje on luonteeltaan myös avoin kirje ja se julkaistaan s. 9–10.

Tervetuloa Papiston päiville

Papiston päivät lähestyvät! Ne pidetään Helsingin Finlandia-talossa 15. - 16.10.2002. Päivien teemana on »Keskellä kylää? — Pappi palvelijana ja vaikuttajana». Kirkkomme papistolle suunnatuista tilaisuuksista ne ovat suurin yksittäinen koulutus- ja neuvottelupäivä tapahtuma. Ohjelman, sopimushotelliluettelon ja ilmoittautumislomakkeen löydät s. 4–5 ja kotisivujen www.evl.fi/jst/pappisliitto »ajankohtaista» -valikosta. Ilmoittautumisaikaa on 16.9. saakka. Tapaamisiin Keskellä kylää!